

ΦΙΛΕΡΓΟΣ

Σύγγραμμα Περιοδικόν

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΝ.

ΕΤΟΣ Β'.

ΜΑΙΟΣ 1878

ΤΕΥΧΟΣ ΙΖ'.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Ἡ Διδασκαλία τῆς φύσεως. — Σοφὸς καὶ Γυναῖκες. — Ἡ αὐτοχειρία καὶ αἱ συνέπειαι αὐτῆς διὰ τε τὸν αὐτουργὸν καὶ τὴν κοινωνίαν. — Περὶ Μαγνητισμοῦ. — Σκέψεις διαφόρων Συγγραφέων, Γνωμικὰ, ἀνέκδοτα. — Ὁ ὑποκριτής. — ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ, περὶ τῶν διαφόρων ποιότητων τῆς Γῆς. — Ἡ θανατηφόρος κοιλάς τῆς Ἰαύας. — Φιλοστόργου θυγατρὸς ἀφοσίωσις. — Ὁ Μνηστὴρ τῆς νεκρᾶς. — Ἡ Θριαμβεύουσα Ἀρετή. — ΠΟΙΗΣΙΣ, Ἡ εὐχή μου, Πλοῦτος καὶ Πενία, Παλμὸς-Βίος, Ὁ Μυροπώλης Πέρσης.

Ἡ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ.

Ἐν τοῖς μαθηταῖς τοῦ Χιλλέλ, τοῦ σοφοῦ διδασκάλου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἦτο νεανίας τις καλούμενος Σαβῶθ, ὅστις οὕτω βαρέως ἔφερε πᾶσαν ἐργασίαν, ὥστε παρεδίδετο τὴν ἡμέραν ὅλην εἰς τὴν ἀργίαν καὶ ὀκνηρίαν· καὶ ὁ Χιλλέλ ἐλυπεῖτο, βλέπων τὸν μαθητὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸν νουθετήσῃ. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὠδήγησεν αὐτόν ποτε εἰς τὴν κοιλάδα Ἐννὸμ, ἔνια ὑπῆρχον λιμνάζοντα ὕδατα, πλήρη σκωλήκων καὶ βλαβερῶν ζωῶν, καὶ παραφυρόμενα ζιζάνια πολλὰ καὶ βορβορώδη. Καὶ ἄρου ἔφθασαν εἰς τὴν κοιλάδα, καταθεῖς ὁ Χιλλέλ τὴν ράβδον αὐτοῦ, εἶπεν· ἐνταῦθα ἄς ἀναπαυθῶμεν ἀπὸ τοῦ δρόμου· ἀλλ' ὁ νεανίας θαυμάσας, εἶπε· πῶς, διδάσκαλε; ἐπὶ τοῦ δυσώδους τούτου ἔλους; Δὲν παρατηρεῖς, ποῖα τις φαρμακερὰ ἀναθυμιάσις ἀναπέμπεται ἐξ αὐτοῦ;— Ὁρθῶς λέγεις, τέκνον μου, ἀπεκρίθη ὁ διδάσκαλος· τὸ ἔλος τοῦτο ὁμοιάζει τὴν ψυχὴν τοῦ ὀ-

κνηροῦ, τίς δύναται νὰ διατρέψῃ παρ' αὐτῷ;

Καὶ ὠδήγησεν ἔπειτα ὁ Χιλλέλ τὸν νεανίαν εἰς ἔρημόν τινα ἀγρὸν, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐφύοντο ἄκανθαι καὶ τρίβολοι, ἀποπνιγόντες τὸν σῖτον καὶ τὰ χόρτα τὰ καλά· ἐκεῖ ἐπιστηρίζας ἑαυτὸν ὁ ραββὶ ἐπὶ τῆς ράβδου αὐτοῦ, εἶπεν· ἰδοῦ, τοῦ ἀγροῦ τούτου ἡ γῆ εἶναι ἀγαθὴ εἰς τὸ ἐκφέρειν παντοῖά τινα χρήσιμα καὶ τερπνά· ἀλλὰ παρημελήθη, καὶ ἔμεινεν ἀκαλλιέργητος, καὶ ἰδοῦ ἄλλο νῦν δὲν ἐκφέρει, ἢ ἄκανθας καὶ τριβόλους καὶ φαρμακερὰ φυτὰ, ὑπὸ τὰ ὁποῖα ἐμφωλεύουσιν οἱ ὄφεις καὶ αἱ σαλαμάνδραι· καὶ πρότερον μὲν εἶδες τὴν ψυχὴν, νῦν δὲ κατὰμαθε τὸν βίον τοῦ ὀκνηροῦ.

Καὶ τὸν Σαβῶθ κατέλαβε τότε αἰδῶς καὶ μεταμέλεια, καὶ εἶπε· ραββὶ, διατί μὲ φέρεις εἰς τοιοῦτους τόπους ἐρήμους καὶ ἀτερπεῖς, οἵτινες εἶναι ἡ πιστὴ καὶ θλιβερὰ εἰκὼν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ βίου μου; Καὶ ὁ Χιλλέλ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐπεὶ δὲ δὲν ἠθέλησας νὰ μὲ ἀκούσης ἔπρεπεν ἡ φύσις αὐτῆ καὶ ἡ ἰδία σου καρδιά νὰ σε τιμωρήσωσιν.

Καὶ ὁ Σαβῶθ ἤρχισε τότε νὰ σκέπτηται

νά γίνεται τοῦ λοιποῦ ἐργατικός και
λόπονός μετ' οὐ πολλὰς δὲ ἡμέρας ὕστε-
ρον ὠδήγησεν αὐτὸν ὁ Χιλλὲλ εἰς τερπνὴν
τινα και εὐφορον κοιλάδα παρὰ τὰς ὄχθας
καθαροῦ ρύακος, δι' εὐόσμων ἀνθέων και θά-
μων διαρρέοντος· ἰδοῦ, εἶπεν ὁ διδάσκαλος
ἡ εἰκὼν τοῦ ἐργατικοῦ βίου, ἄρα και τοῦ
ἰδικοῦ σου· ἡ φύσις, ἣτις σὲ ἐνουθέτησεν,
αὐτὴ και νῦν ἄς σὲ ἀνταμείψῃ· ἔτι δὲ και
ἡ καρδιά μου, εἶπεν ὁ νεανίας, και τοῦ δι-
δασκάλου μου ὁ ἔπαινος. ***

ΣΟΦΟΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ.

Οὐδεὶς δύναται νὰ προσέχη τὸν νοῦν
συγχρόνως εἰς βιβλία και γυναῖκας. Αἱ γυ-
ναῖκες ἔχουσι χρεῖαν πολλῶν και λαμπρῶν
ἱματίων, χρυσοῦ, λίθων πολυτίμων, ὑπηρε-
τιδίων, παντοίων ἐπίπλων και χρυσῶν ἀμα-
ξῶν. Ὁλοκλήρους νύκτας καταδικάζεται
ὁ σοφὸς τότε ν' ἀκούῃ παράπονα και λήρους
ὡς λ. χ. α Παρατῆρει ἐκείνην πόσον κομψό-
τερον ἐνδύεται ἢ ἐγώ· ἡ ἄλλη δὲ αὐτὴ τι-
μάται παρὰ πασῶν τῶν γυναικῶν, ἐνῶ ἐγὼ
ἡ ταλαίπωρος περιφρονοῦμαι ἐν ταῖς γυ-
ναικειαῖς συναναστροφαῖς. Διατί ἀπέβλεψας
ἀσκαρδαμυκτεῖ τὴν ἡμετέραν γείτονα; διατί
συνδιελέχθης μετὰ κορασιῶν; τί ἔφερες ἀπὸ
τῆς ἀγορᾶς; Οὐτε φίλον δυνάμεθα νὰ ἔ-
χωμεν, οὔτε συνέταιρον· διότι ἐν τῇ ἡμε-
τέρᾳ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀγάπη διορᾷ ἡ γυνὴ
μῖσος καθ' ἑαυτῆς. Δυσχερὲς τὸ διατρέφειν
γυναῖκα πτωχὴν, ἀλλὰ σφόδρα ἀνιαρὸν τὸ
ἀνέχεσθαι πλουσίαν. Προσθετόν δὲ τούτοις
ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἐκλέξῃ σύζυγον οἷαν
τὴν θέλει, ἀλλὰ λαμβάνει τοιαύτην ὁποῖα
εἶναι, ὀργίλην ἢ εὐήθη, ἀγέρωχον ἢ ὀζου-
σαν· μόλις μετὰ τὸν γάμον γίνον-
ται τὰ τῆς γυναικὸς ἐλλείμματα κατάδη-
λα. . . . Δια παντὸς ὀφείλεις νὰ τὴν βλέ-
πῃς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, και νὰ ἐπαινῆς τὴν
καλλονὴν τῆς, ἵνα, ὁπότεν σὲ ἴδῃ παρατη-

ροῦντα ἄλλην γυναῖκα, πιστεύσῃ ὅτι νο-
μίζεις ταύτην ἄσχημον. Ὀφείλεις νὰ τὴν
καλῆς κυρίαν, νὰ ἐορτάζῃς τὴν ἡμέραν τῶν
γενεθλίων τῆς, νὰ ὀμνύῃς εἰς τὴν εὐτυχίαν
τῆς, νὰ ὑπισχνῆσαι εἰς τοὺς ναοὺς δῶρα και
ἀναθήματα ὑπὲρ τῆς ὑγείας τῆς, νὰ τιμᾷς
τὴν τροφὴν τῆς και τὴν θαλαμηπόλον τῆς,
τὸν πατρικὸν δούλον τῆς, τὸν τρόφιμον παῖ-
δά τῆς. . . . Ὅποιον ἂν αὐτὴ τιμήσῃ, τοῦ-
τον πρέπει σὺ και ἄκων νὰ ἀγαπήσῃς. Ἐὰν
παραδώσῃ αὐτῇ τὴν ὄλην διεύθυνσιν τῆς
οἰκίας, καθίστασαι δούλός τῆς· ἐὰν ἐπιφυ-
λάξῃς τι σεαυτῷ, νομίζει ὅτι δὲν ἐπι-
στεύσαι πρὸς αὐτήν, ὀργίζεται και χαλε-
παίνει, ἐὰν δὲ μὴ εὐρῆς ταχέως τρόπον νὰ
τὴν καταπραΰνῃς, παρασκευάζει σοι
δηλητήριον. Ἐὰν ἀφῆς ἐλευθέραν εἴσοδον
εἰς γραιδία, εἰς μάντις, τερατοσκοποὺς και
εἰς τοὺς πωλοῦντας λίθους πολυτίμους και
σπρικὰ ὑφάσματα, κινδυνεύει ἡ ἀγνεία και
σωφροσύνη τῆς· ἐὰν δὲ πάλιν ἀπαγορεύσῃς
αὐτοῖς τὴν εἰς τὴν οἰκίαν εἴσοδον, παραπο-
νεῖται ὅτι συνέλαβες δῆθεν ἀδικωτάτας ἐ-
ναντίον αὐτῆς ὑποψίας. Ἡ μὲν εὐειδῆς γυνὴ
ταχέως περιστοιχίζεται ὑπὸ τῶν μνηστή-
ρων ἢ ἐρωμένων, ἡ δὲ ἄσχημος ἐξέρχεται
αὐτῇ εἰς ζήτησιν τούτων. Δυσκόλως φυ-
λάττεις ἐκεῖνο ὅπερ πολλοὶ ἀγαπῶσιν. Ὁ-
χληρὸν δ' ἀφ' ἐτέρου εἶναι ἡ κτήσις ἐκείνου
ὅπερ οὐδεὶς ἐπιθυμῇ ν' ἀποκτήσῃ. Ὁμολο-
γητέον ἐν τούτοις, ὅτι πολὺ μικρότερον δυ-
στύχημα εἶναι τὸ ἔχειν γυναῖκα ἄσχημον,
ἢ τὸ φυλάττειν γυναῖκα εὐειδῆ· διότι οὐ-
δέποτε και οὐδαμῶς δύνασαι νὰ φυλάξῃς
μετ' ἀσφαλείας ἐκείνην, πρὸς ἣν στρέφονται
αἱ ἐπιθυμίαι πάντων τῶν ἀνδρῶν. Ὁ μὲν
προσπαθεῖ νὰ τὴν θέλῃ διὰ τῆς καλλονῆς,
ὁ δὲ διὰ τοῦ πνεύματος, τρίτος τις διὰ
τῆς λεπτῆς συμπεριφορᾶς, ἄλλος διὰ τῆς
εὐφυίας και ἄλλος πάλιν διὰ τῆς φιλοδο-
ρίας· κατά τινα τρόπον και καιρὸν θὰ κα-
τακτηθῇ ἐπὶ τέλους τὸ πολλαχόθεν ἐπιζη-
τούμενον.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ.

Η ΑΥΤΟΧΕΙΡΙΑ ΚΑΙ ΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΑΥΤΗΣ

ΔΙΑ ΤΕ ΤΟΝ ΔΙΟΥΡΓΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΑΝ.

Τὸ ἔτος ἔληγεν.— Ὡραὶ τινες ἀκόμη
και νέον ἔτος ἐμελλε ν' ἀνατελῇ. —
Ἦτο ἡ ἑσπέρα τῆς 31 10βρίου.— Ἀν-
θρωποι κατεσπευσμένοι και ἀπησχολη-
μένοι διέτρεχον τὰς ὁδοὺς. Ἐκαστος
παρσκευάζετο νὰ ἐορτάσῃ και ὑποδεχθῇ
τὸ νέον ἔτος.

Ἀφίχθεις εἰς τὸ ὕψος τῆς Βασιλικῆς
Γεφύρας διέκρινον πολυάριθμον ἀνθρώ-
πων συρροήν. Ἀσυνήθης κίνησις ἐπε-
κράτει παρὰ τοῖς κατὰ μῆκος τῆς προ-
κυμαίας διεσπαρμένοις ὁμίλοις. Ἦκο-
λούθουν ἐναγωνίως διὰ τῶν β' εμμάτων
τὰς διασχιζούσας τὸν ποταμὸν λέμβους.
Ἀνθρωπὸς τις εἶχε πρὸ ὀλίγου ριφθῆ
εἰς τὸ ὕδωρ. Ἦτο, ὡς ἔλεγον, δεύτερος
κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην αὐτόχειρ. Ἐν-
τὸς μιᾶς στιγμῆς ταχείας ὡς ἡ ἀστρα-
πὴ εἶδον βραχίονας σπασμωδικῶς κι-
νουμένους ὑπεράνω μιᾶς κεφαλῆς. Ἀνε-
φάνησαν ἀπαξ και πάλιν δεύτερον, και
εἶτα ὁ Σηκουάνας περικλείσας τὰ ὑπο-
κίτρινα αὐτοῦ ὕδατα ἐξηκλούθησε νὰ
ρέῃ ζοφερὸς και σιγηλός.

Οὐδὲν σπαρακτικώτερον, ὡς τὸ ἀμ-
φιρρεπὲς τοῦ αὐτοχοῦς τούτου τοῦ συν-
εχομένου ὑπὸ τῶν φόβων βιαίου θανά-
του και τῆς ζωηρότητος, τῆς φαιδρότη-
τος αἰτινες πρὸ ὀλίγου ἐνεψύχουν τὸ
πληθος τοῦτο. Ἦ ἐκ τῆς ἀξιοθρηνήτου
ταύτης τελευτῆς ὀλθερὰ ἐντύπωσις ἐπα-
νέφερε τὴν διάνοιάν μου πρὸς τὴν τύχην
τῶν πολυαριθμῶν ἐκείνων δυστυχῶν οἴτι-
νες ὡς οὗτος εἶχον ἐλπίσει ὅτι ἤθελον εὔ-
ρει ἐπὶ τῆς ἀπαλῆς και ὑγρᾶς τοῦ πο-
ταμοῦ κλίνης τὴν γαλήνην, τὸ πέρας

τῶν δεινῶν και τῶν αὐτοχημάτων.
λήθην. Ὅπόσον ἐπεθύμουν ν' ἀγνοῶ τὴν
σκληρὰς ἀλγηδόνας αἰτινες περιμένου-
σιν αὐτοὺς! . . . Ὅπόσον ἐπεθύμουν νὰ
κραυγᾶσω· Εἰρήνη τοῖς ἀπηλπισμένοις
τούτοις! . . . Εἰρήνη τοῖς θύμασι τού-
τοις και εἰρήνη ὡσαύτως τοῖς ἐνόχοις.
Διελογίζομένη δὲ μετὰ τινος τρόμου.
— Τὸ κακὸν ὀσημέραι ἐπιτείνεται. Ἀ-
δύνατον νὰ ρίψῃ τις τὰ βλέμματα ἐπὶ
τινος ἐφημερίδος χωρὶς ἡ καρδιά του
νὰ κληγῇ ἐκ τῆς διηγήσεως ἐνός τῶν
φρικωδῶν τούτων δραμάτων. Ἡ αὐτο-
κτονία ὑπὸ πάντα αὐτῆς τὰ εἶδη τρο-
μερὰς ἀνὰ πάσαν ἡμέραν λαμβάνει δια-
στάσεις. Τίς θὰ δυνηθῇ νὰ καταστρώσῃ
τὴν πένθιμον στατιστικὴν τῶν τελευ-
ταίων τούτων ἐτῶν; . . .

Ἀπέναντι τῆς καταπτώσεως ταύτης
τῶν ἡθῶν, ἦς τὰς αἰτίας δὲν ἠδύνατό τις
ν' ἀναλύσῃ ἀνευ κινδύνου μακρηγορίας,
ὅσοι γνωρίζουσι δὲν σφάλλουσιν ἄρα
γε σιωπῶντες! . . . Δὲν εἶχον ἔτι διέλ-
θει τὴν γέφυραν και ἡ ἀπόφασίς μου
εἶχε σχηματισθῆ.

Οὐχί. Δὲν θὰ σιγήσω· θὰ ρήξω τὴν
ἐγερτήριον φωνήν, θὰ ὑπεγείρω γωνίαν
τινὰ τοῦ πέπλου τοῦ καλύπτοντος ἐνα-
τῶν ἀναμφισβητήτων νόμων οἵτινες
πρέστανται τῆς τύχης τῶν ὄντων.

Ναί, ὑπάρχει ὁ ἀμείλικτος οὗτος νό-
μος κολάζων πᾶσαν πρὸς καταστροφὴν
τάσιν διὰ βασάνων μυριάκις τρομερω-
τέρων ἀφ' ὅσας δύναται τις ἐπὶ τῆς γῆς
νὰ ὑπομείνῃ.

Ἡδύνατό τις πρὸ πάντων νὰ σχεφθῇ
ὅτι ὀφοῦ ἐδόθη τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ἰσχύς
τοῦ νὰ δύναται τὴν ἰδίαν ὑπαρξίν νὰ
καταστρέψῃ ἔπειτα ὅτι ὑπερτέρα τις τῆς
ἡμετέρας σοφία προέβλεψεν ὅτι πολ-
λοὶ ἕνεκα τῶν ἰδίων ἐλαττωμάτων ἢ

ἕνεκα τῶν ἀλλοτρίων ἔμελλον ὑποπέσωσιν εἰς τὸ δεινὸν τοῦτο ἰσφάλμα. Ἡ σκέψις αὕτη, ἐδέησε, διὰ τινὰ ἐπιπόλαια πνεύματα νὰ ἐπικυρώσῃ καὶ συγχωρήσῃ τρόπον τινὰ τὴν αὐτοκτονίαν, τὴν κατάπτωσιν ταύτην, τὴν τοσοῦτῶν σκληρῶς ἐξίλασκομένην παραβίασιν.

Δὲν θέλω διὰ κατηγοριῶν ἀνανδρίας — μὴ δυναμένων νὰ προσαφθῶσιν εἰμὴ εἰς μικρὸν τινα ἀριθμὸν — μηδὲ δι' ἐλέγχων νὰ καταθλίψω ἐκείνους οἵτινες εἰσιν ὄντως ἀνανδροί.

Οὕτε νὰ ἐπαναλάβω ὅτι τὸ πλάσμα φονεῦον ἑαυτὸ προσβάλλει τὸν δημιουργὸν αὐτοῦ· διότι ἠδύνατο τοῦτο νὰ μοὶ ἀπαντήσῃ — Διατί ὁ Θεὸς ἡ ὑπερτάτη ἀγαθότης ἐπέβαλεν αὐτῷ βαρύτερον τῶν δυνάμεων του φορτίον;

Πολὺ ὀλιγώτερον ἠδυνάμην νὰ ἐπενθυμίσω αὐτῷ τὰ πρὸς τὴν κοινωνίαν καθήκοντά του διότι θὰ μὲ ἠρώτα — "Ἄν ὀφείλῃ τι εἰς κοινωνίαν ἧς αἱ προλήψεις, ἡ σκληρότης καὶ ἡ αὐστηρότης ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ ζητήσῃ καταφύγιον ἐν τῷ θανάτῳ! "Ἐτι δ' ὀλιγώτερον συμμερίζομαι τὴν γνώμην ἰατροῦ τινος διατεινομένου ὅτι οἱ παράφρονες μόνον αὐτοκτονοῦσιν. Οἱ ἐπικούριοι οἱ διὰ μόνον διὰ τοῦ παρόντος τὴν ἀπόλαυσιν μεριμνῶντες βιάζονται νὰ πιστεύωσιν τοῦτο. Διότι πρὸ τῶν τραγικῶν τούτων θανάτων τόσῳ συνεχῶς ἀνανεουμένων μουσικὴ τις ἐνδόμυχος φωνὴ τοῖς λέγει· "Ὅτι πάντες ἐσμέν δι' αὐτοὺς ὑπεύθυνοι. Πάντες ἐσμέν ἔνοχοι. . .

Καὶ ἄς μὴ ἀπαρέσῃ τοῦτο εἰς τοὺς ἀνθρώπους τούτους διότι εἶναι τόσῳ εὐκόλον νὰ παρηγορηθῶσι διὰ τὸ ξένον δυστύχημα ὑποθέτοντες ὅτι τοῦτο δὲν δύναται καὶ αὐτοὺς νὰ προσβάλῃ. — "Ἄν ὑπάρχωσι παράφρονες, τὸ πλεῖστον ὁ μὴ τῶν αὐτοκτονούντων εἰσὶ θύματα.

Οὐχί· Δὲν εἶναι παράφρονες ὅλοι ὁσοὶ τιοῦτῳ τρόπῳ τὸν βίον τελευτῶσιν! Διαβεβαίω ὅτι ὁ μᾶλλον εἰς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ἀφωσιωμένος ἀνὴρ, ὁ τιμιώτερος ἀνθρώπος ἀφοῦ ἐπὶ μακρὸν τὰς πικρίας τῆς τύχης ἀπογευθὴ ἀφοῦ πᾶσαν ἠθικὴν δύνομιν ἢ βραδεία αὕτη ἀγωνία ἐν ἑαυτῷ καταπνίξῃ, δύναται νὰ κύψῃ ἐπὶ τέλος τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὸ ἄχθος τῆς ὀδύνης καὶ νὰ συντάμῃ τοσοῦτῳ ὁ ἐθρῖως τὰς πικρὰς ἡμέρας του, ὀδηγούμενος βῆμα πρὸς βῆμα οὕτως εἰπεῖν πρὸς τὸν ἐκούσιον τάφον ἐκ τῆς κακῆς θελήσεως καὶ τῶν πρὸς αὐτὸν ἀδικημάτων τοῦ κόσμου. Ἐπὶ τούτου ἐνθυμοῦμαι, ὅτι παῖς ἔτι ὢν, παρευρέθην εἰς θεάμά τι ὄπερ οὐδέποτε ἀπο τῆς μνήμης μου ἐξηλείφθη. Εἰς τῶν ἰχθύων ἐκείνων οἵτινες κοσμοῦσι τὰς δεξαμενάς τῶν κήπων μας ἔφερον ἐλαφρὰν ἐπὶ τῆς πλευρᾶς πληγὴν. Οἱ σύντροφοί αὐτοῦ μὴ βλέποντες αὐτὸν μετὰ τῆς αὐτῆς ζωηρότητος κινούμενον περιεστοίχιζον αὐτὸν κατασπαράττοντες καὶ ζῶντα ἔτι κατατρώγοντες αὐτόν. Ἐνριπὴ ὀφθαλμοῦ χαῖνον τραῦμα ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μωρᾶς ταύτης ἐπιθέσεως.

Μάτην ὁ ἀνθρώπος ἐπιζητεῖ ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ εὐγενεστέραν τῆς τοῦ ζώου καταγωγὴν. Τὸ πᾶν τὸν προδίδει τὸ πᾶν τὸν καταγγέλλει. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἢ πρὸς τοὺς ὁμοίους αὐτοῦ διαγωγὴν τοῦ οὐδὲν ὑπολείπεται κατὰ τὴν θηριωδίαν τῆς τῶν ἀλόγων.

Φαντασθῆτω τις πεπτωκυῖαν τινα ὑπαρξιν ἣτις ὅπως ἀγεροθῇ δεῖται ἐνθαρρύνσεως καὶ ἠθικῆς τινος ὑποστηρίγματος. Τί συμβαίνει; Ἄντι νὰ τείνωσιν αὐτῷ τὴν χεῖρα νὰ τὸν ὑποστηρίξωσιν, ἀπομακρύνονται αὐτοῦ ἐγκαταλείποντες αὐτὸν ἔρημον καὶ ἄπελπιν, καὶ ἂν βραδύνῃ νὰ ταφῇ ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ ὃν αὐτοὶ οὗτοι ἠνέωξαν ἀνυπαμονοῦσιν ἐπι-

σπεύδοντες τὴν καταστροφὴν αὐτοῦ δυσπιστοῦντες αὐτῷ, συκοφαντοῦντες αὐτὸν καὶ σπείροντες πανταχοῦ τὴν πρὸς αὐτὸν δυσπιστίαν.

Ἡ πεποίθησις ὅτι οὐδενὸς τῶν ὁμοίων αὐτοῦ ἔχει νὰ περιμένῃ ἀρωγὴν τινα ὡλεῖ αὐτὸν νὰ ὑποκρύπτῃ τὴν στενοχωρίαν του. Ἐρχεται στιγμή ἀπαίσιος καθ' ἣν καταπεπονημένοι ὑπὸ τῶν μόχθων τῆς θλίψεως καὶ τῆς στερήσεως ἀπορασίξει ν' ἀποθάνῃ.

Ἴνα ζήσῃ τὰς ὑστάτας αὐτοῦ ὥρας ἵνα διακεδάσῃ τὰς ζοφεράς σκέψεις αἰτινες καταπολιορκοῦσιν αὐτόν, ὁ δύστινος ὑπάγει ἔσως νὰ διέλθῃ τὴν ἐσπέραν παρά τινι τῶν ψυχρῶν ἐκείνων εἰς οὐς εἰθίσται νὰ δίδωμεν τὸ ὄνομα τοῦ φίλου. Ἐνταῦθα πλέον ἢ ἀπαξ τὸ μυστικὸν αὐτοῦ ἐγγίξει νὰ διαφύγῃ τὸ ἔρκος τῶν ὀδόντων του. Ἄλλὰ πρὸς τί; Ἐὰν ἐκείνοι παρ' οἷς εὐρίσκεται· τὸν ἠγάπων ἀληθῶς, θὰ τὸν ἐμάντευον. Βραδύνει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐπίτην ταύτην. Καθίσταται ἀξιαγάπητος προσπαθεῖ νὰ καταστῇ ταπεινός ὅπως ἐπὶ μίαν ἔτι ὥραν καταστῇ ἀεικτός· φοβεῖται νὰ εὐρεθῇ μόνος μεθ' ἑαυτοῦ μόνος μετὰ τὴν ἰδέαν τοῦ θανάτου. . .

Ἦν ἐπαύριον γίνεται γνωστὸν ὅτι ἐφρονεῖθι! Τίς ἠδύνατο νὰ προῖδῃ παρόμοιον τι δυστύχημα, λέγουσι στεναζόντες οἱ διατεινόμενοι φίλοι του οἵτινες οὐδὲν ἔμαθον νὰ βλέπωσιν ἢ οὐδὲν θέλουσι νὰ βλέπωσιν. . .

Ἴδου καὶ ἕτερός τις δυστυχῆς περιφρονημένος, ὅστις μ' ὄλην τὴν πραγματικὴν αὐτοῦ ἀξίαν ὑφίσταται ἀδικήματα, στερήσεις, ταπεινώσεις, καὶ βαίνει κύπτων χαμαὶ τοὺς ὀφθαλμούς ὡς ἐγκληματίας. Πράγματι ἕκαστος ὀνειδίζει αὐτόν καὶ τὴν πενίαν, ὡς ἐγκλημα αὐτοῦ μέμφεται. Ὑπάρχει τὸ ἀδιάλειπτον ἀντικείμενον τῶν σκωμμάτων τῶν ἀστεῖσμων καὶ τῆς περιφρονησεως τῶν μωρῶν τῶν μοχθηρῶν, οἵτινες ἐπιδεικνύουσιν αὐτῷ προσβλητικὰς τὰ συχναίς κακὰς ἀποκτηθέντα πλούτη των. Ἀδυνατῶν τέλος νὰ ὑπομείνῃ κλείει ἀπάσας τοῦ δωματίου τὰς ὀπὰς καὶ ἀνάπτει τὸ πύραυλον. . .

Ἄ! ἐὰν τὸ ἐγνωρίζομεν! θηρνοῦσιν οἱ

διώκται, του καὶ οἱ χθές λακτίζοντες αὐτόν. Οἱ ἀνανδροί! οὐδεὶς αὐτῶν ἐφείσθη νὰ ποτίσῃ αὐτῷ πᾶσαν πικρίαν.

Μὴ δὲ νομίσητε ὅτι παρόμοια δυστυχήματα θέλουσι τοῖς γρησιμεύσει ὡς μαθήματα. Τῆς πρώτης στιγμῆς τοῦ τρόμου παρελθούσης — διότι πάντες ἔχουσι συνείδησιν τῶν ἀδικημάτων αὐτῶν — καὶ βλέποντες ὅτι οὐδεὶς αὐτῶν ζητεῖ αὐστηρὸν λόγον τῶν πράξεων των, εἰσὶν ἔτοιμοι νὰ πράξωσι τὰ χείρονα. Οὐδεὶς δύναται νὰ μὲ κατηγορήσῃ ὡς ἄδικον, τοιαῦτα λέγοντα οὔτε ὑπερβολικὸν διότι ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ αὐτοὺς εἰς τὸ ἔργον.

Δὲν θέλω οὐχὶ μᾶλλον περιγράψῃ τὰς ἀδικίας, τὰς περιπετείας, τὰς ἀλγηδόνας καὶ τὰς παντοειδεῖς βασάνους αἰτινες δύναται νὰ φέρωσιν ἀνθρώπινόν τι πλάσμα μέχρις ἀπογοητεύσεως τῆς ζωῆς καὶ ψυχῆν τινος μέχρις ἀπελπισίας. Τοσοῦτοι ὑπάρχουσι ποικίλοι τρόποι δι' ὧν τὸν ὁμοῖον ἡμῶν φονεῦομεν! . . . Ἡδυνάμην ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τόμους ὀλοκλήρους νὰ γράψω χωρὶς νὰ ἐξανιλήσω αὐτό. Ἄλλ' ὅπωςδὴποτε καὶ ἂν στρέψω τὰ βλέμματα δὲν βλέπω πανταχοῦ ἐπικρατοῦν ἡ τὸ «Vae Victis» τῶν ἀρχαίων. — Οὐαὶ τοῖς νενικημένοις τῆς ζωῆς! . . .

(ἔπεται.)

Τῆ 25 Μαΐου 1878.

ΦΩΤΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

— "Ἄν ὁ θάνατος ἦτο ἀγαθόν τι, ἡ θεοῦτος ἤθελε τὸ κρατήσῃ δι' ἑαυτήν. ΣΛΗΦΩ.

— Ἡ ζωὴ εἶναι μακροχρόνιος ἀπόκρεως καθ' ἣν εἴμεθα πάντοτε μᾶλλον ἢ ἦτον προσωποδοφοῦρι. Α ΔΟΥΜΑΣ.

— Ἡ μορφή τῶν αἰώνων συντίθεται ὑπὸ τῆς φυσιογνωμίας τῶν ἐνιαυτῶν. ΟΥΓΩ.

— Οἱ εὐτυχεῖς ἂν δὲν ἔχωσιν ἄλλο τι νὰ θρηνήσωσι, θρηνοῦσι διὰ τὰς συμφορὰς τῶν δυστυχῶν. ΟΥΓΩ.

ΠΕΡΙ ΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΥ.

Σύντομος σημείωσις.

Υπό ΙΩΣΗΦ ΔΕ ΚΙΓΑΛΑ.

Je ne crois pas que nous ayons parmi nous un seul système qu'on ne retrouve chez les anciens; ce n'est qu'avec les décombres de l'antiquité que nous avons élevé tous nos édifices modernes.

Voltaire.

Οί νεώτεροι ἐγκαυχῶνται, πρὸς τοὺς ἄλλοις, εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ μαγνητισμοῦ· καὶ ὅμως οὗτος ἦτο γνωστὸς ἀπὸ τοῦ ἀπωτάτου χρόνου, εἰ καὶ προσηγορέυτο διαφόροις ὀνομασίαις, ἀναλόγως αἰείποτε τῶν ἐπικρατουσῶν θρησκευτικῶν δοξασιῶν καὶ ἐπιστημονικῶν θεωριῶν· ἔθεν ποτὲ μὲν ἐξελαμβάνετο ὡς ἀπλὸν ἱαματικὸν μέσον, ποτὲ δὲ ὡς εἶδος τι γοητείας, καὶ ἄλλοτε ὡς θεία τις ἐνέργεια. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι τὰ ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν μαγνητισμὸς γνωστὰ παρὰ τοῖς καθ' ἡμᾶς ἰατροῖς μέσα πρὸς θεραπείαν τῶν νοσημάτων, ἦσαν αἰείποτε ἐν χρήσει καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις λαοῖς, ἰδίως δὲ παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς, Αἰγυπτίοις, Πέρσαις, Ἑλλήσι, Ρωμαίοις καὶ Γαλάταις. Μάλιστα καὶ οἱ ἀρχαῖοι τετραχῶς, ὡς οἱ τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, μετεχειρίζοντο τὸν μαγνητισμὸν, δηλαδὴ διὰ τῆς ἐπαφῆς, τῆς ἐμφυσήσεως, τῆς ἐντρίψεως καὶ τῆς χειρονομίας.

Περὶ ἐκάστου δὲ τῶν τρόπων τούτων τῆς χρήσεως τοῦ μαγνητισμοῦ, θέλομεν ἀναφέρει ἐνταῦθα ἐν βραχυλογίᾳ ὀλίγα τινὰ παραδείγματα. Καὶ πρῶτον

Περὶ τοῦ διὰ τῆς ἐπαφῆς μαγνητισμοῦ.

Οὕτω καλεῖται ὁ τρόπος τοῦ θεραπεύειν τὰς νόσους, ὅταν ἀπλῶς ἐφαπτόμεθα τοῦ πάσχοντος.

Καθ' ἃ βεβαιοὶ ὁ Πλούταρχος, ἐν τῷ τοῦ Πύρρου βίῳ, ὁ μνησθεὶς τῆς Ἡπείρου βασιλεὺς εἶχε τὴν δύναμιν τοῦ θεραπεύειν τοὺς ἀσθενεῖς ἐφαπτόμενος αὐτῶν.

Ὁ δὲ Φιλόστρατος ἐν βίῳ Ἀπολλωνίου κεφ. 16, διΰσχυρίζεται ὅτι ὁ ἐν λόγῳ Ἀπολλωνίος διὰ μόνης τῆς ἐπαφῆς μετεκάλεσεν εἰς τὴν ζωὴν νεανίδα τινα, θεωρουμένην νεκράν καὶ πρὸς κήδευσιν μάλιστα φερόμενην.

Κατὰ δὲ τὴν τοῦ Τακίτου διήγησιν, ὁ Οὐεσπασιανὸς διατελὼν ἐν Αἰγύπτῳ ἐθεράπευσε διὰ μόνης τῆς ἐπαφῆς τυφλὴν τινα καὶ ἄλλοτε ἕτερόν τινα παραλυτικόν.

Ὁ Σπαρτινὸς (ἐν Ἀδριανῷ) ἀναφέρει ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς ἐθεράπευσε διὰ τῆς ἐπαφῆς τυφλὸν τινα ἐκ Πανονίας· ὁ δὲ ἰαθεὶς οὗτος τυφλὸς ἐφαπτόμενος τοῦ Ἀδριανοῦ τὸν ἐθεράπευσε ἐκ τοῦ πρὸ πολλοῦ χρόνου βησανίζοντος αὐτὸν πυρετοῦ.

Ὁ δὲ ἱερὸς Αὐγουστίνος ὁμολογεῖ ὅτι πλείστοι εἶχον τὴν ἰκανότητα τοῦ θεραπεύειν τὰς νόσους διὰ μόνης τῆς ἐπαφῆς.

Βεβαιοῦσι καὶ οὐκ ὀλίγοι τῶν Γάλλων ἱστοριογράφων ὅτι τινὲς τῶν ἀρχαίων τῆς Γαλλίας βασιλέων, καὶ ἰδίως ὁ Κλόβιος, ἐθεράπευον τὰς χοιράδας ἐφαπτόμενοι τοῦ πάσχοντος.

Κατὰ δὲ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἰατροῦ Πεκκλίνου, ἐξῆ κατὰ τὸ ἔτος 1866 ἐν Ἀγγλίᾳ ἀνὴρ τις Greatakes καλούμενος, ὅστις διὰ μόνης τῆς ἐπαφῆς ἐθεράπευεν ἐντελῶς τοὺς παραλυτικούς, τυφλοὺς, κωφοὺς, πυρέσσοντας καὶ τοὺς ὑπὸ πλείστων ἄλλων νόσων πάσχοντας.

Οὕτω καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, πλείστοι ὅσοι, ὡς λέγουσι, καὶ μάλιστα ὁ Μέσμερος, ἐθεράπευσαν διὰ τοῦ τρόπου τούτου οὐκ ὀλίγας ἀσθενείας.

Περὶ τοῦ διὰ τῆς ἐμφυσήσεως

μαγνητισμοῦ.

Οὕτω λέγεται ὁ τρόπος τοῦ θεραπεύειν τὰς νόσους διὰ τῆς ἐμφυσήσεως ἐπὶ τοῦ πά-

σχοντος μέρους. Τελουόμεν δὲ συνήθως τὴν ἐργασίαν ταύτην τιθέμενοι ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ μέρους τετραπύχον σινδῶνα ἢ χειρόμακτρον καὶ ἐμφυσῶντες ἀκολούθως ἐπ' αὐτοῦ.

Καθ' ἃ δὲ μαρτυρεῖ ὁ Βαρέλιος, ὑπῆρχον ἀκόμη ἐν Ἰνδία, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ, ἄνθρωποι θεραπεύοντες τὰ νοσήματα διὰ μόνης τῆς ἐμφυσήσεως.

Αὐτὸ τοῦτο βεβαιοῖ καὶ ὁ Ὀριγένης περὶ τινῶν ἐθνικῶν.

Ὁ δὲ Βαρθολῖνος διατείνεται ὅτι ἐπιληπτικός τις ἴαθη διὰ τῆς ἐν τῷ ὠτί αὐτοῦ γνησμένης ἐμφυσήσεως.

Οὕτω καὶ ὁ ἰατρὸς Μαρκελλῖνος ἀναφέρει ὅτι γραις τις ἀνεζωπύρησε τὰς ἐκλιπούσας δυνάμεις βρέφους τινός, διὰ τῆς ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐμφυσήσεως.

Διΰσχυρίζεται καὶ ὁ ἰατρὸς Ρολιάνος ὅτι ἡ τελομένη κατὰ τὴν στιγμὴν τῶν ἐπιληπτικῶν παροξυσμῶν ἐμφύσεσις ἐν τῷ ὠτί τοῦ πάσχοντος πολλάκις μὲν παύει τοὺς παροξυσμοὺς, αἰείποτε δὲ ἀνακουφίζει τὸν πάσχοντα.

Ὁ δὲ ἱερὸς Αὐγουστίνος διατείνεται ὅτι ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι δυνάμενοι νὰ θεραπεύωσι τοὺς ἀσθενεῖς διὰ τῆς ἐμφυσήσεως.

Διαφόρους ὡσαύτως, κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, τοιαύτης φύσεως θεραπείας ἀναφέρουσι πλείστοι τῶν περὶ μαγνητισμοῦ συγγραψάντων, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις ὁ Ποτέτος, ὁ Ρικάρδος, ὁ Λαμιγνάνας καὶ ἄλλοι.

Περὶ τοῦ διὰ τῆς ἐντρίψεως

μαγνητισμοῦ.

Αἱ ἐντρίψεις ἐνεργοῦνται ἐπὶ τοῦ πάσχοντος μέρους, εἴτε διὰ τῶν δακτύλων εἴτε καὶ διὰ τῆς παλάμης, ἀναλόγως μὲν τῶν περιστάσεων, αἰείποτε δὲ ἐλαφρῶς καὶ μετ' ἐπιτηδεύτητος.

Καθ' ἃ δὲ διηγείται ὁ προορηθεὶς Φιλόστρατος, οἱ ἱεροφάνται τῶν Ἰνδιῶν ἐνήργουν ἐξαισίους διὰ τῶν ἐντρίψεων θεραπείας νοσημάτων μάλιστα μνημονεύει χωλοῦ τινος νεοταίου ἰαθέντος ἐντελῶς διὰ τοῦ τρόπου τού-

του τῆς θεραπείας, καὶ ἄριστα ἀκολούθως περιπατοῦντος.

Τὰς ἐντρίψεις μετεχειρίζοντο ὡσαύτως εἰς πλείστας ὄσας νόσους καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἀπὸ τῶν ἀπωτάτω ἀκόμη χρόνων.

Τὰς ἐντρίψεις ταύτας τὰς ὁποίας τοσάκις μεταχειρίζονται οἱ κατὰ τὰ μέρη μας ἐμπειρικοὶ ἰατροὶ, καὶ πλείστοι τῶν ἡμιβαρβάρων καὶ ἀγρίων λαῶν, συμβουλευούσι πρὸς δε διαφόροι τῶν διασμοσάτων τῆς ἀρχαιότητος ἰατρῶν, καὶ μάλιστα ὁ θεῖος Ἴπποκράτης, ὁ Γαληνὸς καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Τραλιανός.

Ἐν δὲ τῇ τοῦ καρδινάλιου Ξιμένεος βιογραφίᾳ ἀναγινώσκομεν ὅτι ἀπειπισθεὶς ποτε ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ὁ ἔξοχος οὗτος ἀνὴρ, κατέφυγεν εἰς τινα γραῦν, ἧτις διὰ τῶν ἐντρίψεων καὶ μόνον ἀπήλλαξεν αὐτὸν πολυχρονίου καὶ δριμύως νοσήματος.

Περὶ τοῦ διὰ τῶν χειρονομιῶν

μαγνητισμοῦ.

Ὁ τρόπος οὗτος συνίσταται εἰς τὸ κινεῖν τὰς χεῖρας ἐκ τοῦ ἄνω πρὸς τὰ κάτω, καθέτως καὶ κατέναντι τοῦ πάσχοντος μέρους ἐτέρου ἀτόμου.

Πλήθος θεραπειῶν ἐνεργηθεισῶν διὰ τῶν ἐν λόγῳ χειρονομιῶν ἀπαντῶμεν ἀναφερομένων ὑπὸ τῶν νεωτέρων, τῶν καὶ περὶ μαγνητισμοῦ ἰδίως συγγραψάντων. Ὅθεν οἱ βουλόμενοι νὰ λάβωσι γινῶσιν αὐτῶν παραπέμπονται εἰς ὅλα τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου νεώτερα συγγράμματα.

Ἀπεναντίας ἡ ζωπρὰ ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τῶν ὀφθαλμῶν προσήλωσις θεωρεῖται ὡς πρόξενος κακοῦ ἢ καὶ παντελοῦς καταστροφῆς τοῦ ἐν λόγῳ ἀντικειμένου· διὸ καὶ βασκανὸς ὀφθαλμὸς ἢ βασκανία καλεῖται.

Βασκανίας δὲ παραδείγματα ἀναφέρουσι πλείστοι ὅσοι συγγραφεῖς· αἱ δὲ τῶν διαφόρων ἐθνῶν θρησκείαι, μὴ ἐξαιρουμένης καὶ τῆς χριστιανικῆς, ἀναγράφουσι δεήσεις καὶ ἐξορκισμοὺς κατ' αὐτῆς.

Ἐνταῦθα δὲ ἀκούμεθα ν' ἀναφέρωμεν δύο τινὰ ἐκ τῶν ἰδίων παραδείγματα.

Κατὰ τὸ πρῶτον τοῦ γάμου μου ἔτος ἔσχον μικρὰν τινα νῆσαν, ἣν (καθὸ σπάνιον τότε ἐν Θήρᾳ πτηνόν) ἡ σύζυγός μου ἀνέτρεψε καὶ ἐθώπευε δίκην κυνός. Τὸ πτηνὸν τοῦτο διέκρινε τὴν σύζυγόν μου τῶν περισσώτων καὶ ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν φωνὴν αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μητέρα. Πρὸς τοῖς ἄλλοις συνειθίζεν ἡ σύζυγός μου νὰ ἔχη αὐτὸ, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γύματός, πλησίον αὐτῆς καὶ νὰ τῷ δίδῃ ψιχία ἄρτου, ἅτινα ἐλάμβανεν ἐκφράζον τὴν εὐχαρίστησίν του διὰ κραυγῶν καὶ διαφόρων κινήσεων. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν παρευρεθέντος εἰς τὸ γεῦμα φίλου τινός καὶ ἰδόντος τὰ ἐν λόγῳ τοῦ νησσαρίου κινήματα ἀνέκραξε. «Τί χάρις ὁποῦ ἔχει αὐτὸ τὸ παππάκι.» Μόλις ὁ φίλος εἶχεν ἐκσωπήσει τοὺς εἰρημένους λόγους καὶ προσβληθὲν τὸ νησσαρίον ὑπὸ ἰσχυρῶν σπασμῶν ἐτελεύτησεν.

Ἄλλοτε πάλιν καθημένη ἡ σύζυγός μου εἰς τὸν ἐξώστην καὶ κρατοῦσα ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς τὸν ὀκτάμηνον πρωτότοκόν υἱόν μου ἐθώπευεν αὐτόν. Ἦν δὲ τὸ βρέφος εὐεσθὲς, εὐτραφὲς καὶ λίαν ζωηρόν. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τούτῳ εἶχεν ἔλθει ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡμῶν γυνὴ τις, ἣτις ἰδοῦσα τὸ ἐν λόγῳ βρέφος ἀνέκραξεν. «ὦ! τί εὐλορρον παιδάκι.» Μόλις εἶχε προφέρει τὰς λέξεις τούτας, καὶ τὸ μέχρι τῆς ὥρας ἐκεῖνης ὑγιέστατον βρέφος προσβληθὲν ὑπὸ κλονικῶν σπασμῶν ἐβασανίσθη ἐφ' ἱκανὴν ὥραν. Ἦ δὲ δύστηνος γυνὴ ἔντρομος καὶ θρηνοῦσα πικρῶς προσεπάθει νὰ μᾶς ἀποδείξῃ ὅτι δὲν εἶχε προφέρει τοὺς λόγους ἐκεῖνους ἐπὶ κακῷ σκοπῷ, μηδὲως πειθομένη εἰς τὰς ἐπανειλημμένας ἡμῶν διαβεβαιώσεις ὅτι δὲν ἀπεδίδομεν τὴν ἀφορμὴν τῶν σπασμῶν εἰς τὰ κατὰ περιεργὸν συγκύρησιν παρ' αὐτῆς ρηθέντα.

Ἄξιον δὲ ἐνταῦθα σημειώτως νομίζω καὶ εἰδός τι ὀράσεων ἐξαγομμένων ὑπὸ τῶν νεωτέρων διὰ τῆς τοῦ μαγνητισμοῦ ἐνεργείας. — Οὕτως ἀναγινώσκωμεν ἐν τῷ βίῳ

τοῦ Ἀπολλωνίου ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ἐδολοφρονεῖτο ἐν Ρώμῃ ὁ αὐτοκράτωρ Δομετιανὸς ἐδημηγόρει ἐν Ἐρέσῳ ὁ ρηθεὶς Ἀπολλώνιος, ὅστις διακόψας τὸν λόγον ἀίρνης ἀνέκραξε — Π λ ῆ τ τ ε ! Π λ ῆ τ τ ε ! — Εἶτα στραφεὶς πρὸς τὸ ἀκροατήριον, προσέθηκεν. — Ἐπεσεν ὁ τύραννος!

Διηγούνται ὡσαύτως ὅτι Γάλλος τις Μιχαὴλ καλούμενος εἶδεν ἐκ Παριτίων, ἐν ἔτει 1838, τὸν δολοφονούμενον ἐν Ἀγγλίᾳ στρατηγὸν Damnémont!

Ἀποπερατοῦμεν δὲ τὰς συντόμους ταύτας σημειώσεις διὰ τῶν ἐφεξῆς τοῦ διασήμου Ἀνδράλου λέγοντος: «Ἀρνούμενός τις ταῦτα δὲν θὰ κάμῃ ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχωσι διόλου λάβετε πειραν, καὶ ἔπειτα θὰ κρίνητε· ἀλλὰ μὴ ἀρχίζετε ἀποκαλοῦντες αὐτὰ παράλοξα, πλάνην· διότι δὲν θὰ ὑπάρξῃ πλέον πρόοδος δυνατὴ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ.

Μόνον τὸν ἥλιον καὶ τὸν θάνατον δὲν ἀτενίζομεν.

Ἦ ὑποκρισία ἐστὶ ληστρία ἢ ἡ πλημμέλεια ἀποδίδει τῇ ἀρετῇ.

Ἄληθής τίμιος ἄνθρωπος εἶναι ὁ μὴ ἔχων οὐδεμὴν ἀξίωσιν.

Ἐὰν δὲ εἴχομεν οὐδαμῶς ὑπερηψίαν, δὲν θὰ παρεπονόμεθα διὰ τὴν τῶν ἄλλων.

Θὰ ἐκερδιζομεν περισσότερον φκινόμενοι ὁποῖοι εἴμεθα, παρὰ ἐὰν ἐδικιμάζομεν νὰ φκνῶμεν ὁποῖοι εἴμεθα.

Αἱ ἀρεταὶ τελευτῶσιν εἰς τὴν ἰδιοτέλειαν ὅπως οἱ παταμοὶ χάνονται χυνόμενοι εἰς τὴν θάλασσαν.

Ο ΥΠΟΚΡΙΤΗΣ

Πόσον ὀλίγον δύναται τις νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους! Πόσον συχνάκις ἀπατάται τις ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων, εἰς τῶν ὁποίων τοὺς λόγους νομίζει ὅτι δύναται νὰ στηριχθῇ ἀσφαλέστατα! "Οπου προσμένει τις καλοκαγαθίαν, ἐκεῖ ἀπαντᾷ ψυχρὰν τινα μόνον φιλοφροσύνην ὅπου ὑποθέτει φιλίαν, ἐκεῖ εὐρίσκει μόνον ἰδιοτέλειαν ὅπου ὑπολαμβάνει ἀγάπην, ἐκεῖ μόνον φιλαρέσκειαν καὶ μετριότητα ἀνακαλύπτει ὅπου νομίζει ὅτι βλέπει ἄνθρωπον, προσφέροντα ἑαυτὸν θῦμα ὑπὲρ καλοῦ τινος πράγματός, ἐκεῖ ἄλλο δὲν ἐξελέγχεται, εἰ μὴ ὑποκεκρυμμένη ἀλαζονεία καὶ φιλοδοξία. ὦ, ποῦ ἐξέφυγεν ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ εἰλικρίνεια! Πόσον ἄρα διεφθαρμένον ἔπεται νὰ ἦναι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν θνητῶν, ὥστε νὰ μὴ τολμᾷ νὰ προφαίνηται εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ μορφή!

Τοιαῦτα παράπονα ἀκούονται πολλάκις, καὶ πολλάκις δικαίως! Ἐντεῦθεν γεννᾶται εἰς πολλοὺς ἐλεεινὴ δυσπιστία πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἔτι τοὺς ὄντως καλοὺς· γεννᾶται ὑποψία περὶ πάσης πράξεως, τὴν ὁποίαν ἄλλοι ἐγκωμιάζουσιν· ἀποκτώμεν τὴν συνήθειαν νὰ ὑπονοῶμεν περὶ πάντων πάντοτε τὰ χείριστα. Οὕτως ἀποβάλλομεν τὴν πίστιν εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ ἐπομένως ἀφαιρούμεθα τὸ κάλλιστον μέρος τῆς ἐπὶ γῆς εὐδαιμονίας· διότι δὲν πρέπει ἄρα νὰ λογίζηται κακὴ τύχη, ὅταν βλέπωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς περιστοιχισμένους, ἢ νομίζωμεν ὅτι περιστοιχίζομεθα ὑπὸ ἀνθρώπων, ἀφ' ὧν ἐσβέσθη πλέον τὸ χρηστὸν, καὶ οἵτινες οὐδέποτε ἐμφανίζονται ἡμῖν μετὰ τοῦ ἀληθοῦς, ἀλλὰ μετὰ τοῦ προσποιητοῦ αὐτῶν προσώπου; Καὶ ποῖαν ἡδονὴν ἔχει ὁ βίος, ὅταν μὴ παρέχῃ εἰς ἡμᾶς τὴν εὐτυχίαν, τὴν ἀπὸ τῆς εἰλικρινοῦς φιλίας; ὅταν ἐγκαταλειπώμεθα μετὰ ξένων, οἵτινες κατ' οὐδένα ἄλλον τρόπον πλησιάζουσι πρὸς ἡμᾶς,

εἰ μὴ ὑποκεκρυμμένην ἔχοντες τὴν ἰδιοτέλειαν, τὴν ἀπάτην καὶ τὴν ἐπιβουλήν;

Ἄλλὰ σὺ, ὅστις παραπονεῖσαι, ἐξέτασον σεαυτὸν ὡσαύτως, μήπως εἰς τὸ διάστημα τῆς ζωῆς σου ἔδωκας ἤδη πολλαπλῶς ἀφορμὴν εἰς τὴν μέμφιν, τὴν ὁποίαν νῦν κατ' ἄλλων προφέρεις. Ἔσο πρὸς σεαυτὸν εἰλικρινῆς, καὶ ὁμολόγησον· εἶσαι πάντοτε καὶ πρὸς πάντα οὕτως ἀληθῆς καὶ εὐθύς, ὅπως ἀπαιτῆς νὰ ἦναι καὶ πᾶς ἄλλος πρὸς σέ; Δὲν ἔλαβες ποτε αἰτίαν, διὰ πταίσματι, τὸ ὁποῖον ἀσμένως ἤθελες κρατεῖ κεκρυμμένον, νὰ ὑποκριθῆς δημοσίᾳ τὸν καλλίτερον, ἢ ὅσον τῶν ἡσῶ; Δὲν ὠμίλησάς ποτε, ἵνα κερδίσης τούτου ἢ ἐκεῖνου τὴν ἀγάπην κολλακεῶν, ἢ ἵνα ἐπιτύχῃς τῶν σκοπῶν σου, λόγους γλυκυτέρους, ἢ ὅσον ἤθελες εἰπεῖ σπουδάζων; Δὲν ἐζήτησάς ποτε, εἰς ἀναβρασμὸν εὐθυμίας εὐρισκόμενος, φιλίαν, ἢ δὲν συνῆψας φιλίαν, περὶ τὴν ὁποίαν ἔπειτα καὶ κατ' ἄλλους καιροὺς ἐδείχτης ἀδιάφορος, ἢ τὴν ὁποίαν ἐθεώρησας καὶ ὀχληρὰν; Δὲν ἠπάτησας ἄρα κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἐνίοτε ἀνθρώπους, οἵτινες ἐμπιστευθέντες εἰς σέ, τελευταῖον ἐψεύσθησαν τῆς ἐλπίδος;

Καὶ λοιπὸν, ὅπως εἶσαι σὺ, οὕτως εἶναι καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι· καὶ ἐκεῖνοι, ὧν σὺ καταφρονεῖς καὶ κατηγορεῖς, εἶναι πολλάκις οὐχὶ φαυλότεροί σου, ὅσον ἂν ἡ φιλαυτία σου κατὰ ταύτην τὴν στιγμὴν ἤθελεν ἐνκντιοῦσθαι εἰς τοῦτο.

Ἄλλὰ, καὶ οὕτως ἔχοντος τοῦ πράγματός, δίκαιον ὅμως θεωρεῖται τὸ παράπονον, ὅτι ἡ ὑπόκρισις καὶ ἡ προσποιήσις, μεθ' ὧν ὁ ἄνθρωπος πλησιάζει πρὸς τὸν ἄλλον, γίνονται αἰτίαι νὰ πικραίνωνται αἱ κάλλιστα τοῦ βίου ἡμῶν ἡμέραι, καὶ δύνανται μέχρι τέλους νὰ γεννήσωσιν ἀπέχθειαν καὶ ἀηδίαν πρὸς τὸν κόσμον καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Διὰ τοῦτο τοσοῦτον σπουδαίως παρώτρυνεν ὁ θεὸς τοῦ κόσμου Σωτὴρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἰς τὴν ἐν λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀλήθειαν, καὶ εἰς τὸ ἀποφεύγειν ὅλως τὴν νεκρὰν προσποιήσιν· διὰ τοῦτο τοσοῦτον θερμῶς παρε-

κάλει ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης τοὺς φίλους αὐτοῦ, λέγων· «Τεκνία μου, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ, μηδὲ τῇ γλώσσει, ἀλλ' ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ.»

Τὸ μέγα κακὸν τῆς κοινῆς ὑποκρίσεως μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐγεννήθη κατ' ἐξοχὴν ἐντεῦθεν, διότι οἱ ἄνθρωποι ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας συνείθισαν νὰ θέλωσι νὰ φαίνωνται φρόνιμοι μᾶλλον, ἢ ἐνάρετοι· οὕτω γίνεται ὁ ἄνθρωπος πανοῦργος μᾶλλον καὶ δόλιος, ἢ ἐνάρετος· οὕτως εὐρίσκει τελευταῖον εἰς τὴν τοιαύτην πολυπειρον αὐτοῦ φρόνησιν τρόπους, δι' ὧν συγκαλύπτει τὴν κτηνώδη αἴσθησιν, τὰς πονηρὰς ἐπιθυμίας ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς σεμνοπρεπειᾶς καὶ τῆς χρηστότητος· δι' ὧν ἐν μὲν τῷ κρυπτῷ ἀσωτεύει ὡς ἰδιοτελής τις κακοῦργος, δημοσίᾳ δὲ ὁμιλεῖ καὶ πράττει ὡς τις καλῶς ἀνατεθραμμένος ἄνθρωπος· δι' ὧν ἀπατᾷ καὶ ἄλλους καὶ ἑαυτὸν.

Δὲν στεροῦνται οἱ θνητοὶ ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀρετὴν (καὶ ὁ μέγιστος τῶν κακοῦργων τιμᾷ αὐτήν· διότι μόνον τοῦ μωροῦ ἴδιον εἶναι νὰ μισῇ τὸ τέλειον)· ἀλλὰ στεροῦνται τόλμης καὶ μεγαλοψυχίας, ὥστε νὰ γείνωσιν ἐνάρετοι, ὥστε νὰ νικήσωσιν ἑαυτοὺς, τὰς ζῳάδεις αὐτῶν ἐπιθυμίας, τὰ πάθη, ἅτινα ἐρεθίζουν τὰς αἰσθήσεις. Ἐντεῦθεν γίνονται μαλθακοὶ, πονηροὶ, φαῦλοι· καὶ ὁμως δὲν θέλουσι νὰ ἀποποιηθῶσι τὴν δημοσίαν τιμὴν, ἥτις συνήθως ὡς φόρος ἀποδίδεται εἰς τὸν καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἄνθρωπον. Καλύπτονται ὑπὸ τὸν μανδύαν τῆς ταπεινότητος, ἵνα κρύψωσιν ἔτι ἀσφαλέστερον τὴν ἀλαζονικὴν αὐτῶν φιλοδοξίαν· καλύπτονται ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς ἀθωότητος καὶ ἀγνίας, ἀλλ' ἀσπάζονται τὴν ἐχθρὰν αὐτῶν ἡδυπάθειαν· ὀδύρονται καὶ κόπτονται διὰ τὴν σκληροκαρδίαν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ δακνίζουσι τὰ χρέματα αὐτῶν ἐπὶ τόκῳ ὑπερόργῳ, καὶ, ὅπου πρόκειται νὰ γείνη κοινωφελές τι καλὸν, ἀπέχοντες, μετριοφρονούντες δῆθεν, καὶ ἀποσύρονται καθ' οἷονδὴποτε εὐπρεπῆ τρόπον ἂν δυναθῶσιν.

Οὕτω συνειθίζουσιν, ἀπολωλότες καὶ ἀ-

πεσκληρυμένοι εἰς τὰ ταπεινὰ αὐτῶν φρονήματα, νὰ στέργωσι τὸ πρόσχημα, καὶ ἐν τῷ κρυπτῷ νὰ φρονῶσι καὶ νὰ πράττωσι τὰ ἀρέσκοντα εἰς τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν. Οὕτω γίνονται ὑποκριταὶ καὶ ὑπουλοὶ, τάφοι κεκονιαμένοι, ὡς προσφωέστατα ὀνομάζει αὐτοὺς ὁ καρδιογνώστης Κύριος.

Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ θαυμάζωμεν, ὅτι τοσοῦτοι παραπονοῦνται διὰ τὰ δεινὰ τοῦ βίου, καὶ οὕτως ὀλίγοι πάλιν εὐχαριστοῦνται εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἐν ἑαυτοῖς εἶναι τῷ ὄντι εὐτυχεῖς! Οἱ ἄθλιοι! προσποιοῦνται ὑγείαν, ἐνῶ πίνοντες ἐν τῷ κρυπτῷ τὸ δηλητήριον τῶν κακιῶν αὐτῶν φάρμακον, ἐπὶ τέλους ἐλεεινῶς διασφείρονται. Τῇ ἀληθείᾳ οἱ πλείστοι τῶν κατὰ τοῦ βίου μεμψιμοιρούντων, ἑαυτοὺς μόνον μέμφονται· ἀόρατος σκώληξ καταβιβρώσκει τὴν καρδίαν αὐτῶν· δὲν εἶναι πραγματικῶς, ὅτι ἐξωτερικῶς φαίνονται· δὲν εἶναι, ὡς ἐπρεπε νὰ ἦναι κατὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος τῶν ἀνθρώπων ἐξοχὴν διδασκαλίαν· ἀλλ' ἐντρέπονται νὰ ὁμολογήσωσι τοῦτο, φοβούμενοι μὴ καταφρονηθῶσι, καὶ μηδὲ οἰκτιρμοῦ ἕπειτα τύχωσιν.

Διὰ τί οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων ἀσκοῦνται εἰς τὴν λεγομένην τέχνην τῆς ὑποκρίσεως;— Διὰ φρόνησιν. Ἀλλὰ ποία φρόνησις εἶναι νὰ πικράνη τις τὸν ἴδιον αὐτοῦ βίον; Ποία φρόνησις εἶναι νὰ καλύπτῃ τις τὰς κηλίδας τῆς ψυχῆς, ἀντὶ τοῦ ἐξαλειψαὶ αὐτάς; νὰ ἀποκρύπτῃ τὰ ἔλκη τοῦ σώματος, ἀντὶ τοῦ θεραπεῦσαι αὐτά; Ποία φρόνησις εἶναι νὰ ἦναι τις τοσοῦτον κακός, ὡς τε νὰ μὴ τολμᾷ χωρὶς φόβου νὰ ἐμφανίζηται ὅπως ἀληθῶς εἶναι, καὶ νὰ ἀναγκάζεται παρὰ πάντα αὐτοῦ τὸν βίον μέχρις αὐτοῦ τάφου νὰ δεικνύῃ ἑαυτὸν πάντοτε ἄλλον, ἢ ὅ,τι τῷ ὄντι εἶναι;— Ὁ ὑποκριτής, εἰ καὶ μὴ εἶναι ἐκ τοῦ κακίστου εἶδους, ὁμοιάζει πάντοτε φονεᾶ, ὅστις δραπετεύων κρύπτεται ὀπίσω θάμνων, ἵνα μὴ προδοθῇ. Ποίας δὲ ἀθλίας ἀπολαύσεως ἀπολαύει ἐκ τοῦ ἐλεεινοῦ προσώπου, τὸ ὅποῖον ὑποκρίνεται; Τὸν μόνον τοῦτον θρίαμβον, ὅτι διὰ τινῶν μηνῶν ἢ καὶ ἐτῶν δύναται νὰ ἐξαπατήσῃ χρηστοῦς τινὰς

ἀνθρώπους. Καὶ εἶναι δὲ τοῦ κόπου ἀξίον, νὰ ζῆσθαι διὰ τοῦτο ὥρας τινὰς πλήρεις φροντίδων καὶ στενοχωρίας, καὶ νὰ ἐκθέσθαι ἑαυτὸν εἰς κίνδυνον νὰ φωραθῇ ποτε ἀνεπίστως, καὶ νὰ κατασχυνθῇ; Καὶ ποῦ τότε ὁ θρίαμβος αὐτοῦ κατὰ τῶν πλανηθέντων καὶ ἀπατηθέντων; Οὗτοι μὲν ἀπεκκλίνουσιν αὐτοῦ, δημοσία καταφρονούντες τὸν ἄνθρωπον· αὐτὸς δὲ πάλιν φέρει ἐντὸς τοῦ συνειδότος τὴν ἀκαθίαν.

Ποῖός τις εἶναι ὁ βίος τοῦ ὑποκριτοῦ; Ἀδιάλειπτος ἀντίφασις πρὸς ἑαυτὸν· εἶναι ὡς ὁ ὑποκριτής τῆς σκηνῆς, τὸν ὅποιον οὐδέποτε βλέπομεν παριστῶντα τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ μορφήν καὶ τὸ ἀληθές φρόνημα, ἀλλὰ πάντοτε ἐπιτετηδευμένως ἐκεῖνο τὸ πρόσωπον ὑποκρινόμενος, ὅπερ πραγματικῶς δὲν φέρει· εἶναι κίβδηλον νόμισμα, καθ' ἑαυτὸ μὲν χωρὶς τινος ἀξίας, ἀλλὰ διὰ τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ ἐπίσημον ἐξαπατῶν τὸν ἄπειρον ἢ χρηστόν ἄνθρωπον· εἶναι πολλῆς καταφρονήσεως ἀξίος καὶ ὅταν αὐτὸς ἑαυτὸν σπουδαίως ἐξετάξῃ, διότι αὐτὸς ἑαυτὸν κάλλιστα γινώσκει.

Μόνον διότι γινώσκει πῶς νὰ καλύπτῃ τὰ ἐλαττώματα αὐτοῦ, ἢ πῶς νὰ διαλάβῃ δι' ἀρετὰς ἢ ιδιότητας, τὰς ὁποίας δὲν ἔχει, τοῦτο μόνον ὑποστηρίζει αὐτὸν καὶ παρακινεῖ νὰ ἀναλάβῃ τὸ ψευδές ταῦτο πρόσωπον. Σπανίως κρίνει τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῶν τῆς καρδίας αὐτῶν αἰσθημάτων, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀγχινοίας καὶ ὀξυδερκείας αὐτῶν, ὡς ὁ ἀγύρτης, οὐτινος ἡ ὑπόληψις καταστρέφεται, ὅταν εὐρεθῇ ἄλλος τοσοῦτον ἀγγίνους ὥστε ν' ἀνακαλύψῃ τὰ τερατοφυγήματα αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν πολυεμικῶς πάντοτε πρὸς τοὺς πάντας διάκειται, ἐνεδρεύων, παραφυλάττων, προνοῶν, τὸ μὲν, ἵνα μὴ φωραθῇ, τὸ δὲ, ἵνα ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐπιβουλάς. Ἄπας ὁ βίος αὐτοῦ εἶναι διηγετικής τις κενοσπουδία· διότι καὶ χωρὶς τούτων τῶν προσπαθειῶν, τῶν περιεργωμάτων, τῶν κολακειῶν, τῶν ὑποσχέσεων, τῶν προσποιήσεων, τοῦ ψεύδους, ἢ ὅ,τι ἂν ἄλλο ὀνομάσῃς τὸ σύνολον τῶν μηχανημάτων αὐτοῦ, ἤθελεν εἶσθαι εὐτυχής, καὶ δι' ἐσωτερικὴν ἀξίαν ἤθελεν ἕως τέλους ἐπιτύχει τοῦ σκοποῦ, καὶ μάλιστα ἀσφαλέστερον. Ἀλ-

λ' ἀντὶ τούτου τοῦ τρόπου ὁ ὑποκριτής φροντίδας μᾶλλον, καὶ ἀνησυχίας, καὶ λύπας καὶ καταισχύνῃ, καὶ καταφρόνησιν παρασκευάζει εἰς ἑαυτὸν.

Ὅ,τι ἂν τις ἀπαξ κατὰ προσποιήσιν πράξῃ, ἔστω καὶ μικρὸν, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, καθ' ἣν ἀναλαμβάνει τὸ προσωπεῖον, δὲν θέλει παύσει ἐνεργῶν πρὸς διατήρησιν αὐτοῦ· θέλει σπουδάζει νὰ γείνη κύριος τῶν λόγων αὐτοῦ, καὶ τῶν βλεμμάτων, καὶ τῶν σχημάτων· θέλει βασανίζει τὴν μνήμην αὐτοῦ, ἵνα μὴ καταντήσῃ ποτὲ εἰς ὑποπτον ἀντίφασιν πρὸς ἑαυτὸν· καὶ ὁμως δὲν θέλει δυναθῆ νὰ ἐμποδίσῃ, ὥστε νὰ μὴ ἀνακαλυφθῇ ἡ ὑπόκρισις αὐτοῦ, νὰ μὴ φωραθῇ ἡ ἀπάτη, πρὸς ἴδιον ἑαυτοῦ ὄλεθρον· διότι τί κρυπτὸν ἐπράχθη ποτὲ ἐν τῷ κόσμῳ, ὅπερ ἕως τέλους δὲν προέκυψεν εἰς τὸ φῶς διὰ τὴν θαυμαστὴν συντυχίαν τῶν περιστάσεων;

Ὡ πόσον μέγαν, καὶ ὁμως μάταιον κόπον κοπιᾷ ὁ ἄνθρωπος, ἵνα διατελῇ ὡν ἀτιμωρητὶ κακός. Κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον ἀγωνιζόμενος, καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ κοπιῶν, δύναται νὰ γείνη εὐγενής, ἐνάρετος, καὶ νὰ τιμᾶσαι, καὶ νὰ ζῆς εὐτυχῆς! Ποῦ εἶναι ἡ φρόνησις σου, εἰς ἣν τοσοῦτον ἀρέσκεσαι; Δὲν εἶναι ἄρα ἀξία τοῦ ὀνόματος τῆς μεγίστης καὶ εἰς σὲ λυπηροτάτης μωρίας;

Ὅ,τι ἂν πράττῃ ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὅσον ἐπιτηδεύει ἐπιμελήσῃ νὰ κρύπτῃ εἰς τοὺς λοιποὺς τὰ πονηρὰ αὐτοῦ φρονήματα ὅπισθεν τοῦ προσώπειου τῆς ἀθωότητος, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς χρηστότητος, δὲν δύναται ὁμως νὰ ἐμποδίσῃ ὥστε νὰ μὴ περιπέσῃ πολλὰ εἰς ἀμηχανίαν διὰ τὸ ἀσύμφωνον τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων, καὶ διὰ τὴν πρὸς τὴν ἀλαζονείαν κλίσιν, καὶ διὰ τὴν δοκοῦσαν ἀρετὴν, καὶ διὰ τὸ προσληθῆναι πρόσχημα. Καὶ εἶναι ἄρα ἀξίον τοῦ κόπου νὰ ἀγωνιζήσῃ τις πολὺν χρόνον, ἵνα φθάσῃ εἰς μίαν στιγμὴν ἀμηχανίας καὶ καταισχύνῃς; Ὁ ὑποκριτής δὲν δύναται νὰ προφυλάξῃ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ φόβου νὰ μὴ ἀνακαλυφθῇ σήμερον ἢ αὔριον· διότι δὲν λανθάνει αὐτὸν βεβαίως ὅτι δὲν εἶναι κύριος τῶν περιστάσεων. Γινώσκει ὅτι ἡ νύξ οὐδὲν μυστήριον φυλάττει κεκρυμ-

μένον, ἀλλὰ προδίδει εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τὰ ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτῆς πραττόμενα ἐγκλήματα· γινώσκει ὅτι τὸ ρεύμα ἐκρίπτει εἰς τὴν ὄχθην τὸ πτώμα τοῦ δολοφονηθέντος, καὶ γίνεται οὕτως εἰς πάντας φανερόν· καὶ ὅτι ἡ χεὶρ τοῦ παιδίου λύει τὴν σφραγίδα καὶ τῶν πλέον κρυπτῶν πραγμάτων, περὶ ὧν ἡ ἀγγέλιος τοῦ δικαστοῦ οὐδὲν προεμάντευσεν. Καὶ λοιπὸν εἶναι ἡ ἀνητυχία αὕτη εὐδαιμονία; εἶναι ἡ περιφοβὸς αὕτη φροντίς μακαριότης, εἰς ἣν θυσιάζομεν οὐχὶ μικρὸν μέρος τῶν τοῦ βίου ἡμῶν ἡμερῶν; — Θεεῖς, νὰ φαίνησαι εὐγενῆ καὶ χρηστὸν· ἀλλὰ διὰ τί δὲν προτιμᾷς κάλλιον νὰ ἦσαι τῶ ὄντι τοιοῦτος; Αἰσθάνεσαι, ὅτι δὲν δύνασαι νὰ δουλεύης δύο κυρίους, τὸν οὐρανὸν ἅμα καὶ τὸν ἅδην· ἀλλὰ διὰ τί τρέμεις νὰ ἐκλέξῃς τὴν ἀγαθοτέραν μερίδα;

Ὁ καρπὸς τῆς ὑποκρίσεως εἶναι ἄχαρις βίος καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς κέρδος εἶναι ἀρπαγὴ τις παράλογος. Ἀλλὰ τὸ λυπηρότατον εἰς τὸν ὑποκριτὴν εἶναι, ὅτι δὲν ἀπολαύει τῆς ἐξόχου εὐδαιμονίας, τῆς ὁποίας μετέχει ὁ εὐθύς, ὁ εἰλικρινῶς ὑπὸ πάντων τῶν ἀνθρώπων πιστευόμενος, τῆς εὐδαιμονίας τῆς φιλίας. Ἄς ἔχῃ ὅσον ἂν θέλῃ μεγάλην ἐπιτηδεύματα καὶ τέχνην περὶ τὴν ὑπόκρισιν, ὑπάρχει ὅμως ἐν αὐτῷ τι, ὕπερ δὲν δύναται νὰ προσποιηθῇ, τοῦτέστι τὸ σπουδαῖον τῆς συνειδήσεως. Ἄς μειδιᾷ πάντοτε· ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ λαλεῖ ἄλλο πνεῦμα, καὶ παριστᾷ τὸ βλέμμα αὐτοῦ ἀμφίβολον· ἄς ὀμνύῃ πάντοτε· ἡ συνειδήσις δίδει ἀνεπαισθήτως εἰς τὴν φωνὴν αὐτοῦ ιδιότητά τινα, ἣτις ἐξελέγχει τὸ ἐν αὐτῇ ψευδές. Ἄν τελευταῖον οὐδεὶς ἰσχύῃ νὰ σὲ προδώσῃ, ἔσο βέβαιος ὅτι σὺ ἀκουσίως γίνεσαι σεαυτοῦ προδότης.

Ἐντεῦθεν προέρχεται, ὅτι ὑπεπετεύουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸ μειδιάματά σου, καὶ δὲν πιστεύουσιν εἰς τοὺς λόγους σου· ἐντεῦθεν, ὅτι οὐδεὶς ἐμπιστεύεται σοι περισσώτερον, εἰ μὴ ὅσον σὲ βλέπει διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὀφθαλμῶν ἐντεῦθεν οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων ζῶσιν ἀπὸ σοῦ ἀπομεμακρυσμένοι, καὶ παρατηροῦσι καὶ σὲ καὶ τὰς πράξεις σου. Καὶ ἡ πρώτη ἐλαχίστη καὶ ἀμφίβολος πράξις, ἐφ' ἣς

ἤθελες φωραθῆ, εἶναι ἱκανή, ὥστε νὰ σὲ στερήσῃ τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν γνωρίμων καὶ γειτόνων σου ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἴσως καὶ διὰ παντός.

Οὗτος λοιπὸν εἶναι, ὑποκριτὰ, ὁ καρπὸς τῆς δεινότητός σου καὶ τῆς νομιζομένης βιωτικῆς σου φρονήσεως, νὰ διαγῆς τὸν βίον διπλοῦς, ἀλλὰ μονήρης, μηδεμίαν ἄλλην καθάραν καὶ ἄμωμον καρδίαν ἔχων εἰς τὴν ἰδικήν σου προσκεκολλημένην. Περιφέρεσαι εἰς τὸν κόσμον χωρὶς φίλων· ὁ πλοῦτός σου δύναται μὲν νὰ σοὶ προμηθεύσῃ κόλακας, οἷτινες νὰ σὲ ἀπατῶσιν, ὡς σὺ ἀπατᾷς ἄλλους· ὡσαύτως καὶ αἱ γνώσεις καὶ ἡ ἱκανότης σου δύνανται νὰ προσελκυσῶσιν εἰς σὲ τὸ σέβας καὶ τὴν εὐνοίαν· καὶ τὰ ἀξιώματά σου προσέτι, νὰ γείνωσιν εἰς σὲ πρόξενον ἐξωτερικῶν τιμῶν· ἀλλ' ἐσωτερικῆς καὶ πιστῆς ἀγάπης τῶν συμπολιτῶν σου, ἐμπιστοσύνης τῶν γνωρίμων σου καὶ τελείας ἀφοσιώσεως τῶν ἄλλων εἰς σὲ, μὴ ἐλπίσης πλέον νὰ ἀπολαύσῃς· διότι σὺ σεαυτὸν κατεδικάσας νὰ ἦσαι ἄφιλος.

Καὶ τί δὲ ἐράσιμιον καὶ ἄξιον ἀγάπης δύναται τις νὰ εὔρῃ εἰς σὲ, ὅστις δὲν εἶσαι τῶ ὄντι ὅ,τι φκίνεσαι; Ἴσως σὲ αὐτόν; Ἀλλ' ὅ,τι ἔχεις αἰτίαν νὰ κρύπτῃς, βεβαίως δὲν εἶναι ἀξίεραστον, καὶ ὅ,τι δεικνύεις εἰς τὴν συμπεριφορὰν καὶ δημοσίᾳ, τοῦτο δὲν εἶσαι σὺ αὐτός, ἀλλ' εἶναι τὸ προσωπεῖον, τὸ ὁποῖον προσλαθὼν φέρεις. Ἀπόρριψον τὸ προσωπεῖον, καὶ ἐμφανίσθητι εἰς τὸν κόσμον κατὰ τὸ ταπεινὸν σου φρόνημα, τὸ ὁποῖον τοσοῦτον πανούργως ἀγωνίζεσαι νὰ κρύπτῃς, καὶ ἄκουσον τὴν περὶ σοῦ κρίσιν τοῦ κόσμου! Ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ τὴν κρίσιν θέλει ἀκούσει· ἡ ταύτην ἤκουσας ἤδη· διότι ἤχησεν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ συνειδότος σου, ὅτε τοῦτο ἐπὶ πολλῶν πράξεών σου ἐπεφώνησε· τοῦτο εἶναι ἄδικον! ἐκεῖνο, κακόν! τοῦτο, ἄτιμον!

Τίς ἤθελε σὲ ἀγαπήσει, τίς ἤθελε σὲ τιμήσει, ὑποκριτὰ, εἰ αἰφνης παρ' ἑαυτοῦ εἰς τὸ μέσον καθ' ὅλην τὴν μοχθηρίαν σου, εἴ τις παρστήρει σε πῶς σφετερίζεται ἀδίκως ἀλλοτριῶν ἀγαθῶν; πῶς σὺ, φιλόδοξε, τετυφλωμένος ὑπὸ τοῦ πάθους, φθονερῶς σμικρύνεις τὴν δόξαν τῶν ἄλλων, καὶ θηρεύεις ὑποῦλως τὴν εὐνοίαν ἐκείνων, τοῦς ὁποίους δὲν δύνασαι νὰ κερδίσῃς ὑπὲρ σοῦ διὰ τῶν ἀληθῶν σου προτερημάτων; πῶς σὺ, περὶ τὰς ἡδονὰς ἀκρατέστατε, ἀσελγαίνεις ἐν τῷ κρυπτῶ, καὶ πιθεῖς τὴν διαφθοράν; πῶς σὺ, φιλέκδικε, μετὰ ἀγενοῦς ἐπιβουλῆς ὑποσκάπτεις εἰς τὸν πλησίον σου τὸν ὄλεθρον, εἰς ὃν σὺ αὐτός πάλιν σήμερον ἢ αὔριον μέλλεις νὰ ἐμπέσῃς; πῶς σὺ, φιλάργυρε, ἀσμένως προσεύχεσαι καὶ νηστεύεις, καὶ κηρύττεις ἔλεον καὶ ἀγαθοποιῶν, ἀλλὰ δὲν αἰσχύνεσαι νὰ καταθλίβῃς χήρας καὶ ὀρφανὰ; πῶς σὺ, ὑπερήφανε, μετὰ χαρᾶς κομπάζεις καὶ δεικνύεις λαμπρότητα, ἐνῶ ἔχεις χρεῖαν καὶ τῶν ἀναγκαιοτάτων, καὶ διὰ τῆς κενοφροσύνης σου σύρεις σεαυτὸν, ἴσως καὶ τοὺς οἰκείους σου, εἰς πτωχείαν! Τίς δύναται νὰ σὲ ἀγαπήσῃ; τίς νὰ σοὶ ἐμπιστευθῇ;

Συνήθης δὲ εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον περίπτωσις εἶναι νὰ νομιζῆται ἐκεῖνος, ὅστις ἀπαξ ἤδη ἔδωκεν ὑποψίαν τινὰ ὑποκρίσεως, εἶτις πονηρότερος, ἢ ὅ,τι ἀληθῶς εἶναι. Ὑπομένει λοιπὸν διπλὴν τὴν ποινήν· διότι δὲν πιστεύεται οὐδὲ τότε, ὅτε εἶναι ἄξιος πίστεως· αἱ ιδιότητες αὐτοῦ ἐκείναι, ὅσαι τῶ ὄντι ἤθελον εἶσθαι ἄξια ἐπαίνου, δὲν ὑπολαμβάνονται γνήσια, ἀλλὰ κατὰ προσποιήσιν· διότι μένει ἀγνωστον, μέχρι τίνος ἐξήπλωσε τὴν τέχνην τοῦ ἀπατᾶν τοὺς ἄλλους. Καὶ ἐκεῖ δὲ, ὅπου αὐτός παντάπασι σπουδάζων, ἤθελε φρονεῖ δίκαια, ὑπεπετεύουσι περὶ αὐτοῦ οἱ ἄνθρωποι ἀπάτην, καὶ ὑποβίλλουσι τὰς ἐκτελείας πεποιθήσεως τοῦ καλοῦ γενομένης πράξεις αὐτοῦ, εἰς οἰονδήποτε δόλιον σκοπόν.

Τοιαύτη εἶναι ἡ μοῖρα τοῦ ὑποκριτοῦ, τοιοῦτος ὁ βίος αὐτοῦ! Ἐλπίζει διὰ τῆς φρονήσεως νὰ νικήσῃ τὰ πάντα· ἀλλὰ καταβαλεται ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων, ὑπὸ τοῦ κόσμου καὶ τῶν περιστάσεων αὐτοῦ ἐπὶ τέλους εὐρίσκεται ὁ τὰ μάλιστα καὶ χαλεπώτατα ἠπατημένος, κοὶ μόλις ἐκ τῶν πικρῶν ἀποτελεσμάτων τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ καταμανθάνει ὕστερον ὅτι ἔπραξεν ἄφρονα.

Ἔσο ἀληθῆς καὶ εἰλικρινῆς! πράττε δίκαια, καὶ μηδένα φοβοῦ! Ἔσο ὅπως θέλεις νὰ φαίνησαι, ἀλλὰ μὴ φαίνου καλλίτερος, ἢ ὅσον εἶσαι τῶ ὄντι. Ἔσο φιλόφρων κατὰ τὴν διανοίαν ὅπως καὶ κατὰ τὸ βλέμμα, χρηστὸς καὶ καλοκάγαθος τὴν καρδίαν, ὅπως καὶ τοὺς λόγους· ἀγνὸς τὰς φρένας, ὅπως καὶ τὰ σῆματα! Αὕτη εἶναι καὶ λέγεται ἡ ἀληθῆς, ἡ βεβαία, ἡ τῶ ὄντι εἰς εὐδαιμονίαν ἀγούσα βιωτικὴ φρόνησις, τὴν ὁποίαν συνιστᾷ ὁ οὐράνιος καὶ θεῖος ἡμῶν διδάσκαλος Ἰησοῦς Χριστός, καὶ τὴν ὁποίαν δὲν ἀπορρίπτει ὁ καρδιογνώστης Θεός.

« Ἐργων, Κύριε, ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐτάζων καρδίας, καὶ δικαιοσύνην ἀγαπᾷς. » Οὕτω προσευχήθη ὁ Δαυὶδ, οὕτω θέλω προσεύχεσθαι καὶ ἐγὼ, καὶ μνημονεύει ἀδιαλείπτως τοῦ παντεπιστήμονος Θεοῦ, ἐνώπιον τοῦ ὑποίου κατασχύνεται πᾶσα ἀνθρωπίνη τέχνη καὶ σοφία. Γινώσκω, Θεέ μου, ὅτι ἐξετάσεις τὴν καρδίαν, καὶ κρίνεις αὐτήν, καὶ ὅταν οἱ ἄνθρωποι μὴ δύνωνται νὰ ἐξετάσωσιν αὐτήν καὶ νὰ κρίνωσιν ἐμβλεψον, παντογνώστα Θεέ, δὲν οὐδεὶς ἰσχύει νὰ ἀπατήσῃ, καὶ εἰς τὸ βάθος τῆς ἡμῆς καρδίας! Ἄ! οὐχὶ ὅτι δύναμαι νὰ καυχήθῃ ἐνώπιόν σου· σὺ γινώσκεις κάλλιστα πυσάκις ἐνώπιόν σου ἀμαρτάνω· ἀλλὰ διαλογιζόμενος τὸν ἱερὸν περὶ σοῦ διαλογισμόν, γίνομαι πρὸς ἑμαυτὸν αὐστηρότερος, καὶ ἐνισχύομαι νὰ δαμάσω τὸ ἐνοικοῦν ἐν ἐμοὶ κακόν! Θεῖω σπουδάσει νὰ κατορθώσω, ὥστε νὰ παρίσταμαι ἐνώπιον σου, τοῦ κριτοῦ τῶν φρονημάτων καὶ τῶν αἰσθημάτων, καὶ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, μετὰ ψυχῆς ἀδόλου καὶ ἰλαρᾶς.

ΓΝΩΜΙΚΑ.

Ἐντεῦθεν ἀποκρυφῶς τις σύνδεσμος μεταξὺ ὅλων τῶν γυναικῶν, ὡς μεταξὺ ὅλων τῶν ἱερέων τῆς αὐτῆς θρησκείας. Μισοῦνται, ἀλλὰ προστατεύουσιν ἀλλήλους.

(Ὅποια ὑποκρισία!)

Diderot.

— Μηδ' αἱ γυναῖκες μόναι, μηδ' οἱ ἱερεῖς πταίσουσιν, ἀλλ' ἡ κοινωνία δλόκληρος. ΦΙΛΕΡΓΟΣ.

ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΛΙΕΡΓΗΣΙΜΟΥ
ΕΔΑΦΟΥΣ,

Ἦτοι

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΩΝ
ΤΗΣ ΓΗΣ.

Ἦτοι

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ.

Ἐκ πάντων τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ προκοπὴν τῶν φυτῶν, τὸ κυριώτερον εἶναι ἡ γῆ, ἐξ ἧς ἀντλοῦσι ταῦτα τὴν τροφήν των διὰ τοῦτο πρὸ τοῦ νὰ ἐπιχειρήσῃ τις τὴν καλλιέργειαν φυτοῦ τι- νος, ἢ δένδρου, εἶναι ἀνάγκη νὰ γνωρίσῃ καλῶς τὴν ποιότητα τῆς γῆς εἰς τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ τὸ φυτεύσῃ, ἢ νὰ τὸ σπείρῃ καὶ ἐκ τῆς ὁποίας μέλλει τοῦτο νὰ τραφῇ.

Παρήλθε πρὸ πολλοῦ ἢ μέχρι τοῦ γελοίου ἐσφαλμένη ἰδέα τῶν ἀρχαίων ὅτι ἡ γῆ εἶναι στοιχεῖον, ἦτοι σῶμα ἀπλοῦν, μὴ σύνθετον ἐξ ἄλλων σωμάτων· σήμερον ὅλος ὁ κόσμος ἤξευρε ὅτι ἡ γῆ οὐχὶ μόνον εἶναι σῶμα σύνθετον, ἀλλὰ καὶ πολυσύνθετον, διότι διάφορα στοιχεῖα, ὄξέα, καὶ ἄλατα, ἐκ διαφόρων περιστάσεων ἀπαντῶντα, ἀλλοιωθέντα, καὶ συνενωθέντα ἀποτελοῦσιν αὐτήν.

Κυρίως ὅμως αἱ οὐσίαι ἐξ ὧν σύγκειται ἡ γῆ εἶναι δύο εἰδῶν· Α'. Ἐἴτε ἀνόργανοι, τοῦτέστιν ἀναγόμενοι εἰς τὰ μέταλλα καὶ ὄρυκτά, ἐν οἷς ὑπάγονται καὶ τὰ διάφορα πετρώματα· καὶ Β'. εἴτε ὀργανικαὶ πτοερχόμεναι ἐκ λειψάνων ὀργανικῶν ὄντων καταστροφέντων, δηλαδὴ ζῶων καὶ φυτῶν.

Πᾶσα καλλιέργεια τοῦ ἐδάφους ἐν τῷ ὁποίῳ πρόκειται ἢ νὰ σπείρωμεν ἢ νὰ φυτεύσωμεν, σκοπὸν κύριον ἔχει νὰ καταστήσῃ αὐτὸ πορῶδες, ὅπως εἰσδύσωσιν εὐκολώτερον τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ἀήρ ἐν αὐτῷ, ἐπιτρέψωσιν χημικὰς ἀλλοιώσεις ἐπὶ τῶν οὐτιῶν, ἐξ ὧν συντίθεται, καὶ καταστήσωσιν αὐτὰς διαλυ-

τὰς ἐξ ἀδυσάλτων, διὰ νὰ ἀπορροφηθῶσιν ὑπὸ τῶν ριζῶν.

Αἱ καλλιεργήσιμοι γαῖαι χαρακτηρίζονται ἐκ τῶν στοιχείων ἐξ ὧν συντίθενται, ἰδίως δὲ ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἀπαντῶνται ἐν τῷ αὐτῶν εἰς μεγαλύτεραν ποσότητα. Συνεπεία τῆς ἀρχῆς ταύτης αἱ γαῖαι διαίρουσιν εἰς Α'. εἰς ἀργιλώδεις· Β'. εἰς πυριτώδεις, ἢ ἀμμώδεις· Γ'. εἰς τιτανώδεις ἢ ἀσβεστώδεις καὶ Δ'. εἰς ἐλαφράς. Ἄς ἐξετάσωμεν, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας, πάντα τὰ εἶδη ταῦτα, καθόσον τὰ στενὰ ὅρια τοῦ περιοδικοῦ τούτου συγγράμματος μᾶς τὸ ἐπιτρέπουσιν.

Α'. Γῆ ἀργιλώδης ἢ γῆ δυνατή
(κοινῶς κοκκινιά).

Συστατικά. Ἡ ἀργιλώδης γῆ συγκρίνεται κατὰ μέγα μέρος ἐκ πλαστικῆς ἀργίλου καὶ ὀξειδίου τοῦ σιδήρου τὸ ὁποῖον τῆς δίδει χροῖαν κοκκίνην, (ἐξ οὗ καὶ καλεῖται κοκκινιά) καὶ ἐκ μικρᾶς τινος ποσότητος ἄμμου. Ἀπκντᾶται δὲ καὶ ἀργιλώδης γῆ καθαρὰ μὴ περιέχουσα ὀξειδίου σιδήρου.

Χαρακτῆρες. Χαρακτῆρα δὲ ἔχει ἡ ἀργιλώδης γῆ τὴν λιπαρότητα καὶ μαλακότητα, καὶ τὴν ιδιότητα νὰ ζημόνηται καὶ νὰ πλάττηται διὰ τῶν δακτύλων εὐκόλως εἰς διάφορα σχήματα. Ἡ ἀργιλώδης γῆ δὲν διαπερᾶται ταχέως ὑπὸ τοῦ ὕδατος, ἀλλὰ καὶ δὲν τὸ ἀποβάλλει εὐκόλως, ὅταν μάλιστα καλῶς τὸ ἀπορρογήσῃ. Σκληρύνεται δὲ καὶ σχάζεται, καὶ συστέλλεται πολὺ ὅταν ξηρανθῇ. Ὀλίγα ρίζαι εἰσδύουσιν εἰς τοιαύτην πυκνὴν γῆν, ἥτις εἶναι ψυχροτάτη καὶ μαλακὴ ὅταν ᾔηται ὑγρὰ, καὶ σκληροτάτη ὅταν ᾔηται ξηρὰ, κατὰ δὲ τοῦ μεγάλου καύσωνος τοῦ θέρους, ὡς εἶπομεν, σχάζεται καὶ σχαζομένη τὰς μὲν παχείας ρίζας ἀπογυμνώνει, τὰς δὲ λεπτάς ἀποκόπτει. Δυσκοῦνται δὲ αἱ ἀργιλώδεις γαῖαι ὅταν ἀναμίξωμεν εἰς αὐτὰς ποσότητά τινα λεπτῆς ἄμμου ἀναλόγως πρὸς τὴν περισσοτέραν ἢ ὁ-

λιγωτέραν ποσότητα τῆς ἀργίλου ἢ περιέχουσιν.

Ὅταν ὅμως αἱ ἀργιλώδεις γαῖαι συντίθενται ἐξ 85 μερῶν ἀργίλου καὶ 15 ἄμμου, εἶναι ὕλως ἀκατάλληλοι διὰ τὴν καλλιέργειαν, καὶ τότε χρησιμεύουσι μόνον διὰ κεραιμικὰ καὶ πλαστικὰ ἔργα. Συνήθως ὅμως αἱ ἀργιλώδεις γαῖαι τῆς Εὐρώπης; μεταξὺ τῶν ὁποίων καταλέγονται καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν γαιῶν τῆς Ἑλλάδος, περιέχουσι 45 μέρη ἀργίλου ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν καὶ 55 μέρη ἄμμου.

Αἱ ἀργιλώδεις γαῖαι εἶναι κατάλληλοι διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν δημητριακῶν καρπῶν καὶ ἰδίως τῶν σκληρῶν σίτων. Εἰς αὐτὰς εὐδοκίμουσιν ἐπίσης διάφορα εἶδη τρυφύλλου καὶ λαχάνων, αἱ κινάροι, τὰ κρόμμυα, οἱ κύαμοι καὶ ἄλλα συγγενῆ τούτων, ἢ ἀνάλογα φυτά. Ἄλλ' ἡ μηδική, καὶ ἡ ὀνοβρυχίς οὐδὲν εὐδοκίμουσι· τὰ δὲ ὀπωροφόρα δένδρα μετρίως καρποροῦσι καλλιεργούμενα ἐντὸς αὐτῶν.

Β'. Γῆ πυριτώδης ἢ ἀμμώδης
(κοινῶς ἀμμουδιά).

Συστατικά. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς γῆς τὸ ὁποῖον καλεῖται καὶ θερμὴ γῆ, συγκριτικῶς πρὸς τὴν ψυχρὰν ἀργιλώδη, περιέχει μεγάλην ποσότητα πυριτικοῦ ὀξέος εἰς κατάστασιν ἄμμου, ἢ μικρῶν χαλίκων.

Χαρακτῆρες. Ἡ ἀμμώδης γῆ εἶναι τραχεῖα εἰς τὴν ἀψήν, καὶ δὲν πλάττεται ὡς ἡ ἀργιλώδης διὰ τῶν δακτύλων, διότι δὲν συνεχονται τὰ μόρια αὐτῆς. Τὸ ὕδωρ τὴν διαπερᾶ εὐκόλως, οὕτω καὶ εὐκόλως ἐξατμίζεται ἀπ' αὐτῆς. Εἰς τὴν γῆν ταύτην τὰ φυτὰ δὲν βλαστάνουσι ροιμαλέως καὶ ἰσχυρῶς, ἐπειδὴ δὲ περιέχει περὶ τὰ 55 μέρη ἄμμου ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν, δὲν σχάζεται διὰ τῆς ξηρασίας; καὶ θερμότητος.

Ἐντὸς τῆς γῆς ταύτης εὐδοκίμουσι συνήθως διάφορα εἶδη κωνοφόρων δένδρων καὶ ἰδίως πευκῶν, διάφορα εἶδη κηπαίων φυτῶν, ὡς λόγου χάριν οἱ φασιόλοι καὶ τὰ συγγενῆ

αὐτῶν, καὶ πολλὰ φυτὰ ἄτινα σχηματίζουσι μακρὰς, παχείας καὶ σαρκώδεις ρίζας, οἷον τὰ γεώμηλα, τὰ δαυκία τὰ γογγύλια καθῶς καὶ ἄλλα κηπαῖα φυτὰ, ὅταν μάλιστα ἔχωσιν ἄφρονον τὸ ὕδωρ καὶ τὰ λιπάσματα.

Γ'. Γῆ τιτανώδης (κοινῶς ἄσπριά).

Συστατικά. Ἡ τιτανώδης γῆ, συνίσταται κατὰ μέρος ἐκ κρητίδος (τουρκιστι τεμπερί), ἠνωμένης μετ' ἀργίλου καὶ ἄμμου κατὰ διάφορον ποσότητα.

Χαρακτῆριστικά. Ἡ γῆ αὕτη εἶναι ἀπλή εἰς τὴν ἀψήν, ἀπορροφᾷ πολὺ τὸ ὕδωρ, καὶ ἀποξηραίνουμένη καθίσταται εὐθραυστος, καὶ εὐθραυτος· ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶναι εὐδιάλυτος εἰς τὸ ὕδωρ, διὰ τοῦτο καθαρὰ καὶ ἄμικτος οὕσα μετ' ἄλλα γαιώδη στοιχεῖα, δὲν εἶναι καλὴ εἰμὴ διὰ καλλιέργειαν μικροῦ τινος ἀριθμοῦ φυτῶν, ὅταν δὲ τύχῃ ν' ἀποελεθῇ μέρος κτήματός τινος, ἢ κήπου, διορθόνουσιν τὸ μέρος ἐκεῖνο ἀναμειγνύοντες μεγάλην ποσότητα ἀργίλου ὅπως καταστήσωσιν αὐτὸ παραγωγικόν.

Ὅταν ἡ ἀργίλος καὶ ἡ ἄμμος ἀναμειχθῶσι, φυσικῶς ἢ τεχνητῶς, μετὰ τῆς τιτανώδους γῆς κατ' ἀναλογίαν 10 ἐπὶ τοῖς 100, τότε τὸ τιτανώδες ἔδαφος καθίσταται ὁπωσοῦν πορῶδες καὶ δύναται νὰ καλλιεργηθῇ εὐκόλως, καὶ μετ' ἐπιτυχίας. Ἄλλ' εἰς αὐτὸ δὲν εὐδοκίμουσι τὰ καρποφόρα δένδρα τὰ ἔχοντα καρποὺς πυρηνόφορους, οἷον αἱ δαμασκηνεῖαι, αἱ ροδακινεῖαι, αἱ ἀμυγδαλεῖαι, αἱ κέραποι καὶ τὰ συγγενῆ τούτων· ἐὰν ὅμως ἡ γῆ αὕτη ἔχῃ βάθος πύλιν, παράγει μετ' ἀφθονίας τὴν σίκαλην, τὸν σίτον, καὶ ἄλλα εἶδη δημητριακῶν καρπῶν.

Καλεῖται ἰλύς, ἢ τιτανώδης γῆ ἡ περιέχουσα ἀνθρακικὴν τίτανον, καὶ ἀνθρακικὴν μαγνησίαν εἰς μεγάλην ποσότητα, πρὸς ταῦτα δὲ καὶ δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἀργίλον καὶ ἄμμον λεπτήν. Ἡ τοιαύτη γῆ, ἔχουσα τὰ συστατικά τῶν δύο προηγουμένως περιγραφεισῶν γαιῶν (τῆς ἀργιλώδους καὶ ἀμμώδους), εἶναι ἡ εὐφρούτερα πασῶν

ἀπαντᾷται δὲ αὕτη παρὰ τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν καὶ εἰς τὰ ἐκ τῶν ποταμίων ὑδάτων σχηματισθέντα πεδία. Ὁ Νεῖλος γονιμοποιεῖ τὰ ἐν τῇ κάτω Αἰγύπτῳ παρ' αὐτοῦ σχηματισθέντα πεδία δι' αὐτῆς τῆς ἰλύος, καὶ ἔνεκα ταύτης ὄλαι αἱ παραποτάμιοι γαῖαι ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ εἶναι αἰ εὐφροῦντα πασῶν τῶν λοιπῶν.

Δ'. Γαῖαι ἐλαφραί.

Συστατικὰ. Ὀνομάζονται γαῖαι ἐλαφραί, ὅσαι πράγματι εἶναι, συγκριτικῶς πρὸς τὰς μέχρι τοῦδε περιγραφείσας, ἐλαφρότεροι, λίαν πορώδεις, καὶ προέρχονται ἐκ τῆς ἀποσυνθέσεως φυτικῶν οὐσιῶν, σπανίως δὲ ζώων. Εἰς τὰς ἐλαφρὰς ταύτας γαῖας ὑπάγεται: 1) ὑποάνθραξ (turbe), 2) ἡ μαυρογῆ, ἢ ἄλλως καλουμένη φυτογῆ καὶ γῆ τῆς ἐρείκης (terre de bruyère), 3) ἡ γῆ τῶν ἀνθοκόμων, 4) ἡ κηπαία γῆ.

Χαρακτηριστικὰ αὐτῶν. 1. Καὶ ὁ μὲν ὑποάνθραξ (turbe) ἀπαντᾷται εἰς μέρη ὅπου ὑπῆρχον, ἢ ὑπάρχουσιν ἔλη καὶ λίμναι ἀπόξηρανθεισai ἐν αὐταῖς συσσωρευόμενα κατ' ἔτος τὰ φύλλα, τὰ καυλία, καὶ αἰρίζαι τῶν λιμναίων ἢ παραλίμων φυτῶν καὶ δένδρων, σχηματίζουσι στιβάδας ὑποστάσας τὴν πρῶτον βαθμὸν τῆς ἀπανθρακώσεως, διὰ τοῦτο καὶ ἡ ὕλη αὕτη ἔχει τὴν ιδιότητα ν' ἀνάπτη καὶ νὰ καίηται ὡς οἱ κοινοὶ ξυλάνθρακες, καὶ εἶναι χρήσιμος εἰς τινὰς βορείους χώρας τῆς Εὐρώπης παρὰ τῷ λαῷ ὡς εὖωνος ὕλη θερμάνσεως. Ἐν Ἑλλάδι τοιοῦτος φυτάνθραξ πιθανὸν νὰ εἴρηθῃ εἰς τὴν λίμνην τῆς Κοπαίδος καὶ εἰς τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας λίμνας τῆς Μακεδονίας.

2. Ἡ δὲ μαυρογῆ, ἢ φυτογῆ, ἀπαντᾷται φυσικῶς εἰς θέσεις ὅπου ὑπῆρξαν δάση σύμπικνα, ἐν αἷς ἐσωρεύθησαν ἐπαλλήλως φύλλα καὶ κλαδία καὶ ἄμμος λεπτή, ἢ ὅπου ὑπάρχουσι θάμνοι, καὶ μάλιστα ἐρείκαι ἐξ ὧν καὶ γῆ τῆς ἐρείκης καλεῖται αὕτη παρὰ τῶν φυτικών (terre de bruyère).

Κατασκευάζεται δὲ καὶ τεχνητῇ μαυρογῆ κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Ἐντὸς λάκκου ἀρκούντως βαθέως βαλλομεν ἀλλεπάλληλα στρώματα φύλλων ξηρῶν, ἢ πριονιδίων, ἢ ἄλλων εὐκόλως σηπομένων φυτικῶν οὐσιῶν, μεταξὺ λεπτῶν στρωμάτων, ἄμμου λεπτοῦς ποταμίας, ἢ καὶ θαλασσίας, ἀπὸ πλύνουμένη αὐτὴν καλῶς, βρέχομεν δὲ τὰ ἐν τῷ λάκκῳ περιεχόμενα καθ' ἐκάστην, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, φροντίζομεν νὰ μὴ μείνη ξηρὸν πότε τὸ ἀνώτερον αὐτῶν στρώμα τὴν θέσιν τοῦ λάκκου ἐκλέγομεν εἰς σύσκιον καὶ δροσερὸν μέρος ἀντικρὺ τοῦ βορέως, ὅταν δὲ δὲν ἔχωμεν μέρος σκιερὸν, καλύπτομεν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ λάκκου διὰ κλαδίων. Μόλις ἀρχίσῃ ἡ ζύμωσις τῶν φυτικῶν τούτων οὐσιῶν, ἀνακινουμένων πολλάκις τὸ περιεχόμενον ἐν τῷ λάκκῳ, μετὰ παρέλευσιν δὲ ἐνὸς ἔτους κοσκινίζομεν αὐτὸ καὶ τὸ μεταχειριζόμεθα. Ἡ μέχρι τῆς ἐντελοῦς χωνεύσεως τῶν φυτικῶν οὐσιῶν συγὴ ἀνακινήσις εἶναι ἀναγκασιότατη· διότι κατὰ τὴν πρῶτην ζύμωσιν, ὅτε ἄρχεται ἡ σῆψις τῶν φύλλων, ἀναπτύσσεται μεγάλη θερμότης δυναμένη ν' ἀπανθρακώσῃ τὰ φύλλα, ἐκ δὲ τῆς ἀπανθρακώσεως ταύτης συμβαίνουσιν ἀμέσως χημικαὶ ἀλλοιώσεις τῶν συστατικῶν τῶν, πολὺ διαφέρουσαι ἐκείνων αἵτινες γίνονται βαθμηδὸν καὶ διὰ τοῦ χρόνου.

Εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς τεχνητῆς μαυρογῆς πρέπει πολὺ νὰ προσέχωμεν μὴ τυχόν καὶ ἀναμίξωμεν ξύλα, ἢ φύλλα περιέχοντα ποσότητα βυρσοδεψικῆς οὐσίας (ταίνου), οἷον βαλάνους, κηκίδας καὶ βυρσοδεψικούς φλοιούς, ἢ φύλλα καὶ ξύλα ρητινωδῶν δένδρων καὶ θάμνων, οἷον πευκῶν, ἐλατῶν, ἀρκεῦθων καὶ ἄλλων συγγενῶν πρὸς ταῦτα φυτῶν διότι τὰ ἐν αὐταῖς περιεχόμενα, καὶ πρὸ πάντων τὰ ρητινωδῆ στοιχεῖα, εἶναι βλαπτικώτατα εἰς πᾶσαν βλάστησιν.

Εἰς τὴν φυσικὴν μαυρογῆν, ἢ γῆν τῆς ἐρείκης, ὑπάγεται καὶ τὸ παρ' ἡμῖν καὶ παρὰ τοῖς Ἱταλοῖς, ἐν χρήσει καστανόχωμα, δι' οὗ ἀντικαθιστῶμεν αὐτὴν, προσθέτοντες εἰς αὐτὸ ἐν πέμπτον λεπτοῦς ποταμίας ἄμμου. Τὸ καστανόχωμα τοῦτο δὲν εἶναι ὡς φρ-

νοῦσι τινές, τὸ ὑπὸ τὰς καστανὰς εὐρισκόμενον χῶμα, ἀλλ' ἡ ἄμικτος πάσης ἄλλης ὕλης μαυρογῆ, ἢ σχηματιζομένη διὰ τῆς σήψεως τοῦ φλοιοῦ καὶ τοῦ ξύλου, καὶ ταμειουμένη ἐντὸς τῶν κοιλωμάτων τῶν γεραιῶν καστανῶν. Τὸ καστανόχωμα καὶ ἡ γῆ τῆς ἐρείκης εἶναι αἱ μόναι κατάλληλοι γαῖαι διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν καμελλίων, τῶν ροδοδένδρων, τῶν ἀζαλεῶν καὶ ἄλλων εὐγενῶν ἀνθοφόρων θάμνων, εἶναι δὲ ἐπίσης ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖαι διὰ τὸν πολλαπλασιασμόν καὶ τὴν σπορὰν πολλῶν ἄλλων σπανίων ξένων φυτῶν ἐν ὑλοσκεπέσι φυτοκομείοις καλλιεργουμένων.

3. Γῆ ἀνθοκομίας. Διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀνθοφόρων φυτῶν, συνήθως παρασκευάζουσιν οἱ ἀνθοκόμοι εἶδος τι ἐλαφρᾶς γῆς ἀπαντωμένης καὶ ἐν τῇ φύσει, ἀλλὰ σπανίως. Συνίσταται δὲ αὕτη.

Ἐξ ἐνὸς μέρους ἰλύος.

Ἐξ ἐνὸς τετάρτου μαυρογῆς· καὶ

Ἐξ ἐνὸς τετάρτου βρείας κόπρου χωνευμένης.

Ἄφ' οὗ τὰ τρία ταῦτα εἶδη κοσκινισθῶσι καλῶς, ἀναμινύονται καὶ σχηματίζουσι γῆν ἐν τῇ ὁποίᾳ δύναται νὰ καλλιερῆθῃσι μετ' ἐπιτυχίας πάντα σχεδὸν τὰ εἶδη τῶν ὠραίων ἀνθοφόρων φυτῶν, πλὴν τῶν ἐχόντων ἀνάγκην καθαρᾶς μαυρογῆς, ἢ καστανόχωματος, εἰς τὴν γῆν τῶν ἀνθοκόμων ὑπάγεται καὶ ἡ πολυσύνθετος γῆ, ἢ παρὰ τῶν Γάλλων κηπουρῶν κατασκευαζομένη διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν πορτοκαλεῶν.

4. Γῆ κηπαία. Ἡ κηπαία γῆ τάττεται μεταξὺ τῶν ἐλαφρῶν γαιῶν, ἂν καὶ κυρίως ἀποτελεῖ τὸν μέσον ὅρον μεταξὺ τούτων καὶ τῆς ἰλύος. Αὕτη συνίσταται κατὰ μέγα μέρος ἐξ ἀργιλῶδους καὶ ἀμώδους κοινῆς γῆς, καὶ ἐκ τῶν λειψάνων τῶν διηνεκῶν καὶ ἀλλεπαλλήλων λιπασμάτων. Εἰς τοὺς καλῶς καλλιεργουμένους καὶ τακτικῶς ποτιζομένους ἀγρούς καὶ κήπους, τὸ ἔδαφος βελτιοῦται βαθμηδὸν, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον, ὅστε χρησιμεύει ὡς μετάβασις ἐκ τῶν κοι-

νῶν γαιῶν πρὸς τὰς ἐλαφρὰς γαῖας· ὅταν μάλιστα βάσις τῆς γῆς· ἐνὸς κήπου ἦναι ἡ ἰλύς, τότε μετὰ τινὰ χρόνον ἡ κηπαία γῆ καθίσταται ὁμοειδῆς μὲ τὴν γῆν τῶν ἀνθοκόμων, καὶ εἶναι λίαν κερποφόρος καὶ παραγωγικῆ.

Καὶ τοικῦτα μὲν εἶναι, ἐν συντόμῳ χαρακτηριζόμενα, τὰ διάφορα εἶδη τῶν γνωστῶν γαιῶν, ἅτινα διὰ τῆς μεταξὺ τῶν μίξεως βελτιοῦνται, ὡς θέλομεν ἄλλοτε ἐξετάσει, ὅταν πραγματευθῶμεν τὸ περὶ διορθώσεως ἢ βελτιώσεως τῶν γαιῶν (amendment) σπουδαιότατον κεφάλαιον· διότι μετὰ τὴν πρόδον τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, καὶ ἰδίως τῆς χημείας καὶ τῆς βοτανικῆς φυσιολογίας, καμμία γῆ, ὅσον κακῆς ποιότητος καὶ ἂν ἦναι, δὲν μένει ἀργὴ καὶ ἄχρηστος, ἀφ' οὗ διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἐλλείποντος ἐξ αὐτῆς στοιχείου διορθοῦται, καὶ διὰ τῆς ἐκλογῆς τῆς πρεπούσης εἰς αὐτὴν φυτείας καθίσταται παραγωγικῆ.

Παρατηροῦμεν ἐπὶ τέλους ὅτι μεγάλην ἔχει ἐπήρειαν εἰς πᾶσαν ποιότητα γῆς ἡ φύσις τοῦ ὑπ' αὐτὴν στρώματος, καὶ ἰδίως τὸ μέχρι τοῦ στρώματος τούτου βάθος τῆς καλλιεργουμένης ἐπιφανείας· διότι, τί ὠφελεῖ νὰ ἔχωμεν λίαν κερποφόρον καὶ πορώδη γῆν, ὑπ' ὀλίγον δὲ βάθος κάτωθεν αὐτῆς ἐν κοίτασμα γῆς σκληρᾶς καὶ πυκνῆς, καὶ μὴ διδούσης δίοδον εἰς τὸ ὕδωρ; Τὰ μὲν τῶν βροχῶν ὕδατα θέλουσι κατακλύζει αὐτὴν ὡς μὴ δυνάμενα νὰ διέλθωσι διὰ τοῦ κάτω στρώματος, καὶ θέλουσι λιμνάζει ἐν ὧρα χειμῶνος, ἐν καιρῷ δὲ τοῦ θέρους, καὶ κατὰ τὰς θερμότητας ἡμέρας αὐτοῦ, θέλουσι ταχέως ἐξητιμίζεσθαι, καὶ ἡ ἐπιφάνεια θέλει μένει ξηρά· σῆψις τῶν ριζῶν κατὰ τὴν πρῶτην περίστασιν, ἀποξήρανσις καὶ θάνατος αὐτῶν κατὰ τὴν δευτέραν. Διὰ τοῦτο, οἱ θέλοντες νὰ σχηματίσωσι κτήματα καλὰ, πρέπει πολὺ νὰ προσέχωσιν εἰς τὴν ποιότητα τοῦ ὑπὸ τὴν καλλιεργουμένην ἐπιφάνειαν ἐδάφους. Καλὸν δὲ καὶ ἀξιόλογον πρὸς καλλιέργειαν θεωρεῖται ἐκεῖνο μόνον τὸ ἔδαφος, τὸ ὅποιον εἶναι εἰς ἀρμονίαν μὲ τὸ ὑπ' αὐτὸ στρώμα. Οὐχ ἥττον, ἢ νεωτέρα γεωπονία ἐ-

φεύρε και ἐπὶ τοῦ τοιούτου, καθὼς και ἐπὶ ἄλλων ὁμοίων περιστάσεων, τὴν πρέπουσαν διόρθωσιν· ἀλλ' αἱ διορθώσεις αὗται, ὅσον εὐθηνά και ἂν ἐκτελεσθῶσι, πάντοτε θεωροῦνται πολυδάπανοι διὰ τὸ βαλάντιον και τοῦ πλουσιωτέρου γαιοκτήμονος.

Η ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΟΣ ΚΟΙΛΑΣ

ΤΗΣ

ΙΑΥΑΣ

Εἰς τὴν νῆσον Ἰαύαν ὑπάρχει κοιλάς τις, ὀρθῶς ὀνομαζομένη φαρμακερά ἢ θανατηφόρος· διότι ἀδύνατον εἶναι νὰ εἰσέλθῃ αὐτοῦ ὄρνεον, κτήνος, ἢ ἄνθρωπος, και νὰ ζήσῃ. Πρώτην σημείωσιν περὶ τοῦ φοβεροῦ τούτου Γολγοθά εὐρίσκομεν τὴν ἐπομένην εἰς τὸ ἡμερολόγιον Ἀγγλοῦ τινὸς περιηγητοῦ.—«Οἱ ἐντόπιοι φοβοῦνται τὴν λεγομένην θανατηφόρον κοιλάδα, ἣτις, κατὰ τὴν περιγραφὴν αὐτῶν, ὁμοιάζει τὸ πλησίον τῆς Νεαπόλεως Ἄντρον τοῦ Κυνὸς (Grotta del Cane.) ἀλλὰ, μολονότι πολὺ ἐπεθύμουν νὰ ἐπισκεφθῶ αὐτὴν, οὐδεὶς ἔστερξε νὰ μὲ ὀδηγήσῃ.» Ἐν ἔτει ὅμως 1830, ἄλλος περιηγητὴς, ὁ κ. Ἀλέξανδρος Λούδων, κατέπεισέ τινος τῶν ἐντοπίων νὰ συνοδεύσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος κοιλάδα· περιγραφή δὲ τῆς ἐπισκέψεως αὐτοῦ ἐφάνη κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Βασιλικῆς Γεωγραφικῆς Ἑταιρίας. Εἰς Βατούρ εὐρισχόμενος τὴν 3 Ἰουλίου κατὰ τὸ προειρημένον ἔτος, ἔμαθε παρά τινος ἐντοπίου ἄρχοντος, ὅτι ὑπῆρχε κοιλάς τρία

μίλια ἐκ τῆς Βατούρ, εἰς τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ἠμπορεῖ νὰ πλησιάσῃ χωρὶς ν' ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν, και ὅτι ἀνθρώπων σκελετὰ και παντὸς εἶδους ὀρνέων και κτηνῶν ἐκάλυπτον τὸ βάθος τῆς κοιλάδος. «Τότε, λέγει, δὲν ἐπίστευσα ὅλα, ὅσα μὲ εἶπεν ὁ ἰαυναῖος ἄρχων· ἐγνώριζον μὲν ὅτι εὐρίσκειτο λίμνη ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἐνὸς τῶν λόφων, ὅπου ἦτο κινδυνῶδες νὰ πλησιάσῃ τις παραπολὺ, ἀλλ' οὐδέποτε εἶχον ἀκούσει περὶ τῆς κοιλάδος ταύτης τοῦ θανάτου.»

Τὴν ἐπαύριον ἐξεκίνησεν ὁ κ. Λούδων μετὰ εὐρωπαϊοῦ φίλου και τινων ἐντοπίων, συμπαραλαβὼν δύο κύνες και τινες ὄρνιθας, διὰ νὰ κόμῃ πειράματα. «Φθάσαντες εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ, ἀφήκαμεν τοὺς ἵππους, και μετὰ πολλοῦ κόπου ἀνέβημεν, ὡς εἰς ἓν τεταρτημόριον τοῦ μιλίου, λόφον ἀπότομον και ὀλισθηρὸν. Ἐντὺς ὀλίγων πῆχυν ἐκ τῆς κορυφῆς ἠσθάνθημεν ἰσχυρὰν, ναυτιώδη, νοσηρὰν και πνιγηρὰν ὄσμην, ἣτις ὅμως ἔπαυσεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀναβάσεως. Ἰποκάτω δ. ἡμῶν ἐφάνη τῶρα θέαμα ἐκπληκτικώτατον ἢ κοιλάς ἦτον ἡμῶν μίλιον τὴν περιφέρειαν, ὡσειδῆς, τριάκοντα ἕως τριάκοντα πέντε πόδας βραθεῖα, παντάπασιν ὁμαλῆ, ἄνευ χόρτων, μὲ ὀλίγας τινὰς πέτρας, και ὀλόκληρος ἐσκεπασμένη μὲ τὰ σκελετὰ ἀνθρώπων τίγρειων, χοίρων, δορκάδων, ταῶνων και πολυειδῶν ὀρνέων και κτηνῶν. Ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τὸ ὁποῖον ἐσυνίστατο ἀπὸ σκληρὰν ἀμμόδη γῆν, δὲν παρετηρήσαμεν ἀτμόν τινα ἢ ἀνοιγμα. Τὰς πλευρὰς τῆς κοιλάδος, ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τοῦ βάθους, ἐκάλυπτον χόρτα, δένδρα, θάμνοι, κτλ. Κατέβημεν δὲ περὶ τὸ ἡμισυ τῆς κατωφερείας, ὡστε ἀπέχομεν τοῦ βάθους δεκαοκτώ

πόδας· ἐνταῦθα δὲν ἐδοκιμάσαμεν δύσπνοιάν τινα, ἀλλ' ἠσθάνθημεν νοσηρὰν ναυτιώδη ὄσμην. Ἐδέσαμεν σκύλον εἰς τὸ ἄκρον βαμβοκαλάμου, δεκαοκτὼ πόδας μακροῦ, και κατεβιάσαμεν αὐτὸν εἰς τὴν κοιλάδα· ἐκρατούσαμεν τὰ ὠρολόγια ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας, και εἰς δεκατέσσαρα δεύτερα λεπτὰ ἔπασεν ὕπτιος· δὲν ἐσάλευσε δὲ, οὔτε περιέβλεψεν, ἀλλ' ἐξηκολούθει ἀναπνέων δεκαοκτὼ λεπτὰ. Ἐστείλαμεν ἔπειτα τὸν ἄλλον σκύλον, ἢ μᾶλλον αὐτὸς ἐλύθη ἀπὸ τὸν κάλαμον, και ὑπῆγεν εἰς τὸ μέρος ὅπου ὁ σύντροφος αὐτοῦ ἔκειτο· ἐστάθη δὲ ὅλως διόλου ἀκίνητος, και εἰς δέκα δεύτερα ἔπασε πρηγῆς, και οὐδέποτε πλέον ἐσάλευσεν, ἀλλ' ἐξηκολούθει ἀναπνέων ὀκτὼ λεπτὰ. Ἐδοκιμάσαμεν ἐπομένως ὄρνιθα, ἣτις ἐψόφησεν εἰς ἓν ἡμισυ λεπτόν· ἐρρίψαμεν δὲ και ἄλλην, ἣτις ἐξέπνευσε πρὶν ἐγγίσει τὴν γῆν. Εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς κοιλάδος πλησίον μεγάλης τινὸς πέτρας κεῖται ὁ σκελετὸς ἀνθρώπου, ὅστις φαίνεται ὅτι ἀπέθανεν ὕπτιος, τὴν δεξιὰν ἔχων ὑπὸ τὴν κεφαλὴν· τὰ ὀστᾶ ἐκτιθέμενα, εἶχον γένει λευκά ὡς ἐλεφαντόδους. Ἐπεθύμουν δὲ νὰ ἐπάρω τὸν σκελετόν τοῦτον, ἀλλ' οἷαδῆποτε ἀπόπειρα ἠθέλεν εἶσθαι μανιώδης.» Ἀφοῦ ὁ κ. Λούδων και οἱ μετ' αὐτοῦ ἔμειναν δύο ὥρας εἰς τὴν κοιλάδα ταύτην τοῦ θανάτου, ἐστράφησαν εἰς Βατούρ. «Οἱ ἀνθρώπινοι σκελετοί,» παρατηρεῖ, «νομίζεται ὅτι ἦσαν ἀντάρται, οἵτινες, διωκόμενοι, κατέφυγον ἀπὸ τὴν βασιλικὴν λεωφόρον εἰς παραμέρους και δυσβάτους τόπους. Εἶναι δὲ τῶν ἀδυνάτων νὰ γνωρίσῃ τὸν κίνδυνον αὐτοῦ ὁ περιπλανώμενος, ἐκτὸς ἀφοῦ εἰσέλθῃ τὴν κοιλάδα· και τότε πλέον δὲν ἔχει δύναμιν

οὔτε πνεύματος ἐτοιμότητα, ὡστε νὰ ἐπιστρέψῃ.

Λέγεται ἀκόμη ὅτι δὲν ὑπάρχει ἢ ἐλαχίστη θειώδης ὄσμη, και οὐδὲν σημείον ὅτι συνέβη πλησίον αὐτῆς ἐκρηξις, μολονότι ὀλόκληρος ἢ σειρὰ εἶναι ἠφαίστιος, και ὄχι πολὺ μακρὰν ὑπάρχουσι δύο κρατῆρες, ἀδιαλείπτως καπνὸν ἐκπέμποντες. Γῶντι, ἅπανα ἢ νῆσος εἶναι ἠφαίστιος, και πολυάριθμοι ἐκρήξεις συνέβησαν ἐν αὐτῇ. Κατὰ τὴν γνώμην σοφοῦ τινὸς ἄγγλου, πολὺν χρόνον εἰς τὰ μέρη ταῦτα διατρίψαντος, τὸ πρόσωπον τῆς χώρας ἠλλοιώθη πολὺλάκις ὑπὸ τῶν σπαραγμῶν τούτων τῆς φύσεως· ὑποστηρίζεται δὲ ἢ γνώμη αὐτὴ και ὑπὸ τῆς ἱστορίας και ὑπὸ τῶν παραδόσεων. Ὅθεν και τὸ αἴτιον τοῦ ἐκπληκτικοῦ φαινομένου πρέπει ν' ἀποδώσωμεν εἰς ἠφαίστιον ἐνέργειαν.

Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ὁ τὴν Φαρμακερὰν Κοιλάδα περιγράφας κ. Λούδων δὲν ἐκθέτει γνώμην τινὰ περὶ τοῦ πόθεν προέρχεται ὁ ἐν αὐτῇ θάνατος. Ἀλλ' ἡμεῖς σχεδὸν εἴμεθα βέβαιοι ὅτι προξενεῖ αὐτὸν τὸ ἀνθρακικὸν ὀξὺ ἀέριον, τὸ ὁποῖον, ἐκφεύγον διὰ τινων σχισμῶν τῆς γῆς, συναθροίζεται πάμπλου εἰς τὸ βάθος τῆς κοιλάδος· διότι ὡς βαρύτερον τοῦ κοινοῦ ἀέρος, κατακαθίζει πλησίον τῆς ἐπιφανείας. Τὸ ἀνθρακικὸν τοῦτο ἀέριον, συμμειγμένον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα μετ' ἄλλων ἀερίων, ἀπολύεται δι' ἠφαιστίου ἐνεργείας, ἣτις ἐξακολουθεῖ πάντοτε ὑπὸ τὴν γῆν, μολονότι μὲ σφοδρότητα μικροτέρα τῆς παραγούσης ἐκρηξίν. Παρόμοια φαινόμενα εἰς τὴν Νεάπολιν τῆς Ἰταλίας προέρχονται ἀπὸ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

Δὲν πρέπει νὰ παραλείψωμεν ἐνταῦ-

θα, ότι τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ εἶναι τὸ ἀέριον τὸ γεννώμενον ἀπὸ καιομένους ἀνθρακας, καὶ τὸ ὁποῖον προσέτι εὐρίσκειται εἰς φρέατα, εἰς τάφους, καὶ εἰς ἄλλα μέρη πρὸ πολλοῦ κεκλεισμένα. Ὅτι δὲ κατὰ συνέπειαν βλάπτεται ἡ υἡγεία, καὶ ποτε ἡ ζωὴ, τῶν κλεισμένων εἰς στενὰ δωμάτια μετὰ καιομένων ἀνθράκων, καὶ ὅτι πολλοὶ ἀπροσέκτως καταβάντες εἰς φρέατα ἢ εἰς τάφους, ἀπέθανον ἐκεῖ τὸν αὐτὸν θάνατον ὡς οἱ ὄρμῶντες εἰς τὴν Φαρμακερὰν Κοιλιάδα τῆς Ἰαύας, εἶναι γνωστὸν καὶ εἰς τοὺς νεωτέρους τῶν ἀναγνώστων μας.

(Ἐκ τοῦ Ἀστ. τῆς Ἀνατολῆς.)

ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΟΥ ΘΥΓΑΤΡΟΣ ΑΦΟΣΙΩΣΙΣ.

Ὁ κύριος Π***, ὑπηρετήσας ἄλλοτε στρατιωτικῶς τὴν πατρίδα καὶ ἐντίμως διακρίθεις, εἶχε διορισθῆ, κατὰ τὸ . . . ἔτος, διοικητικὸς ταμίας . . . ἀνταμοιβόμενων οὕτω διὰ τῆς πολιτικῆς ταύτης θέσεως τῶν ἀρχαίων πολεμικῶν αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν. Ἀνεχώρησε δὲ, ἀφίγων εἰς ἓν τῶν παρθεναγωγείων τῆς πρωτεύουσας τὴν μονογενῆ θυγατέρα του Ἐλένην, κόρην δέκα ἕξ ἐτῶν ἡλικίας, παρυστάνουσα εἰς τὸν πατέρα τῆς τὴν εἰκόνα πεφιλημένης καὶ ἀξιεράστου συζύγου, ἀποθανούσης ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ, ὀλίγας ἡμέρας ἀφοῦ εἶδε τὸ φῶς τοῦ βίου ἡ Ἐλένη.

Ὁ κύριος Π*** ἀπέκτησε κατὰ τὸν στρατιωτικὸν του βίον ἕξεις φιλοδαπάνου ἐλευθεριότητος, τὰς ὁποίας δυστυχῶς δὲν ἐδυνήθη νὰ περιστείλῃ εἰσελθὼν εἰς τὸ νέον του στάδιον. Γενναῖος, εὐφυῆς, εὐπροσῆγορος, κοσμοῦμενος ὑπὸ πολλῶν καὶ ποικίλων γνώσεων, ζητούμενος καὶ τιμώμενος εἰς ὅλας τὰς συναναστροφάς, ἐνόμισε καθήκον του νὰ δέ-

χεται καὶ νὰ φιλεῖ ἁμοιβαίως τοὺς δεχομένους καὶ φιλεῦντας αὐτόν· τὸ δὲ εἶδος τοῦτο τῆς κοινωνικῆς ἀπαιτήσεως, συμβιβάζομενον, ὡς εἶπομεν, μετὰ τὸν χαρακτῆρα καὶ μετὰ τὰς κλίσεις του, δὲν ἐβράδυνε νὰ τὸν παρασύρῃ ἐπέκεινα τῶν πρὸ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου τεθέντων ὁρίων.

Τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς πλουσίους ὠρελεῖ βεβηκῶς ἢ ἐλευθεριότης, διότι καὶ τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν ἐπιτροπὴν αὐτῶν αὐξάνει· εἰς τὰς μεσαίας ὅμως καταστάσεις, φθείρουσα τὴν περιουσίαν, προσβάλλει καὶ αὐτὴν τὴν ὑπόληψιν. Τὴν λυπηρὰν ταύτην ἀπόδειξιν ἐπέπρωτο νὰ λάβῃ ἐπὶ ἰδίᾳ ζημία ὁ κύριος Π***. Ἡ ἔλευσις τῆς θυγατρὸς του τελειώσασα τὰ μαθήματά τῆς, ἐπανάργετο πλησίον τοῦ πατρὸς τῆς, φέρουσα ὅλα τὰ πολύτιμα ἐκεῖνα προτερήματα ὅσα πεφροντισμένη ἀνατροφή καὶ στερεὰ καὶ ποικίλη παιδεία παρέχει, ἐδωκεν εἰς αὐτὸν νέαν ἀφορμὴν δαπανῶν· αἱ δαπάναι αὗται ἐμελλον ἀφεύκτως νὰ ἐπιταχύνωσι καὶ συμπληρώσωσι τὴν καταστροφὴν του.

Τρεῖς μῆνας μετὰ τὴν ἄρξιν αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν Κ***, ὅπου μετ' ἰδιαζούσης εὐγενείας καὶ χάριτος ὑπεδέχετο τοὺς ἐρχομένους εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν, ἡ δεσποσύνη Π*** βλέπει μίαν τῶν ἡμερῶν τὸν πατέρα τῆς εἰσερχόμενον εἰς τὸ δωμάτιον αὐτῆς τεταραγμένον καὶ περίλυπον· ἡ φρίκη καὶ ἡ αἰσχύνῃ ἐξωγραφοῦντες ἐπὶ τοῦ προσώπου του. Εἶχε λάβει φιλικὴν τινα ἐπιστολήν, ἀναγγέλουσαν εἰς αὐτὸν ὅτι, γενομένης εἰς τὸ ὑπουργεῖον καταγγελίας, ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως αὐτοῦ, ἐστέλλετο ἐπιθεωρητῆς εἰς ἐξέτασιν διὰ τοῦ ἀποπελεύσαντος ἀτμοπλοίου· ἐξετάσας δὲ ὁ ἴδιος τὸ ταμεῖον του, εὗρε σημαντικὸν ἔλλειμμα. Δὲν ἠδύνατο λοιπὸν νὰ διαφύγῃ τὴν ἄμεσον καὶ ἀτιμωτικὴν παῦσιν. Ἐκαστος δύναται νὰ ἐννοήσῃ ὅποια σπαρακτικὰ συγκινήσεις διεδέχοντο ἀλλήλας εἰς τὴν συνδιάλεξιν ταύτην, πατρὸς τιμίου μὲν τὸν χαρακτῆρα καὶ ἀνεπίδεκτου παντὸς εἶδους ἀπιστίας, ὑποχρεομένου δὲ τότε, ἕνεκα ὑπερβολικῶν δαπανῶν, νὰ ὁμολογήσῃ εἰς τὴν μονογενῆ θυγατέρα του τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν ἀ-

τιμίαν του. Τρομερὰ ἀληθῶς ὑπῆρξεν ἡ σκηνὴ ἐκείνη, καθ' ἣν ὁ ἀρχαῖος καὶ ἐντίμος ἀγωνιστῆς, ἀναφέρων τὰς παλαιὰς ὑπηρεσίας καὶ θυσίας του, ἐδήλωσε δακρῶν εἰς τὸ προσφιλὲς τέκνον του ὅτι δὲν ἤθελεν ἐπιζῆσαι εἰς τὴν στέρησιν τῆς τιμῆς του, καὶ ὅτι ἡ αὐτοχειρία ὑπελείπετο ὡς τὸ μόνον αὐτοῦ καταφύγιον. Ἡ φιλόστοργος καὶ εὐτολμος κόρη ἐθριάμβευσε διὰ τῶν δακρῶν καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ χαρακτῆρός τῆς κατὰ τῆς ὀλιθρίας τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἀποφάσεως.

— Μακρὰν, μακρὰν ἀπὸ σοῦ, πάτερ μου, ἡ τοιαύτη φρικτὴ ἰδέα! ἀνέκραξεν ἡ δυστυχὴς δὲν θέλεις βεβηκῶς διειχθῆ τόσον σκληρὰ πρὸς ἐμὲ, ἐγκαταλείπων με ὄρανήν καὶ ἀπροστάτευτον· δὲν θέλεις καταπατήσῃ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, καταδικάσιντος τὴν αὐτοχειρίαν, καὶ τὴν φωνὴν τῆς φύσεως, δικτάτουσάν σε νὰ ζῆς διὰ τὸ τέκνον σου. Λέγεις ὅτι ἀτιμάζεις· ἀλλ' ἡ ἀποκατάστασις εἰς τὴν πρώτην τιμὴν δύναται νὰ κατορθωθῇ μετὰ τὸ ἀμάρτημα, μετὰ τὴν αὐτοχειρίαν δὲ οὐδέποτε. Ἔσο γενναῖος, πάτερ, κατὰ τοῦ κινδύνου· ἰδὲ, ἐγὼ ἦτις εἶμαι γυνὴ ἀσθενῆς καὶ ἀπειρὸς τῶν τοῦ κόσμου, ἐγὼ, πάτερ μου, θέλω νὰ σὲ σώσω.

Καὶ ἀληθῶς, ἡ ἀξιοθαύμαστος νεάνις κατέφερε τὸν πατέρα τῆς νὰ μείνῃ κρυπτόμενος ἐνῷ αὐτὴ ἤθελε δεχθῆ τὸν ἐπιθεωρητὴν, ὑποσχομένη καὶ ἀναλαμβάνουσα εἰς ἑαυτὴν νὰ τελειώσῃ τὰ πάντα χωρὶς προσῶς νὰ προσβληθῇ οὔτε ἡ πατρικὴ οὔτε ἡ ἰδία αὐτῆς τιμὴ.

Ὁ κύριος Π*** λοιπὸν ἐνηγκαλίσθη τὴν θυγατέρα του, πλήρης μὲν θαυμασμοῦ πρὸς τὴν εὐγενῆ αὐτῆς ἀφοσίωσιν, πολὺ δὲ ἀμφιβάλλων περὶ τῆς ἐπιτυχίας. Ἀπεμακρύνθη, καὶ ἡ Ἐλένη ἔλαβεν εἰς τὴν κατοχὴν αὐτῆς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Μόλις δ' ἐγκατασταθεῖσας, ἐκρούσθη ἡ θύρα.

Ὁ ἐπιθεωρητῆς, εἰσελθὼν, ἐχαίρει τὴν εὐλαβῶς τὴν ὑποδεχθεῖσαν αὐτὸν κυρίαν καὶ ἐζήτησε τὸν κύριον διοικητικὸν ταμίαν.

— Ὁ πατὴρ μου εἶναι ἀπὸν, ἀπεκρίθη ἡ Ἐλένη ἐρυθριῶσα· ἀλλ' ἂν θέλετε, κύριε, νὰ μοὶ φανερώσῃτε τὴν αἰτίαν τῆς ἐπισκέψεώς

σας, θέλω πασχίσει ν' ἀποκριθῶ εἰς τὰς ἐρωτήσεις σας ὅσον ὀλιγώτερον κακῶς δυνηθῶ.

— Ἡ ὑπόθεσις τὴν ὁποίαν ἔχω νὰ διαπραγματευθῶ μετὰ τοῦ κυρίου Π***, κυρία μου, εἶπεν ὁ ξένος, εἶναι ὀλωσδιόλου ἄλλοτρία τῆς εὐγενείας σας ὑποθέτω. Εἶμαι οικονομικὸς ἐπιθεωρητῆς, καὶ ἔρχομαι, κατὰ διαταγὴν τοῦ ὑπουργοῦ, νὰ ἐπιθεωρήσω τὸ ταμεῖον καὶ τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ κυρίου πατρὸς σας.

— Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ πατρὸς μου, ἡμπορῶ, κύριε, νὰ θέσω ὑπ' ὄφιν σας ὅλα τὰ λογιστικὰ ἔγγραφα, καθὼς καὶ τὸ ταμεῖον. Τὸ ἐπιθυμεῖτε;

— Ἄν καὶ ἤθελεν εἶναι τακτικώτερον νὰ γείνη τοῦτο παρόντως τοῦ κυρίου πατρὸς σας, ἡμπορῶ ὅμως, κυρία μου, ἀφοῦ τὸ θέλετε, ν' ἀρχίσω τὴν ἐξέτασιν καὶ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ. Δότε μοι, παρακαλῶ, τὰ κατάστιχα.

Ἡ Ἐλένη ἐσήμανε τὸν κώδωνα καὶ, κατὰ διαταγὴν αὐτῆς, εἰς τῶν γραφῶν ἐζήτησε συμμέτρως ἐπὶ μεγάλης τραπέζης τὰ διάφορα βιβλία καὶ τὰ πολύφυλλα τῆς λογιστικῆς ὑπηρεσίας ἔγγραφα.

Ὁ ἐπιθεωρητῆς ἔστρεψεν ἐκ τοῦ κόλπου του μικρὸν δελτάριον, καὶ, μετὰ τῆς ἐξαισίου ἐκείνης ταχύτητος ἥτις διακρίνει τοὺς ἐμπείρους περὶ τὴν λογιστικὴν, διέτρεξεν, ἠθροῖσε καὶ συνηρμολόγησεν, ἐν διαστήματι ἐλάσσονι τῶν δύο ὥρων, ὅλας τὰς φθεβρὰς ἐκεῖνας φάλαγγας τῶν ἀριθμῶν αἰτινες ἐμαύριζαν στήλας ὀλοκλήρους τῆς γριφώδους ταμιακῆς γλώσσης.

Τὸ πρόσωπον τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἔμεινεν ἀπαθὲς καθ' ὅλην ταύτην τὴν ἐργασίαν. Συγκεφαλαιώσας δὲ καὶ γράψας τὰ τελευταῖα αὐτοῦ ψηφία, εἶπεν.

— Εὐδοκήσατε, κυρία μου, νὰ μοὶ δώσετε τὰς κλείδας τοῦ ταμείου πρὸς ἐξέτασιν τοῦ χρηματικοῦ.

Τὴν αἰτίαν ταύτην ἀκούσασα ἡ Ἐλένη, καίτοι γενομένην μετὰ πολλῆς εὐμενείας καὶ φιλοφροσύνης, ἠθάνθη ψυχρὸν σίδηρον ἐγγίζοντα τὴν καρδίαν τῆς.

Ἀνατιναχθεῖσα δὲ καὶ φέρουσα τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ καίοντος μετώπου τῆς, ἐσηκώθη

καὶ ἔδωκε τὴν ὀλεθρίαν κλεῖδα εἰς τὸν ἐπιθεωρητὴν.

Ὁ φοβερὸς ἐξεταστὴς ἐσηκώθη ἐπίσης, ἐπλησίασε τὸ θρανίον τοῦ εἰς τὸ σιδηροῦν κιβώτιον, ἤνοιξε τοῦτο βραδέως, καὶ ἔκυψεν ἀριθμῶν τοὺς χρηματοφόρους σάκκους, ἐξετάζων τὰ χαρτονομίσματα, υπολογίζων τοὺς σωροὺς τῶν χρυσῶν νομισμάτων. Ἐπειτα, τῆς ἐρεῦνης ταύτης περατωθείσης, ἀνηγέρθη ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἔριψε βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἀνοικτοῦ δελταρίου καὶ τοῦ χάσκοντος κιβωτίου, καὶ ἐπρόφερε μεταξὺ δισταγμοῦ καὶ πεποιθήσεως τοὺς ἀπαισίους τούτους λόγους.

— Λεῖπουν εἴκοσι χιλιάδες δραχμῶν.

— Τὸ ἡξυρῶ, κύριε, ἀπεκρίθη ἡ νεάνις, ἥτις ἐν τῷ μεταξὺ, εὐδιαθέτως προσευχθεῖσα, εἶχεν ὀπλισθῆ διὰ τῆς ἀναγκείας δυνάμεως εἰς διεξαγωγὴν τῆς ὑπερτάτης ταύτης πάλης καθ' ἣν ἡ τιμὴ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἔμελλε νὰ ἦναι τὸ γέρας τῆς νίκης. — τὸ ἡξυρῶ μάλιστα.

— Τότε, ἡ ἀπουσία τοῦ κυρίου Π*** ἐξηγηταὶ ἐντελῶς, εἶπεν ὁ ἐπιθεωρητὴς δὲν ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ ἐκ τοῦ στόματός μου τὴν παῖσίν του.

— Τὴν παῖσίν σου! τὴν αἰσχύνῃ! τὴν ἀτιμίαν! τὸ ὄνειδος! ἀνέκραξεν ἡ δυστυχὴς Ἑλένη μετ' ὀρμῆς ἐγερθείσα. Ἀκούσατέ με, κύριε, ἀκούσατέ με, σὰς παρακαλῶ, σὰς ἐξορκίζω, ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, ἐν ὀνόματι τῶν προσφιλεστέρων εἰς ὑμᾶς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὄντων!

— Κυρία μου, εἶπεν ἐγειρόμενος ὁ ἐπιθεωρητὴς, τὸ ἔργον μου ἐτελείωσε, δὲν ἔχω πλέον τίποτε ν' ἀκούσω.

— ὦ! πρέπει νὰ μὲ ἀκούσητε, κύριε, πρέπει νὰ μὲ ἀκούσητε, ἐκραύγαζεν ἡ Ἑλένη. Ἄν ἦστε κριτῆς, δὲν πρέπει νὰ καταδικάζετε χωρὶς ν' ἀκούσητε ἂν ἄπλοὺς ἄνθρωπος ἦτε ἐναυθῶ, πρέπει νὰ συμπαθήσητε τὴν δυστυχίαν ἄλλου ἀνθρώπου.

— Κυρία μου!

— Δὲν θέλετε ἐξέλθαι τοῦ δωματίου τούτου χωρὶς νὰ μὲ ἀκούσητε, κύριε, ἐπανάλαβεν ἡ κυρία Π***. διότι μετ' ὑμῶν ἤθελαν ἐξέλθαι, τὴν στιγμὴν ταύτην, ἡ τιμὴ,

ἡ ὑπόληψις, ἡ ὑπαρξὶς τοῦ πατρὸς μου.

Συμπαθῆς συγκίνησις ἐκυρίευσεν τὸν ἐπιθεωρητὴν βλέποντα τὴν κόρην ταύτην, τοσοῦτον ὠραίαν, τοσοῦτον εὐγενῶς ἐξηγμένην ὑπὸ τῆς ἀγνοτέρως φιλοστοργίας. Καμφθεὶς λοιπὸν ὑπὸ τῶν δεήσεων αὐτῆς, καὶ καθίσας πάλιν εἶπε.

— Λέγετε λοιπὸν, κυρία μου, σὰς ἀκούω.

— Κύριε, εἶπεν ἡ κυρία Π*** ἀπομακρύνουσα διὰ τῶν δακτύλων τοὺς ἀναμιχθέντας μετὰ τῶν δακρύων αὐτῆς πλακάμους τῆς μελαίνης τῆς κόρης· κύριε, ἐγὼ εἶμαι ἡ αἰτία τοῦ ἐλλείμματος τὸ ὁποῖον εὗρατ εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ πατρὸς μου.

— Ὑμεῖς, κυρία μου; διέκοψεν ὁ ἐπιθεωρητὴς.

— Ναι, ἐγὼ, κύριε, ἐγὼ μόνη. Ἡ πρὸς ἐμὲ περιπιθῆς ἀγάπη τοῦ πατρὸς μου ἐνέπνευσεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ μὲ κοσμήσῃ διὰ λαμπρᾶς ἀνατροφῆς. Ἐν ἐλλείψει περιουσίας, ἡ ἀνατροφή αὐτῆ, ἔλεγεν, ἤθελεν ἐπέχει τόπον πλουσίας προικὸς. Μὲ εἰσήγαγε λοιπὸν εἰς τὸ παρθεναγωγεῖον τῆς κυρίας Π***. Ἐδιδάχθην διάφορα καὶ ποικίλα μαθήματα· ἐπάσχιζον νὰ ὠφεληθῶ ἐξ ὄλων, καὶ πιστεύω ὅτι ἐν μέρει τὸ κατώρθωσα. Ἀλλ' αἱ θυσίαι τοῦ πατρὸς μου δὲν περιορίσθησαν εἰς μὴν τὰ τροφεία τοῦ παρθεναγωγείου καὶ τὰ διδάκτρα. Αἱ συμμαθήτριά μου ἦσαν θυγατέρες μεγάλων καὶ πλουσιῶν οἰκογενειῶν δὲν ἤθελα νὰ φανῶ κατωτέρα αὐτῶν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ συρμοῦ, τῆς πολυτελείας καὶ τῆς κομψότητος οὐδ' ἐνθυμούμην ὅτι ἦμην θυγάτηρ πατρὸς ζῶντος ἐκ τοῦ μισθοῦ του, καὶ ὅτι πασαμῖα τῶν ἰδιοτροπιῶν μου ἀντεστοίχει πρὸς μίαν αὐτοῦ στέρσιν. Ἄ! κύριε ἐπιθεωρητὰ, μὴ μὲ ἀδικήτε πιστεύοντες ὅτι ἤθελα ἐμμεῖναι εἰς τὰς φιλοδοξίας ἐξείς μου ἂν ἐδυνάμην νὰ μαντεύσω ὅτι ἕνεκα αὐτῶν ἐκινδύνευεν ὁ χαρακτήρ, ἡ τιμὴ, ἡ ζωὴ αὐτῆ τοῦ πατρὸς μου.

Μόνον ἀφοῦ, μετὰ τὸ πέρας τῶν μαθημάτων μου, ἐφθασα ἐναυθῶ, ἦτοι πρὸ τριῶν περιπυ μηνῶν, ἐνόησα τὸ σκαρὸν ὑπὸ τὰ βήματα τοῦ πατρὸς μου βάραθρον. Ἦτον ἀργὰ πλέον ὥστε νὰ προληφθῇ τὸ κακόν,

ἀλλ' εἶναι καιρὸς ἀκόμη νὰ τὸ ἐπανορθώσω, καὶ τοῦτο προτίθεμαι νὰ πράξω.

Σὰς εἶπα, κύριε, ὅτι εὐτύχησα νὰ ὠφεληθῶ ἱκανῶς ἐκ τῶν μαθημάτων τοῦ σχολείου. Θέλω λοιπὸν νὰ ἐπανορθώσω τὰς γενόμενας παρ' ἐμοῦ ζημίας, μεταχειριζομένη ἐπικερδῶς τὰς γνώσεις ταύτας αἰτινες ἐστοίχισαν τόσον ἀκριβὰ εἰς τὸν δυστυχῆ πατέρα μου. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ, ὅπου ἔχω καὶ τινὰς συμμαθητρίδας μου, αἱ σχέσεις μου εἶναι πολυάριθμοι· θέλω ὠφεληθῆ ἐκ τούτου καὶ ἀνοίξει σχολεῖον, κύριε ἐπιθεωρητὰ, ὅπου θέλω διδάσκει μουσικὴν, γλώσσας, ζωγραφικὴν, καὶ ὅ,τι ἄλλο γνωρίζω μετὰ μικρᾶς τιμῆς ὑπεροχῆς. Ἐντὸς τεσσάρων ἐτῶν, κύριε, θέλω συμπληρώσει τὸ ἐλλείμμα τοῦ πατρὸς μου· ἐντὸς τεσσάρων ἐτῶν θέλω ἐξορλήσει τὸ χρέος αὐτοῦ πρὸς τὸ ταμεῖον καὶ τὸ χρέος μου πρὸς τὸν πατέρα μου. Τὴν προθεσίαν ταύτην, κύριε, σὰς τὴν ζητῶ ἐν ὀνόματι τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀνταμείβοντος τὴν προσφορὰν καὶ ἀπλοῦ ποτηρίου ὕδατος, ἐν ὀνόματι τῶν ἀγῶνων καὶ τῶν θυσιῶν τοῦ πατρὸς μου, ἐν ὀνόματι τῆς τιμῆς αὐτοῦ ὡς στρατιώτου. Παντοδύναμος εἶς τὸ νὰ τιμωρήτε, θέλετε ἄρα γε φανῆ ἄνιχνυρος εἰς τὸ νὰ ρίψητε πέπλον συμπαιθείας ἐπὶ πταισματος τὸ ὁποῖον θέλω ἐπανορθῶσει, κύριε, διὰ θυσίας καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς μου;

— Ἀγαθὴ καὶ ἀξιεράστος κόρη, εἶπεν ὁ ἐπιθεωρητὴς, ἡ ἀγνοία τῶν πραγμάτων σὰς κάμνει νὰ μεγαλύνῃτε τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν μου. Ἐγὼ ἄπλοὺς καθρέπτης εἶμαι τῆς οικονομικῆς διοικήσεως, τῆς ὁποίας μόνη ἀρετὴ εἶναι ἡ ἀκρίβεια· ἀντανάκλω μόνον ὅ,τι βλέπω. Θαυμάζω τὴν διαγωγὴν σας, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ παρεκτραπῶ τῆς γραμμῆς τὴν ὁποίαν μοὶ διαγράφει ἡ ἐμβρίθεια καὶ λεπτότης τῶν καθηκόντων μου.

— Καὶ λοιπὸν πᾶσα ἐλπίς ἀπώλετο καὶ ὁ πατήρ μου καταστρέφεται! ἀνέκραξεν ἡ νεάνις ἐνοῦσα τὰς δύο χεῖράς της· καὶ λοιπὸν τριάκοντα ἔτη γενναίων καὶ ἐντίμων ὑπηρεσιῶν θέλουν καταβυθισθῆ εἰς τὸ βάραθρον

ἀτιμωτικῆς παύσεως!... Ἄ! κύριε, ἔλεος! ἔλεος πρὸς τὸν πατέρα μου!...

Καὶ ἡ Ἑλένη, παράφορος ἐκ τοῦ μεγέθους τῆς θλίψεως, ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, καταβρέχουσα αὐτὰ διὰ τῶν δακρύων της.

Τότε, μηδὲ ὅλως ἀντέχων κατὰ τῆς ἀπογνώσεως τοῦ ἀγγέλου τούτου τῆς φιλοστοργίας καὶ τῆς ἀφοσιώσεως, ὁ ἐπιθεωρητὴς ἔμιξε τὰ δάκρυα αὐτοῦ μετὰ τῶν δακρύων τῆς Ἑλένης.

— Ἄ! ἐγέρθητε, κυρία μου, ἐγέρθητε, σὰς παρακαλῶ καὶ κάμετέ μου τὴν χάριν νὰ μὲ περιμένῃτε ὀλίγας στιγμάς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐξῆλθεν.

Ἡ Ἑλένη, ὠραιοτέρα ἐν τῇ θλίψει παρ' ὅσον ἦτον ἐν τῇ γενναίότητι αὐτῆς πρὸ ὀλίγου, ἔπαυσε τὰ δάκρυα κυμαινομένη μεταξὺ φόβου καὶ ἐλπίδος.

Εἰσῆλθε μετ' ὀλίγον ὁ ἐπιθεωρητὴς καὶ, ἐξάγων ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ δέσμην χαρτονομισμάτων, εἶπε.

— Σὰς τὸ ἐπαναλαμβάνω, κυρία μου, οὐδεμίαν ἔχει δύνστην ὁ ἐπιθεωρητὴς εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσῃ παῖσιν ἄμευκτον ὁ ἄνθρωπος ὅμως εἰς τὸν ὁποῖον ἐνεπνεύσατε τὸν ζωηρότερον θαυμασμόν καὶ τὸ βαθύτερον σέβας δύναται νὰ σὰς βοηθήσῃ. καὶ λογίζεται εὐτυχὴς πράττων τούτο. Ἴδου αἱ εἴκοσι χιλιάδες δραχμῶν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ταμείου. Τοῦ προσοῦ τούτου κατατιθεμένου, οἱ λογαριασμοὶ εἶναι ἀκριβεῖς, καὶ ὁ ἐπιθεωρητὴς δὲν ἔχει πλέον ἄλλο τι νὰ πράξῃ εἰμὴ νὰ ἀναχωρήσῃ, ἐκφράζων γνώμην εὐνοϊκὴν ὑπὲρ τῆς διαχειρίσεως τοῦ κυρίου Π***.

— ὦ κύριε! κύριε!

— Μὴ μ' εὐχαριστήτε, ἐπανάλαβεν ὁ ἐπιθεωρητὴς· ἐγὼ μάλιστα σὰς χρεωστῶ εὐγνωμοσύνην ἀνεγεννήτατε εἰς τὴν γεγηρακυῖαν ταύτην καρδίαν τὴν συγκίνησιν μ' ἐνθυμίσατε τὰ ὠραία ἔτη τῆς ζωῆς μου.

— Τούλάχιστον, κύριε, εἶπεν ἡ κυρία Π***, θελήσατε νὰ δέχεσθε κατ' ἔτος τὸ τέταρτον τοῦ πρὸς ὑμᾶς χρέους μου. Ὁμολογίαν δὲν σὰς δίδω, λάβετε ὅμως τὸ ἐγκόλπιον τούτο, τὸ προσφιλεστέρῳ μου κειμή-

λιον περιέχει τρίχας ἐκ τῆς κεφαλῆς τῆς μητρὸς μου.

— Τὸ δέχομαι, ὄχι ὡς ἐνέχυρον, ἀλλ' ὡς ἐνθύμησιν, κυρία μου, καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν λήξιν, ἄλλος τις παρ' ἐμὲ θέλει σὰς τὸ ἀποδώσει.

Μόλις ἀποχαιρετήσασα τὸν ἐπιθεωρητὴν, ἡ Ἑλένη εὐρέθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πατρὸς τῆς, ὅστις κλαίων ἐπεκαλεῖτο τὴν εὐλογίαν τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀγαπητοῦ αὐτοῦ τέκνου.

— Πάτερ μου, εἶπεν ἡ Ἑλένη, ἃς παύσῃσι πλέον αἱ προσκλήσεις καὶ αἱ συναναστροφαί ἃς περιτριβώμεν τοῦ ἐξῆς εἰς τὴν ἀθύρβον καὶ γλυκεῖαν εὐδαιμονίαν τῆς οἰκιακῆς ἐστίας.

Ἡ κυρία Π*** ἐτήρησε τὸν λόγον τῆς ἐδίδε μαθήματα, διὰ τὰ ὅποια ἀντημεῖβετο ἀξίως τῆς διακεκριμένης ὑπολήψεως αὐτῆς, καὶ οὕτως ἠδυνήθη, ἐντὸς τῆς παρ' αὐτῆς τῆς ἰδίας ὀρισθείσης προθεσμίας, νὰ ἐξυφλήτῃ τὸ πρὸς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν χρέος τῆς.

Μετὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς τετάρτης δόσεως, ὁ ἐπιθεωρητὴς, συνοδευόμενος ὑπὸ νέου εὐειδοῦς καὶ διακεκριμένης μορφῆς, εἰσηλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ταμίου.

— Κύριε, εἶπε πρὸς τὸν κύριον Π***, ἔρχομαι νὰ ζητήσω τὴν κυρίαν θυγατέρα σας ὡς σύζυγον τοῦ υἱοῦ μου, ὅστις ἔχει τὴν τιμὴν νὰ σὰς ἐπισκευθῇ μετ' ἐμοῦ.

— Ἄλλ' ἐγώ, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ ταμίαις, δὲν ἔχω προῖκα νὰ δώσω εἰς τὴν θυγατέρα μου.

— Ἴδου ἡ προῖξ αὐτῆς εἶπεν, ὁ ἐπιθεωρητὴς προσφέρων εἰς τὴν Ἑλένην τὸ δοθέν ἄλλοτε εἰς αὐτὸν εὐσεβὲς ἐνέχυρον. Ὅσακις γυνὴ φέρει εἰς τὸν σύζυγον αὐτῆς τὰς ἀρετὰς τὰς ὁποίας ἀπέδειξεν ὅτι ἔχει ἡ κυρία Π***, ἡ τοιαύτη γυνὴ εἶναι πλουσιωτάτη. Ἐπειτα ἡ κυρία κατέθεσεν εἰς χεῖράς μου εἴκοσι χιλιάδας δραχμῶν, καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο τοκισθὲν ἀπέφερε πολλὰς ἑκατοντάδας χιλιάδων.

— Αἱ! εἶπεν ὁ κύριος Π***, εἰς ποῖαν τράπεζαν σὰς παρακαλῶ;

— Εἰς τὴν ὠραιότεραν ὄλων τῶν τραπεζῶν, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ ἐπιθεωρητὴς, εἰς τὴν τράπεζαν τῆς ἀρετῆς ἧτις ὀνομάζεται θυγατρικὴ φιλοστοργία.

**

Ο ΜΝΗΣΤΗΡ ΤΗΣ ΝΕΚΡΑΣ

Μετάφρασις Φ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ.

(Συνέχεια, ἴδε Τεύχος ΙΑ'. ἔτους Α'. σ. 520.)

Ὁ Ραφαήλ λοιπὸν, ἐν ἡλικίᾳ δέκα καὶ ὀκτώ ἐτῶν ἀπωφανίσθη. Ἀποθνήσκων ὁ πατήρ του ἀφῆκεν αὐτῷ ὡς κληδεμόνα τὸν κ. Λερμινιὲ τὸν κάλλιστον τῶν φίλων του. Ἐπεφόρτισε δὲ τὸν συμβολαιογράφον τῆς Ροζζῶ ὅπως ἐπιμελήτῃ τῆς μετριάς αὐτοῦ περιουσίας ἢ ἐκληροδοῦναι τῷ υἱῷ αὐτοῦ, ὅπως καὶ ζῶντος αὐτοῦ ἔπραττεν.

Ὁ Ραφαήλ εὕρισκετο ἐν ἡλικίᾳ ὅπως συναίσθανθῆ ὅποσον ἦτο ὀδυνηρὰ ἢ ἀπόλεια τὴν ὁποίαν ἐδοκίμασεν. Ἐποσούτω βαθεῖαν θλίψιν τῷ προξενήσεν ὁ θάνατος τοῦ πατρὸς του, ὥστε ὁ κ. Λερμινιὲ σπουδαίως περὶ τούτου ἀνησυχῶν, ἠναγκάσθη νὰ τὸν κρατήσῃ ὀλίγον καιρὸν παρ' αὐτῷ ὅπως κατευνάσῃ τὴν θυμωδὴν αὐτῆν ἐκρηξίν τῆς λύπης. Ὁ κ. Λερμινιὲ καὶ ὁ Βοαρβέρτ ἦσαν δύο φίλοι ἀτόχρημα ἀχώριστοι.

Ἀμφοτέρω συνμερίζοντο ἀδελφικῶς τὸ πένθος καὶ τὰς ἐορτὰς ἑκατέρου. Ἡ χαρὰ καὶ ἡ θλίψις αὐτῶν ἦτο κοινὴ παρὰ τὰς δύο οἰκογενεῖαις αὐτῶν, αἰτινες ἀληθῶς ἀπέτελλον μίαν καὶ μόνην· ἀλλὰ τὸ ὄνειρον αὐτῶν ἦτο τὸ νὰ καταστῇ πραγματικὴ καὶ καθιερωθῆ ἡ ἐνότη· αὕτη.

Ὁ Βοαρβέρτ εἶχε πρῶτος νυμφευθῆ καὶ ἀπέκτησεν υἱόν. Μετὰ δύο ἢ τρία ἔτη ἐνυμφεύθη καὶ ὁ Λερμινιὲ· μόλις ὁμοῦ μετὰ τὸ τέλος πέντε ἐτῶν τοῦ ἐγγάμου βίου ἠδυνήθη ὁ εὐτυχὴς σύζυγος νὰ καταστῇ καὶ αὐτὸς πατήρ. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐγγυμοσύνης τῆς

κυρίας Λερμινιὲ οἱ δύο φίλοι εἶχον ἀνταλλάξαι τοὺς μυχιικτέρους αὐτῶν πόθους.

— Προσπάθητον, νὰ γεννηθῆ κόρη, τῷ ἔλεγεν ὁ Βοαρβέρτ θὰ τὴν ὑπανδρεύσωμεν μετὰ τὸν Ἐδμόνον. Οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ υἱὸς του.

— Οὐδὲν τούτου καλλίτερον ἐπιθυμῶ ἀπεκρίνετο ὁ Λερμινιὲ. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν δύναμαι νὰ γνωρίσω. . .

Προσεδόκων τὸν τοκετὸν τῆς κ. Λερμινιὲ μεθ' ὁποίας ἀνυπομονητικῆς οἱ Ἑβραῖοι περιμένουσι τὴν ἄφιξιν τοῦ Μεσσίου.

Τέλος οἱ δύο ἀχώριστοι, ἠδυνήθησαν νὰ ριφθῶσι δακρύνοντες ἐκ χαρᾶς εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων. Ὁ Θεὸς εἶχεν εἰσακούσει τὰς εὐχὰς των. Ὁ Λερμινιὲ ἀπέκτισε κόρην τὴν ὁποίαν ἐκάλεσεν Ἰουλίαν. Συνεφωνήθη λοιπὸν πλέον ἢ ἅπαξ ὅτι ὁ Ἐδμόνος ἐμελλε νὰ νυμφευθῆ τὴν Ἰουλίαν ἄμα φθὰς εἰς ἡλικίαν γάμου.

Ἀληθῶς ἐφαίνετο ὅτι ἐγεννήθησαν ὁ εἰς διὰ τὸν ἕτερον, διότι ὁ μέλλων σύζυγος ἦτο κατὰ ἑπτὰ ἔτη μεγαλύτερος τῆς μελλούσης συζύγου του. Ὁ κ. Δεπάρτου καίτοι ἀνατραφεὶς μετὰ τοῦ Λερμινιὲ καὶ Βοαρβέρτ, δὲν ἦτο μολαταῦτα τοσούτον οἰκεῖος ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτῶν. Αἱ ὀρέξεις αἱ ἀσχολίαι καὶ ἡ ἀνεξάρτητος περιουσία αὐτοῦ ἀπεμάκρυνον αὐτὸν ἀπὸ τῶν Παρισίων, τοὺς ὁποίους δὲν ἠγάπα, καὶ δὲν τῷ ἐπέτρεπον νὰ συνάψῃ μετ' αὐτῶν εἰμὴ σχέσεις μεμακρυσμένας.

Ἐν τούτοις ὁ Λερμινιὲ καὶ ὁ Βοαρβέρτ μετὰ τῶν συζύγων καὶ τῶν τέκνων του, ἤρχοντο κατ' ἔτος ὅπως διέλθωσιν εὐχαρίστως ἓνα μῆνα εἰς Λορμῶ. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Κ. Δεπάρτου ὁπόταν αἱ ὑποθέσεις του, ἐκάλουν αὐτὸν εἰς Παρισίους δὲν ἔλειπε τοῦ νὰ ἐπισκέπτηται ἐναλλάξ τὸν ἕτερον τῶν δύο συντρόφων.

Ὅτε δὲ εἶχεν ἐγκατασταθῆ εἰς τὸ Βουλεβάρτον Βοαρσέ ὅπως εὕρισκται πλησιέστερον τοῦ Ραφαήλ εἶχον πλεῖοτερον συσφιγθῆ οἱ δεσμοὶ ἐγκαρδίου καὶ παλαιᾶς φιλίας.

Ὁ Ραφαήλ, ὁ Ἐδμόνος καὶ ἡ Ἰουλία ἀπηντῶντο λοιπὸν πᾶσαν σχεδὸν Κυριακὴν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐξ ἑτῶν ἄτινα ὁ κ. Δεπάρτου εἶχε διέλθει εἰς Παρισίους.

Ἐκ τῶν δύο τούτων φίλων ὁ κ. Δεπάρτου ἔτρεφε περισσοτέραν συμπάθειαν πρὸς τὸν Λερμινιὲ ὄν ἀποθνήσκων ἀφῆκεν ὡς κληδεμόνα διὰ τὸν Ραφαήλ. Ὁ Λερμινιὲ ἐδέχθη τούτο μετὰ πολλῆς προθυμίας. Τὸ βῆρος ἄλλως τε δὲν ἦν λίαν δυσβάστακτον. Ὁ Ραφαήλ ἦτο δεκαοκταετής μετὰ ἐν ἔτος ἐμελλε νὰ συμπληρώσῃ τὰς σπουδὰς του· τότε δὲ ἠδύνατο νὰ ἦ ἀνεξάρτητος. Τὸ ἔργον λοιπὸν τοῦ κληδεμόνος δὲν ἦτο τόσῳ δύσκολον.

Εὐτυχῶς διὰ τοὺς αὐτοὺς φρονίμους λόγους ὁ Λερμινιὲ οὐδεμίαν ἠθέλησε νὰ ἐπενέγκῃ μεταβολὴν εἰς τὰς πράξεις τοῦ κ. Δεπάρτου. Διετήρησε τὸ ἐν τῷ Βουλεβάρτῳ οἴκημα, ἐπιφορτίσας τὸν συμβολαιογράφον τῆς Ροζζῶ ὅπως ἀνανέωσῃ ἐπωφελῶς τὸ συμφωνιατικὸν τῆς ἐν Λορμῶ ἰδιοκτησίας του διότι ὁ προκάτοχος τοῦ Ἰωάννου Δεδου εἶχε παραιτηθῆ αὐτῆς ἀποσυρθεὶς ὅπως ζῆση διὰ τῶν προσόδων του. Ἡ Μαγδαλινὴ μόνον ἀπεστάλη ἀμέσως πρὸς τὸν σύζυγον τῆς ὑποχρεωθέντος τοῦ θυρωροῦ ὅπως ἐπιβλέπῃ τὸ οἴκημα τοῦ κ. Δεδούτου. Ὁ κ. Λερμινιὲ ἀπήτησε, καίτοι ὁ Ραφαήλ ἐδοκίμασε ν' ἀποφύγῃ τούτο, ὅπως οὗτος θεωρῆ τὴν οἰκογενεῖαν του ὡς ἰδικήν του, καὶ παρακάθηται κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν εἰς τὴν τράπεζαν του.

Οὕτω παρήλθε καὶ τὸ τελευταῖον σχολικὸν ἔτος τοῦ Ραφαήλ.

Κατὰ τὸ διάστημα δὲ τούτου εἶχε προσεκτικῶς μελετήσῃ τὸν χαρακτῆρα τοῦ προστατευομένου του· διέκρινεν ἐν αὐτῷ φαντασίαν ζωηροτάτην ποιητικωτάτην καὶ λίαν ἐνθουσιώδη, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ σπουδαιότητά τινα πρόωρον μεγάλην ἀταραξίαν ἀπὸ δὲ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς βεβαίαν τινα προδιάθεσιν εἰς τὴν μελαγχολίαν. Ἐβολιδοσκοπήσεν ἐπίσης καὶ τὸ περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ ζήτημα· ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἀνακαλύψῃ ἐν αὐτῷ ποῖαν τινα φυσικὴν κλίσιν, παρετήρησεν ἀπ' ἐναντίας ὅτι ἦτο ἀπληλκχίμενος παντὸς φιλοδόξου σχεδίου.

— Θὰ γίνης ὡς ὁ πατήρ σου τῷ ἔλεγεν· ἀγαθὸς καὶ ἐντιμὸς ἰδιοκτήτης· ἐκτὸς τῆς αἰωνίας ἐκείνου εὐθυμίας καὶ τῆς ὑποβολι-

κῆς ἐνεργητικότητός του ἢς τοσαῦτα μᾶς ἐ-
διδε δείγματα.

Ὁ Ραφαήλ οὐδὲν ἀντέλεγεν συνηθάνετο
ὅτι ὁ κηδεμών του εἶχε κατά τι δίκαιον.

Ἐν τούτοις ἀποφοιτήσας τῆς σχολῆς δὲν
ἠθέλησε νὰ κλεισθῆ ἄμεσως εἰς Λορμώ. Ἄ-
φοῦ διήλθεν ἐνταῦθα ὅλον τὸ διάστημα τῶν
παύσεων, ἐπιδιδόμενος ἀνέτως εἰς τὸ κυνή-
γιον ἐπανεφερε τὴν Μαγδαληνὴν εἰς Παρι-
σίους καὶ κατεγράφη εἰς τὴν Νομικὴν scho-
λὴν ἀποφασίσας ὀριστικῶς ν' ἀποκτήσῃ δι-
πλωμα διδάκτορος.

Ἐξηκολούθησε λοιπὸν κατοικῶν ἐν τῷ ὑπὸ
τοῦ πατρός του ἐνοικιασθέντι οικήματι καὶ
ἐνεπιστεύθη τυφλῶς τὴν φροντίδα τῆς οἰκια-
κῆς διευθύνσεως, εἰς τὴν μητρικὴν ἐπιμέλειαν
τῆς Μαγδαληνῆς. Τέλος ἐγένετο δεκτὸς πα-
ρὰ τοῦ Λερμινιέ καὶ Βοαροβέρτ ὡς ἴδιον αὐ-
τῶν τέκνον καὶ ὑπεστηρίζετο παρ' αὐτῶν
μεγάλως εἰς τὰς ἐξόχους διαθέσεις ἃς ἐξε-
δήλου.

Ὁ Ἐδμόνδος ὅστις ἦτο κατὰ πέντε ἔτη
μεγαλειότερος αὐτοῦ, εἶχεν ἤδη εἰσέλθει εἰς
τὸ ἐμπόριον. Εἰργάζετο εἰς ἑταιρίαν τινὰ ἐν
τολοδόχον ἣτις διεξήγαγε μέγα ἐμπόριον με-
τὰ τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ Ἰουλία ἦτο περίπου πεντεδεκαετής ἐ-
φαίνεται δὲ ὅτι ἐμελλε νὰ γίνῃ ὠραιότατη κό-
ρη. Οὕτως εἶχε συμφωνηθῆ μεταξύ τῶν δύο
φίλων ὅτι ἐντὸς δύο ἐτῶν τὰ τέκνα τῶν, ἐ-
μελλον νὰ συζευχθῶσι καὶ ὅτι ὁ Ἐδμόνδος
ἐμελλε νὰ εἰσαχθῆ ὡς μέτοχος εἰς τὸ κατά-
στημα ὅπου ἦτο προσκεκολλημένος.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Ραφαήλ, ἐξηκολούθησε
τὰς σπουδὰς τῆς Νομικῆς καὶ ἀπέκτησεν ὅλα
τὰ ἐνδεικτικὰ ἄτινα ἐπωφθαλμία. Ἐν τού-
τοις ὁ Λερμινιέ καὶ Βοαροβέρτ παρετήρουν
ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀναπτυσσομένην ἐν
τῷ νέῳ σπουδαστῇ μελαγχολίαν τινὰ ὅπως
ἀσυνήθη εἰς τὴν ἡλικίαν του. Ἔτι δὲ ὅτι ἡ
μελαγχολία αὕτη ἐφ' ὅσον τὰ ἔτη διεδέχοντο
ἄλληλα συνεχέετο μετὰ τινος ὀδυνηρῆς Ολι-
ψεως.

Ὅτε περὶ τὰ τέλη τῶν δύο ἐτῶν ἐπραγ-
ματοποιήθη τέλος τὸ ἐπιποθούμενον ὄνειρον,
ὅτε ἡ Ἰουλία ἐνυμφεῖτο τὸν Ἐδμόνδον, ὁ Ρα-

φαήλ παρευρέθη εἰς τὸν γάμον χωρὶς εἰς τὸ
πρόσωπον νὰ λάμψῃ ἐλάχιστον ἰχνος χαρᾶς.
Οἱ δύο φίλοι ὅπως περιχαρεῖς εἶδον μάλιστα
ὅτι ὁ Ραφαήλ παρεῖχεν ἐπαιθητὴν κατή-
φειαν ἐν τῇ τραπέζῃ. Δὲν ἀπήτησαν παρ' αὐ-
τοῦ νὰ συμμερισθῇ τὴν εὐθυμίαν ἢς πλήρης
ἐφαίνετο ἡ καρδιά ὅλων τῶν παρευρισκομέ-
νων φίλων.

IV

Ἐφ' ὅσον διήρχουν αἱ σπουδαὶ τοῦ Ραφαήλ
ἐν τῇ Νομικῇ σχολῇ, οἱ φίλοι αὐτοῦ παρε-
τήρουν μετὰ τινος ἐκπλήξεως μεμιγμένης με-
τὰ λύπης ὅτι ἡ σκυθρωπότης αὐτοῦ ἔβαινε
πάντοτε αὐξάνουσα. Μετὰ τέσσαρα ἔτη κα-
τόρθωσε νὰ κοσμήσῃ τὴν κεφαλὴν διὰ τοῦ
δικηγορικοῦ πύλου· ἀλλ' εἶχε καταντήσει ἡ
σκιά ἑαυτοῦ ἢ δὲ ὑγεία αὐτοῦ ἐφαίνετο ἐπι-
αισθητῶς ὑπεσκαμμένη. Ὁ Ἰωάννης Λεδού,
ἡ Βικτωρία, ὁ Βριδέττας καὶ ἡ Μαγδαληνὴ
ἅπαντες οὗτοι οἵτινες τὸν ἡγάπων παρετή-
ρησαν ἐπωδύνως τὴν ἀπίστευτον ταύτην με-
ταβολὴν τὴν ἐπεληούσαν εἰς τὸ ὕψος καὶ τὴν
κατάστασιν τοῦ νεανίου.

Τότε ὁ Ραφαήλ ἐδήλωσε τῷ Λερμινιέ καὶ
τῷ Βοαροβέρτ ὅτι ἐμελλεν ἀποφασιστικῶς ν'
ἀποσυρθῆ εἰς Λορμώ. Τοῦτο δὲ προῤῥξένησεν
ἀνεκφραστον χαρὰν εἰς τοὺς ἀγρονόμους οἵτι-
νες ἦσαν πεπεισμένοι ὅτι ὁ ἀπὸ τῶν Παρι-
σίων δὲν ἦτο διόλου ὠφέλιμος εἰς αὐτόν.

Ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον νὰ παραστήσωμεν τὴν
ἀδύναμιαν αὐτῶν ὅταν εἶδον ὅτι παρὰ τὴν ἀ-
πόφασιν αὐτοῦ ὁ Ραφαήλ ἐξηκολούθει δια-
μένων ἐν Παρισίους καὶ ὅτι ἡ κατήφεια αὐ-
τοῦ ἤρξατο ὡς διὰ μαγείας αἴφνης διαλυο-
μένη.

Εἶδον τότε αὐτὸν τοιοῦτον ὅποιος ἦτο ὅτε
ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἔζη πλησίον του.

Τοῦτο διήρκεσε τρία περίπου ἔτη. Εἴτα
κατέλαβεν αὐτὸς αὐτὸν ἡ περίοδος τῆς ζωφε-
ρᾶς αὐτοῦ μελαγχολίας· διέμεινε δὲ ἐν ἑτος
ἀκόμη εἰς Παρισίους ρεμβῶς, σύννοος, ἀδια-
φορῶν πρὸς πᾶν ὅ,τι διήρχετο πρὸ αὐτοῦ,
πρὸς πᾶν ὅ,τι ἄλλοτε ἡγάπα. Τέλος ὥραιον
τινὰ ἡμέραν ἐπανῆλθεν ἀπροεδοποιήτως εἰς
Λορμώ μετὰ τῆς Μαγδαληνῆς. Ἦτο πλέον

ἡ σκιά ἑαυτοῦ. Ἐπὶ τινι εὐλόγῳ προφάσει
προσεκλήθη ὁ ἱατρὸς τῆς Ροζοῦ ὅστις ἐγνώ-
ριζε καὶ περιεποιεῖτο ἄλλοτε τὸν κ. Δεπόρ-
του. Ὁ ἱατρὸς ἐδήλωσεν ὅτι ὁ Ραφαήλ ἦτο
φυσικὸς τῆς τελευταίας περιόδου.

Τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο ἄκουσμα σφοδρῶς
κατέπληξε τοὺς κατοίκους τοῦ Λορμώ. Ὁ κ.
Δεπόρτου οὐδέποτε εἶχε προσβληθῆ ἐκ τῆς
κληρονομικῆς ταύτης νόσου· οὐδέποτε δὲ ὁ
Ραφαήλ δὲν εἶχεν ἐμπνευσεὶ τὸσφ σπου-
δαίους φόβους.

Ὅπως δὲ τῷ ἔκρυψαν ἐπιμελῶς τὴν
φοβερὰν ταύτην διάγνωσιν, ὑποχρεοῦντες αὐ-
τόν, ἵνα ἀκολουθῇ μετὰ θρησκευτικῆς ἀκρι-
βείας, τὴν δίαιταν τὴν ὁποίαν ὁ ἱατρὸς εἶχε
διορίσει.

Ὁ Ραφαήλ ἔπραττε πάντα ταῦτα μετὰ
παιδικῆς εὐπειθείας.

Ἄλλ' ὅτε ἡ Μαγδαληνὴ τῷ προσέφερε
τὰς δόσεις τῶν ἱατρικῶν, ἄτινα παρεσκευά-
ζε, τὰς ἐδέχετο μετὰ μειδιάματος ὅπερ ἐσή-
μαινεν—Σὰς εὐχαριστῶ· ἀλλ' εἶναι μάταιον
πιστεῦν ὅτι ποτὲ πλέον δὲν θέλω ἀναλάβει.
Πράγματι δὲ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐφθιεν
ὄφθαλμοφανῶς.

Παρήλθεν ἔτος ἀφ' ὅτου ἔζη, οὕτως εἶπεῖν,
εἰς Λορμώ ζῶν θανατοφόρον ὑπὸ τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς τῶν ἀγρονόμων καὶ τῶν ὑπηρετῶν
οἵτινες ἀπετέλουν τότε πᾶσαν τὴν οἰκογέ-
νειάν του.

Τούτου ἕνεκεν ὁ Ἰωάννης Λεδού, ἡ Βι-
κτωρία καὶ ὁ Βριδέττας ἔλεγον χαμηλοφώ-
ως, —Παράδοξον· εἶναι βέβαιον ὅτι ὑπάρχει
αἰτία τις τῆς ἀσθενείας ταύτης. . .

Ἡ Μαγδαληνὴ μόνη εἰσῶπα· ἀλλ' ἔσειεν
ἐμφροντὶς τὴν κεφαλὴν, ἔστιν ὅτε δὲ λαθραῖον
δάκρυ κατέβρεχε τὰ βλέφαρά της. Διότι ἀπὸ
εἰκοσιπενταετίας περίπου ἦτο παρὰ τῷ Ρα-
φαήλ καὶ ἡγάπα αὐτὴν μητρικῶς σχεδόν.

Καὶ τὸν ἔβλεπε θνήσκοντα! καὶ δὲν ἠδύ-
νατο νὰ παραμυθῆσῃ τὰς συμφορὰς του! Ὁ
μόνος τρόπος τοῦ νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτὸν ἐν τῇ
ζωῇ ἦτο δυστυχῶς ἐκεῖνος τὸν ὅποιον ἦτο
ἀδύνατον νὰ μεταχειρισθῆ!

Ἐν τούτοις· ὀπόση προσοχῇ, ὁποῖα προ-
θυμία μέριμνα καὶ τρυφερότης εἰς τὰς ἐπι-

θυμίας τοῦ νέου ἀσθενοῦς! Οὗτος ἀνταπεκρί-
νετο εἰς τὰς θωπείας της, μετὰ τῆς αὐτῆς
τρυφερότητος ἀλλὰ δὲν ἐθεραπεύετο. Ἐφαίνε-
το ὅτι ἐβόηθει αὐτὸν μετὰ τινος δραμείας εὐ-
χαριστήσεως εἰς τὴν βραδείαν ἀγωνίαν του.

Τί ἐπρεπε πρὸς ταῦτα νὰ κάμωσιν; Οὐδεὶς
ἐτόλμα ν' ἀποπειραθῇ τι φοβούμενος μήπως
δυσαρεστήσῃ αὐτόν.

Μία μόνη στοργῇ τῷ εἶχε μείνει; ὁ Νέ-
στορ. Ὁ Νέστορ παρευρίσκετο εἰς τὸ δεῖ-
πνόν του, εἰς τοὺς περιπάτους του. Τὴν νύ-
κτα ἐκοιμάτο παρὰ τοὺς πόδας τῆς κλίνης
του, ἐπὶ τοῦ τάπητος.

Τὸ νοῆμον ζῶον ἐφαίνετο ἀντιλαμβανόμε-
νον ὅτι ἦτο ἀντικείμενον ἐξαιρετικῆς τινος φι-
λίας· ὅθεν οὐτε βῆμα ἐπροχώρει χωρὶς νὰ πα-
ρακολουθῇ τὸν κύριόν του.

Τὸ ἐσπέρας ὅτε ὁ Ραφαήλ ἐπέστρεφεν εἰς
τὸ ἔρημον δωμάτιόν του ὁ Νέστορ τὸν ἠκο-
λούθει λείχων τὰς χεῖράς του. Ἐκάθητο τό-
τε καὶ συνώδευε διὰ τοῦ βλέμματός του, τὰ
ἐλάχιστα κινήματα τοῦ κυρίου του. Ὅτε τὸν
ἔβλεπε διευθυνόμενον πρὸς τὸ ἐρμάριον ὅπερ
ὑπῆρχε παρὰ τοὺς πόδας τῆς κλίνης, ἠγεί-
ρετο σείων τὴν οὐρὰν καὶ ἐκπέμπων μικρὰς
χαροποιὰς ὑλακάς. Ἐγνώριζε τί τοῦτο ἐ-
σήμαινεν.

Ὁ Ραφαήλ ἐλάμβανε παλαιόν τι ἐπανω-
φόριον ὅπερ ἐξῆπλωνεν ἐπὶ τοῦ τάπητος καὶ
τὸ ὅποιον ἐχρησίμευεν ὡς στρῶμα διὰ τὸν
Νέστορα. Ἐνῶ δὲ παρεσκευάζε διπλῶνων
τὸ ἔνδυμα τοῦτο ὁ κύων ὑλάκτει, ἐπήδα καὶ
ἔξεε με τὸς πόδας τὸ δι' αὐτὸν προωρισμέ-
νον ἔνδυμα. Μετὰ ταῦτα κατεκλίνετο κυ-
κλοειδῶς καὶ δὲν ἐκινεῖτο τῆς ἐπιτίμου ταύ-
της θέσεώς του μέχρι τῆς πρωίας τῆς ἐπαύ-
ριον. Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ προγεύματος ὁ Νέ-
στορ ἐξεπλήρου ἐπίσης τὴν ὑπηρεσίαν του.

Ἦτο τότε ἡ στιγμή καθ' ἣν ἤρχετο τα-
κτικῶς ὁ γραμματοκομιστής· ὁ Νέστορ εἶ-
χεν ἐντελῶς ἐκμάθει τὸ βῆμα τοῦ πεζοδρό-
μου τούτου· δι' αὐτὸν καὶ μόνον ἐκινεῖτο.
Ὅσάκις δεκάς ὑπηρετῶν ἢ ἐργατῶν τῆς ἐ-
παύλεως, εἰσῆρχοντο εἰς τὸ μαγειρεῖον οὔτι-
νος ἡ θύρα ἠνοίγετο ὡς καὶ ἡ τοῦ ἐστικτω-
ρίου εἰς τὸν ἀντιθάλαμον, ὁ κύων δὲν ἐσά-

λευεν. Ἄλλ' ἅμα ὁ γραμματοκομιστὴς εἰσήρχετο ὁ Νέστωρ ὠρμά ως βέλος καὶ ἐπανήρχετο φέρων θριαμβευτικῶς εἰς τοὺς ὁδόντας τὰς ἐπιστολάς καὶ τὰς ἐρημερίδας τοῦ Ραφαήλ.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ κύων ἠγαπᾶτο καὶ ἐπεμελεῖτο σχεδὸν ἐξ ἴσου μετὰ τοῦ κυρίου του. Ἄλλως τε ὅσον ἀνησυχαστικὴ καὶ ἀνήγητος ἡ ἀσθένεια τοῦ Ραφαήλ οὐδὲν εἶχεν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς τὸ ἐπικίνδυνον. Ἀναμφιβόλως ἔχανε τὰς δυνάμεις του ἄλλ' οὐδέπετε ἠναγκασθητὴ νὰ μένη κλινήρης.

Ἀπ' ἐναντίας ἠγάπα τὸν ἐλεύθερον ἀερα διήρχετο δὲ τὰς ὄσας του διὰ τοῦ περιπάτου. Ἐνίοτε ὅταν ἐκουράζετο, ἐκάθητο εἰς τὴν ἄκραν δάσους τινός. Ἔθετε τότε τὴν κεφαλὴν μετὰ τῶν δύο χειρῶν, ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος χωρὶς νὰ βλέπη αὐτὸν καὶ ἡ φαντασία του ἤρχιζε νὰ πλανᾶται εἰς τοὺς συνήθεις ρεμβασμοὺς του. Ἐμενειν ἐνίοτε ἐκεῖ ὠρας ὀλοκλήρους λησιμονῶν τὸν Νέστορα ὅστις ἐτυπτεν τὸ ὄπισθεν αὐτοῦ δένδρον χωρὶς νὰ προσέχη εἰς τὸν λαγῶν ὅστις ἐξήρχετο ὀλως πεφοβισμένος καὶ ἐτρέπετο εἰς φυγὴν.

Συχνάκις ἢ μᾶλλον καθ' ἐκάστην διευθύνετο πρὸς τὴν ἐπαυλιν. Ἐκεῖ ἐπιπτεν ἐπὶ τινος καθίσματος ἐκφέρων στεναγμῶν καὶ δὲν ἔλεγε λέξιν. Μετὰ πορῆλευσιν ἱκανῆς ὠρας ἠγείρετο σχεδὸν μηχανικῶς καὶ ἐπανήρχετο οἰκάδε.

Τὴν ἡμέραν ταύτην τὸ παράδοξον θέαμα τῆς ἀγνώστου ταύτης εἶχεν ἀποσπάσει αὐτὸν τῆς συνήθους μελαγχολίας του.

Σήμερον εἶχε δώσει σημεῖον ζωῆς, εἶχεν ὀμιλήσει. Ἠγέρθη μάλιστα τῆς θέσεώς του ὅπως παρακλουθήσῃ αὐτὴν ἀπερχομένην διὰ τοῦ βλέμματός.

Δὲν ἀντέλεξε κατὰ τῆς γνώμης τοῦ Ἰωάννου Λεδού θεωροῦντος ἐν τῷ προσώπῳ τῆς νεάνιδος ἄγγελον δυστυχίας τινός· καὶ ὅμως δι' αὐτὸν ἡ κόρη ἐκείνη ἦτο ἀντικείμενον σκέψεων καὶ βαθέων διαλογισμῶν· διότι ἠγέρθη αἰφνης.

— Πού υπήγεν ἄρα γε εἰπιθύρουν.

Ἐξῆλθεν ἐπίσης βραδέως διευθυνομένοις

πρὸς τὴν ἔξωτερικὴν οὐραν. Ἐκεῖ ἔστη καὶ διὰ μακροῦ βλέμματός ἠρώτησε τὴν πεδιάδα. Οὐδὲν διέκρινεν. Ἦ ἄγνωστος εἶχεν ἐξαφανισθῆ. Ἐστράφη ὡς δι' ἐνοστίκου καὶ ἄνευ σταθερᾶς θελήσεως πρὸς τὰ δεξιὰ ὅπως εἶχε πράξει καὶ ἐκείνη.

Ἦτο τετάρτη ὥρα. Καίτοι δὲ ὁ ἥλιος εἶχεν ἤδη ἀρχίσει νὰ χρυσαίξη τὰς κορυφὰς τῶν μεγάλων δένδρων ἐν τῷ γειτονικῷ δάσει, ἡ θερμότης ἦτο ἀκόμη ἀφόρητος.

Ὁ Ραφαήλ ἐβλάδιζε μὲ βῆμα μεμετρημένον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων κατὰ γῆς προσηλωμένους ὄλως δὲ ἀπερορημένους ὑπὸ τῆς παραδόξου ἐκείνης σκέψεως ἧτις ἐφαίνετο ὅτι πανταχοῦ καὶ πάντοτε, παρηκολούθει αὐτόν.

Αἰφνης ἐσταμάτησεν. Παρετήρει πρὸ τῶν ποδῶν του τρία τέσσαρα ἀγροτικά ἄνηθη μεμαραμένα ἦδη

— Α! διεννόθη! ἡ νεάνις διήλθεν ἐντεύθεν ἴδου τὰ καλύπτοντα τὸν πῖλον τῆς ἄνηθη... Τίς οἶδεν... ἴσως εἰσῆλθεν εἰς τὸ μικρὸν τοῦτο δάσος ὅπως ἀναπαυθῆ. Ἄς ὑπάγω νὰ ἴδω... Ἐχώρησεν ἐν βῆμα πρὸς τὰ πρόσω ἄλλὰ δὲν ἐξηκολούθησεν.

— Πρὸς τι; ἐπιθύρουν. Διατί νὰ τρομάξω τὸ πτωχὸν αὐτὸ παιδίον;

Πράγματι δὲ ἐπανέλαβε τὸν περιπάτου του, ἀλλὰ μίλις εἶχε προχωρήσει εἴκοσι καὶ πέντε βήματα ὅτε ἔστη αἰφνης ἀποτόμως. Ἦτο κάτωχωρος. Φοβερὰ ἰδέα κατέλαβε τὸν νοῦν του.

Ὅστις διέτρεξε τὴν χώραν ταύτην γνωρίζει ὅτι τὸ μέρος τοῦτο τῆς Βρίτης, ἐλλείψει ποταμοῦ, καλύπτεται ὑπὸ ἀπειραριθμῶν τελμάτων ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐπιτρωφούνται αἱ βροχαὶ καὶ αἱ διηθήσεις, τῶν ὑπογείων; Πλείσται ἐπαυλεῖς καὶ οἰκίαι ἰδιωτικαὶ ὀδεμῖαν ἄλλην ἐκτὸς αὐτῶν ἔχουσι πηγὴν ὅπως ποτιζῶσι τὰ θρέμματα αὐτῶν οὐδὲ πόσιμον ἄλλο ὕδωρ.

Ἀκριβῶς ἐν τῇ αὐτῇ κατηγορίᾳ ὑπάγεται καὶ τὸ Δορμῶ.

Τρία ἢ τέσσαρα τῶν τελμάτων τούτων ὑπῆρχον κατὰ διαφόρους ἀποστάσεις περίξ τῆς ἰδιοκτησίας ταύτης. Ἐν τῷ μικρῷ δὲ

τούτω δάσει ὑπῆρχεν ἀκριβῶς τὸ μεγαλειότερον καὶ βαθύτερον τῶν ἄλλων.

Ὁ κ. Δεσπάρτος εἶχεν ἄλλοτε πληροῖται αὐτὸ ἰχθυῶν. Πυλλάκις ὁ Ραφαήλ εἶχε ρίψει ἐνταῦθα τὴν ὀρμίαν του. Εἶς μάλιστα παρατηρήσει — πρᾶγμα παράδοξον — ὅτι οἱ ἰχθύς ἐπολλαπλασιάζοντο χωρὶς νὰ παχύνωνται. Διὰ τὸν μὴ γνωρίζοντα τὸ τέλμα τοῦτο ὅστις εἶχε διαστάσεις μικροῦ λάκκου ὑπῆρχε ἀρκετὰ ἐπικίνδυνον καθότι αἱ ὄχθαι αὐτοῦ καθέτως τετραμήναι δὲν εἶχον ὀλιγώτερον τῶν τριῶν ἢ τεσσάρων μέτρων βάθους. Ἰδού λοιπὸν ὁποῖα σκέψις διεπέρασε τὸ πνεῦμα τοῦ Ραφαήλ.

— Μήπως ἡ παῖς αὐτῆ εἶχε πέσει ἐντὸς τοῦ τελματος;... μήπως ἐπίνγη;...

Κινδυνεύων δὲ νὰ φανῆ ἀπερίσκεπτος ἠθέλησε νὰ πληροφορηθῆ καλῶς. Ἀμέσως εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀτραπὸν ἧτις ἐληγεν ἐν τῇ παρόδῳ εἰς τὴν ἐδρίσκητο

Τὸ πρῶτον πρᾶγμα ὅπερ μακρόθεν διέκρινεν εἰς τὸ ἄκρον ἀκριβῶς τῆς ἀτραποῦ, πλησιέστατα τοῦ τελματος ἐν ᾧ ἀντανεκλάτο ὁ κυανὸς οὐρανός, ὑπῆρξεν ὁ ψιάθινος πῖλος; τῆς ἀγνώστου.

Εἶχεν ἄρα γε καθίσει ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ τελματος; Ἀδύνατον ἦτο νὰ πληροφορηθῆτις περὶ τούτου πρὶν ἢ φθάσῃ ἐκεῖ· διότι τοσοῦτον ξύλοχον ἦτο τὸ δάσος; τὰ δὲ φύλλα τὸσφ πράσινα καὶ πυκνά ὥστε οὐδὲν ἄλλο φωτεινὸν σημεῖον ἠδύνατο τις νὰ ἴδῃ ἢ τὸ τῆς διχωρίζουσας στενωποῦ ὅπου ὁ Ραφαήλ ἐξέπιφονκινδύνευεν. Ἐτάχυνε τὸ βῆμα καὶ ἔφρασεν ἐπὶ τέλους εἰς τὸ τέμα τῆς ἀτραποῦ. Περιέφερε πέριξ αὐτοῦ βλέμμα ἀθυμίας.. πολλάκις ἐκάλεσε. Δεσποινίς... δεσποινίς!... Οὐδεμία ἠχώ ἀπήνησεν εἰς τὴν φωνὴν του. Παρώρμησε τὸν κύμα του, διέτρεξεν ὀλόκληρον τὸ δάσος καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἕκτασιν, πνευστιῶν τρέχων κραυγάζων... Οὐδέν! πάντο: οὐδέν! σπασμοὶ φρίκης διέτρεξαν τὰ μέλη του. Ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ λάκκου ἐπιπάζων ὅτι κατὰ τὰ ὀλίγα ταῦτα λεπτὰ ἢ νεάνις ἠδυνήθη νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν θέσιν τῆς. Οὐδὲν διέκρινεν οὐδὲν ἐκτὸς τοῦ ψιαθίνου τούτου πῖλου τοῦ ὁποίου τὰ

ἦδη μαραινόμενα ἄνηθη κατεθλίβοντο ἀθλίως.

Ἐκυψε τότε ἐπὶ τοῦ ὕδατος, ἐρωτῶν αὐτὸ δι' ἀπλήστου βλέμματός. Τὸ ὕδωρ ἦτο γολήνιον καὶ ἀπλοῦν, ὡς ὁ οὐρανός οὐτινος εἶχε δανεισθῆ τὸ σταθερὸν κυανοῦν χρῶμα. Οὐδεμία ταραχὴ, οὐδεμία ρυτίς, οὐδεμία πομφόλυξ ἐτάραττον τὴν κρυσταλλώδη αὐτοῦ ἐπιφάνειαν. Ὁ Ραφαήλ ἐφοβήθη. Ἐκινῆθη ὅπως ριφθῆ ἐντὸς τοῦ τελματος. Ἄλλ' ἐσκέπητο ὅτι ἡ ἀγνωστος ἐκεῖτο ἐκεῖ ἠμίσειαν ὦραν πρότερον πρὶν ἢ διαπλησθῆ ἐν τέταρτον τῆς ὠρας ζητῶν αὐτὴν καὶ κατὰ συνέπειαν ἂν αἱ προαϊσθήτεις του δὲν τὸν ἠπάτων ἢ πτωχῇ παιδίσκη θὰ ἦτο νεκρά.

Ἐδραμε πρὸς τὴν ἐπαυλιν καὶ διηγήθη τῷ Ἰωάννῃ Λεδού τὴν ἀνακάλυψιν ἣν εἶχε κάμει. Πάραυτα ὑπερέται καὶ ὑπερέτραι τῆς ἐπαύλευς προμηθευθέντες μακροῦς κάμακας εἰς τὸ ἄκρον τῶν ὁποίων ἦσαν προσδεμέναι ἀρπάγαι διευθύνθησαν ἐν πάσῃ σπουδῇ πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Ραφαήλ ὑποδειχθέν μέρος.

Ὁ ψιάθινος πῖλος ἦτο πάντοτε ἐκεῖ — Φοβερόν τεκμήριον!

Ἀμέσως ἕκαστος ἤρχισε νὰ ἐρευνᾷ. Τὸ ὕδωρ συνταραχθὲν κατέστη πλωδές. Τέλος ὁ Ἰωάννης Λεδού ὅστις ἠρέυνα πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἀντικυρὸ τοῦ ὁποίου ὑπῆρχεν ὁ πῖλος ἔστη εὐκρινῶς, — αἰσθάνομαι κάτι τι ἐδῶ, εἶπε — Παγερὰ σιωπὴ ἐπηκολούθησε τούτου λόγου; τούτου.

Παρευθὺς ἕαστος ἀνήρτησε τὴν κάμακά του· οἱ δὲ πλησιέστεροι ἔσπευσαν πέριξ τοῦ Ἰωάννου Λεδού ὅπως συνεισφέρωσι τὴν συνδρομὴν των.

Ὁ Ραφαήλ πιέζων τὸ στήθος του παρηκολούθει γοργῶ τῷ βλέμματι καὶ τὰς ἐλαχίστας αὐτοῦ κινήσεις.

Ὁ Ραφαήλ εἶλκυσε βραδέως πρὸς ἑαυτὸν τὴν μακρὰν κάμακα δι' ἧς εἶχεν ἐροδιασθῆ. Καθῶσον τὸ ξύλον ἀνέδυε τῆς θαλάσσης ἐφαίνετο ὅτι ὁ ἀγρονόμος ἐδοκίμαζε πλειωτέραν ἀντίστασιν. Προφανῶς ὡς εἶχεν εἶπει ὑπῆρχε «πράγμα τι» εἰς τὸ ἄκρον τῆς κάμακος.

Ἄδύνατον νὰ παραστήσωμεν πόσον μα

κρά ἐφάνησαν τῷ Ραριήλ τὰ ὀλίγα ταῦτα δευτερόλεπτα κατὰ τὰ ὅποια κατετρέχετο ὑπὸ θλιβεράς ἀγωνίας.

Τέλος ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὕδατος συνεταράχθη κατὰ μέγα μῆκος καὶ ἐράνησαν ἀμυδρῶς συγκεχυμένα τινὰ χρώματα.

— Αὐτὴ εἶναι ἀνέκραξεν ὁ Ραριήλ ἀποστρέφων τὸ πρόσωπον καὶ καλύπτων αὐτὸ διὰ τῶν χειρῶν.

Ἐπευσαν τότε πρὸς βοήθειαν τοῦ ἀγρονόμου καὶ κατορθώθη πράγματι ν' ἀνασῶρωσι τὸ σῶμα τῆς δυστυχοῦς παιδίτης.

(ἔπειτα.)

Η ΘΡΙΑΜΒΕΥΟΥΣΑ ΑΡΕΤΗ

(Διήγημα πρωτότυπον)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Κ. ΜΑΚΡΙΔΟΥ.

(Συνέχεια, ἴδε τεύχος ΙΣΤ' σελ. 151.)

X.

Ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Δεσάμπης ἐθεώρησαν στιγμήας τινὰς ἀλλήλους ἐν σιγῇ.

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν ληστῶν, ὑπὸ τὴν προσωπίδα του προσήλωσεν τοὺς ὀφθαλμοὺς του, οἵτινες ἐξηκόντιζον ἀστραπὰς, ἐπὶ τοῦ ἀντιπάλου του. Ἡ πολεμικὴ στάσις του οὐδόλως ἐφόβισε τὸν Ὀδυσσεῖα ὅτις στερεῶς ὡς βράχος ἀντίκρουσε θορραλέως τὸ τρομερὸν βλέμμα τοῦ Δεσάμπου.

Ἐπεκράτει μεταξύ τούτων σιγὴ θανάσιμος, σιγὴ τρομερὰ, πρὸδρομος τῆς φρικώδους συγκρούσεως τῶν δύο τούτων ἀνδρῶν, ὧν ὁ εἰς πεισματωδῶς ἀντέπραπτε κατὰ τοῦ ἑτέρου.

— Ὀδυσσεῦ! εἶπεν τέλος με ἄγριον μείδιμα, μείδιμα φρικώδες ὁ Δεσάμπης, με ἐπρόδωσες!.. κατεχρόσθης τὴν ἐμπιστοσύνην μου, καὶ ἐματαιώσας τὰ σχέδιά μου! ὁ Κωνσταντῖνος Καλέργης ἐδραπέτευσε, καὶ εἰς τοῦτο τὸν ἐβοήθησες σὺ, παρὰ τοῦ ὁποίου

ἤλπιζον βοήθειαν καὶ οὐχὶ προδοσίαν! Ὀδυσσεῦ, τρέμε τὴν ἐκδίκησίν μου! τὴν τρομερὰν, τὴν ταχεῖαν, τὴν ἀναπόφευκτον ἐκδίκησίν μου! Ἠλπίζεις λοιπὸν σὺ ὅτι προδίδων με, θὰ μείνης ἀτιμώρητος; Ἠλπίζεις ὅτι ὁ Γεώργιος Δεσάμπης, θὰ ἀνεχθῆ ποτε οὕτως ἀνεκδίμητον μίαν ἀποτυχίαν καταστρέφουσαν ἄρδην τὰ σχέδιά του, καὶ ἧς ὁ πρόξενος ἔπεσεν εἰς τοὺς ὄνυχάς του; Λέγε...

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν ἀταράχως, καὶ ἀπήντησεν εἰς τὸ τρομερὸν βλέμμα τοῦ ἀντιπάλου του διὰ βλέμματος περιφρονητικοῦ. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξήστραπτον, ἡ ὄψις του ἦν ὠχρὰ, καὶ ἡ συστολὴ τῶν ὀφρύων του φρικώδης.

Ἐσταύρωσεν τοὺς βραχίονας ἐπὶ τοῦ στήθους ὅπερ προτάξας ἀνέκραξε λακωνικῶς μετόνον καταφρονήσεως.

— Ἄρκει! ἀρκετὰ μοὶ φαίνεται εἷπας!

— Ὅχι δὲν εἶπα ἀρκετὰ! ἀπήντησεν με ἄγριον βρυχηθμόν ὁ Δεσάμπης, δὲν εἶπα ἀρκετὰ! καὶ θὰ σε εἶπῶ τὰ ἐπίλοιπα με αὐτὸ τὸ παιγνιδάκι ὁποῦ βαστῶ!

Καὶ ἐσκόπευσεν διὰ τοῦ πιστολίου τὸν Ὀδυσσεῖα ὅστις ἀνέκραξεν ἀπλῶς.

— Κτύπα, δολοφόνε!

Ἀστραπῇ συνώδευσεν τὰς λέξεις τῶν ταύτας καὶ κρότος πυροβόλου ἠκούσθη καὶ ἐν τῷ μέτω τοῦ διαδοθέντος καπνοῦ, ἐφάνη ὁ Ὀδυσσεὺς καμψθεὶς πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς κρυφίας θύρας ἀφωνος. Ἡ θυρὶς ὑποχωρήσασα εἰς τὸ βάρος τοῦ σώματος ἠνεώγη, καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐγένετο ἄφαντος κάτωθι τῆς κλίμακος. Καὶ ἐνῶ ὁ γδοῦπος τοῦ σώματος κυλιόμενος ἐπὶ τῶν βαθμίδων τῆς κλίμακος ἀντήχει εἰσέτι, ἠκούσθη εἰς τὴν αὐλὴν τρομερὸς θόρυβος. Τὸ ξενοδοχεῖον ἐκλονήθη ἐκ θεμελίων ὑπὸ κτύπου ἰσχυροῦ, καὶ ὁ γδοῦπος βραχέως σῶματος κρημνησθέντος ἔφθασε μέχρι τῶν ὠτων τοῦ Δεσάμπου κρατοῦντος εἰσέτι τὸ ὄπλον ἀχνίζον δι' οὗ ἐπυροβόλησεν τὸν Ὀδυσσεῖα.

— Ὁ εἰς ἔπεσεν! ἀνέκραξεν ὁ δολοφόνος με καταχθόνιον μείδιμα, ἴδωμεν τώρα τοὺς ἄλλους!

Καὶ ταχὺς ὡς ἀστραπῇ ἐξῆλθεν ὀρητικῶς

ἐκ τοῦ δωματίου, διεσκέλισεν τὴν κλίμακα, καὶ ἔφρασεν εἰς τὴν αὐλὴν.

Ἡ θύρα τοῦ ξενοδοχείου ἦν συντετριμμένη ριζιδόν, καὶ ἔκειτο κρημνισμένη παρὰ τοὺς πόδας γίγαντος τινος, ὅστις μανιώδης ἐπάλαιον ἐναντίον τῶν ληστῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων διεκρίνοντο ὁ Γρακουμῆς, ὁ Μικὲς, ὁ Νικόλαος καὶ ὁ Μαστρο-Κυριάκος.

Ὁ γίγας οὗτος, ἦν ὁ Ἀντώνιος Καλέργης.

Εἶχομεν ἀρήσει αὐτὸν ἐντὸς τοῦ λάκκου ἀκίνητον μετὰ τοῦ ἵππου του. Ὁ Ἀντώνιος μανιώδης ἐκ τῆς ἀπελπισίας ἤρξατο νὰ ἐκσφενδονίζῃ κρὰς εἰς τὸν ἀέρα, αἵτινες ἐπὶ τέλους εὔρον ἠχὼ εἰς τὰ ὠτα χωρικοῦ τινος, ὅστις διαβαίων ἐκεῖθεν καὶ ἀκούσας αὐτὸν βλασφημοῦντα ἦλθεν εἰς βοήθειάν του.

Παρήλθεν ἀρκετὴ ὥρα ἕως οὗ ὁ χωρικός ἐννοήσῃ τί τρέχει, καὶ μόλις καὶ μετὰ βίας ὁ Ἀντώνιος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ζωντανοῦ ἐκείνου ἄδου, ὡς ἔλεγε τὸν λάκκον.

Μόλις δ' εὐρεθεὶς ἐλεύθερος, ἐκτύπησε τόσον τὸ δυστυχὲς ζῶον, ὥστε ἐβύθισε τοὺς περνιστήρας εἰς τὰ πλευρά του, καὶ ἠκολούθησε κολπάζων ἀπὸ ρυτῆρος τὴν πρὸς τὸ ξενοδοχεῖον τῶν Φαντασμάτων ὁδόν.

Ἦν νυκτὶ σχεδόν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ Ἀντώνιος ἐβιάζετο νὰ φθάσῃ ὡς ἀστραπῇ. Ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμήν ἠκούσθη ὁ κρότος τοῦ πυροβόλου τοῦ Δεσάμπου, ὁ Ἀντώνιος ἔφθασεν πρὸ τῆς θύρας τοῦ ξενοδοχείου.

Ὁ ἵππος μόλις στάς, ἐκυλίσθη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὅπου ἔμεινεν ἀκίνητος, ἐκσφενδονίσας ὅμως τὸν ἀναβάτην δέκα βήματα μακρὰν ὑψιτιον. Εἶχεν καταβληθῆ πλεόν εἰς βαθμόν, ὥστε ἔσχασεν.

Ὁ Ἀντώνιος ἀνηγέρθη ὀρητικῶς, καὶ ὤρμησε πρὸς τὴν θύραν ἣν δι' ἑνὸς γρόνθου διέσεισεν. Εἶτα σπρίξας τοὺς γιγαντιαίους ὤμους του ἐπ' αὐτῆς, τὴν ὤθησε, καὶ ἡ θύρα ἐκρημνίσθη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ὁ Ἀντώνιος ἐπὶ ἦλθεν ἐντὸς τοῦ ξενοδοχείου ὡς τίγρις καὶ ἀνέκραξε με φωνὴν τρομερὰν ἐν μέσῳ γενικῆς ἐκπλήξεως τῶν ληστῶν.

— Ἄ! κακοῦργοι! διάβολοι ἐνεστειρωμένοι! τὸν ἀδελφὸν μου θέλετε νὰ ἐκδάρητε

ἀπάνθρωποι! νὰ σφάζετε τὸν Κωνσταντῖνον μου, θηρία ἀνήμερα! Εἰς τὸν διάβολον, καθάρματα τῆς κοινωνίας! τώρα σὰς δείχνω!

Καὶ ἤρπασεν ἐκ τοῦ λαιμοῦ τὸν πρῶτον τυχόντα, τὸν ἀνήγειρεν εἰς τὸν ἀέρα, καὶ τὸν ἐξεσφενδόνισεν ὡς σφαῖραν. Οἱ λοιποὶ τὸν περιεκύκλωσαν, καὶ τότε, μόνος αὐτὸς κτυπῶν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καὶ ἀναθεματίζων, παρετάχθη ἐναντίον ὄλων.

Ὁ Δεσάμπης κατέβαινε τὴν στιγμήν ἐκείνην ὄν ἰδόντες οἱ κακοῦργοι ἀνέκραξαν.

— Ἀρχηγέ, ἀρχηγέ! πρόφρασε! αὐτὸς ὁ Σατανᾶς θέλει νὰ ἐμβῆ με τὸ ζῶο!

— Ἀρχηγέ! αὐτὸς λοιπὸν εἶναι ὁ ἀρχηγός! ἀνέκραξεν ὁ Ἀντώνιος με τρομερὰν φωνήν, κόπις' ἐδῶ κακοῦργε! νὰ σοῦ δείξω ἐγὼ πῶς διάβολο γράφεις ψεύτικα γράμματα καὶ ἐκδέρεις τοὺς ἀνθρώπους ἀτιμωρητεῖ, ὡτὰν γάτους Σατανᾶ!

Καὶ ὁ Ἀντώνιος ἀναποδογυρίσας τὸν Γρακουμῆν δι' ἑνὸς λακτίσματος, καὶ καταβιάσας φοβερὸν κόνδυλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Μικέ, μ' ἐν τεράστιον πῆδημα, ὡς πάνθηρ, ὑπερέβη τὸν κύκλον τῶν ληστῶν καὶ ὤρμησεν κατὰ τοῦ Δεσάμπου.

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν ληστῶν ἐζήτησε νὰ τὸν ἀποφύγῃ, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐκὼν ἄκων παρετάχθη ἐναντίον του προτείων τοὺς γρόνθους. Ὁ Ἀντώνιος προτάξας τὸν δεξιὸν βραχίονά του, ὅστις τανυσθεὶς ἀνέδειξε νεῦρα χαλύβδινα, καὶ τὸν ὡς κεφαλὴν παιδίτου γρόνθου του πλὴν πρὶν κτυπήσῃ ἀνέκραξεν μукτηρικτικῶς.

— Πῶς διάβολο! σὺ εἶσαι λοιπὸν ὁ ἀρχηγός; ὦ! ποῦ νὰ μοῦ χαθῆς ἄθλιε! καὶ δὲν ἐντρέπῃσαι λοιπὸν νὰ ἐκδέρῃς εἰς τὸ ξενοδοχεῖον σου ἀνθρώπους ὡς πρόβατα; Σατανᾶ! εἶται πολὺ ὠμὸς φαίνεται! ὅμως... σοῦ δείχνω ἐγὼ τί θὰ εἶπῃ πόνος παλιγκασάπη τῶν ἀνθρώπων! στάσου, διάβολε! διατί τάχατες μοῦ κρύπτεις τὰ μούτρα σου;

Καὶ δι' αἰφνιδίου κινήματος ἤρπασε τὴν προσωπίδα τοῦ ἀρχηγοῦ, τόσον ἀπροσδοκῆτως, ὥστε ὁ Δεσάμπης δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν ἐμποδίσῃ.

Εἰς τὴν θέαν τοῦ ἀντιπάλου του, οὔτι-

νος τὸ πρόσωπον ἐφώτισεν ἐντελῶς ἢ πυρᾶ, ὁ Ἀντώνιος ἀφῆκε κραυγὴν, κραυγὴν ἐκπλήξεως καὶ φρίκης, καὶ ὀπισθοχώρησε δύο βήματα ἀνακράζας ἐκθαμβος.

— Σατανά! ὁ Γεώργιος Δεσάμπης!

Καὶ ἔτοιμος ὢν νὰ κτυπήσῃ ἀφῆκε ἡμιτελῆς τὸ κίνημα, καὶ ὁ βραχίων του κατέπεσεν ἀναυδος. Εἰς τὸ κίνημά του τοῦτο ἡ φλόξ τῆς πυρᾶς ἐφώτισεν τὸ πρόσωπόν του, καὶ ὁ Δεσάμπης ἀναγνωρίσας ἤδη αὐτὸν ἀνέκραξεν καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ αὐτοῦ τόνου.

— Ὁ Ἀντώνιος Καλέργης! κατάρρα!

Καὶ ἔμεινεν ἀναυδος. Πῶς ὁ Ἀντώνιος ὃν ἐνόμιζεν εἰς Δελβίνον εὕρισκετο εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῶν Φαντασμάτων; Τοῦτο δὲν ἔχωρει εἰς τὸν νοῦν τοῦ Δεσάμπου.

Καὶ ἐνῶ οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες ἐθεώρουν ἀλλήλους, αἴφνης ἀστραπή ὡς ὑπὸ τὴν γῆν ἐξεληυῖσα ἐφώτισε τὰ περίξ, τὸ ξενοδοχεῖον ἐκλονίσθη ἐκ θεμελίων, καὶ τρομερὰ ἐκपुरσοκρότησις ὡς δέκα τηλεβύλων κενυμένων ὁμοῦ ἠκούσθη.

Ὁ Μιλτιάδης πιστὸς εἰς τὴν ὑπόσχεσίν του πρὸς τὸν Ὀδυσσεᾶ, εἶχε θέσει τὸ πῦρ εἰς τὸ ἔναυσμα καὶ ἐκεῖθεν διεδόθη εἰς τὸ ὑπόγειον. Ἡ ἐκपुरσοκρότησις ὑπῆρξε φρικωδέστατη. Ἡ γῆ ὅλη περίξ τοῦ ἀνατιναχθέντος ξενοδοχείου ὑπεσκάφη σχεδόν, καὶ σιγῇ νεκρώσιμος ἀντικατέστησε τὸν πρότερον θόρυβον! Μόνον ὁ ἄνεμος μανιώδης ἐσύριζε μεταξύ τῶν δένδρων τοῦ ξενοδοχείου τῶν Φαντασμάτων, εἰς οὗ τὴν θέσιν αἱ ἀκτίνες τῆς Σελήνης δὲν ἐφώτισαν ἄλλο εἰμὴ σωρὸν ἐρείπειων! !!

XI

Ἄς μᾶς συγχωρηθῆ ἤδη ὅπως ρίψωμεν ἐν βλέμμα πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἀφηγηθῶμεν σκηνάς τινὰς ἀπαραιτήτους διὰ τὴν περαιτέρω ἐξακολουθήσασιν τοῦ ἀνα χεῖρας πονήματος.

Δέκα ὀλόκληρα ἔτη πρὸ τῶν ἀνωτέρω συμβεβηκότων ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τῶν Φαντασμάτων, ἐν παιδίον φακένδυτον, ὠχρὸν καὶ

ριγοῦν ὑπὸ τοῦ ψύχους καὶ τῆς πείνης, περιεφέρετο εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Ἰωαννίνων ζητούν ἐλεημοσύνην. Τὸ παιδίον τοῦτο δεκαετὲς περίπου ἦν ὁ ἡμέτερος ἦρως Ὀδυσσεύς.

Ἦτο Δεκέμβριος μὴν. Ὁ ἄνεμος ψυχρότατος καὶ ὀρηκτικός καθίστα τὸ ψύχος παγετῶδες. Οἱ διαβάται κεκαλυμμένοι μέχρις ὀρθαλμῶν, περιεπάτου βιαίως καὶ οὐδ' ἐπρόσεχον εἰς τὰς δεήσεις καὶ τὰς εὐχὰς τῶν ἐπαϊτῶν. Ὁ Ὀδυσσεὺς ριγῶν ὑπὸ τοῦ ψύχους καὶ πεινῶν υπερβολικῶς, εἰς μάτην ἔτεινεν ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἰκέτιδα χεῖρα. Οὐδεὶς εἶχε τὴν διάθεσιν νὰ τῷ ἐλεήσῃ. Εἰς τινος θύρας πλουσίον ἄς ἀπεφάσισε νὰ κρούσῃ ἐπὶ τέλους, τὸν ἀπέπεμπον διὰ τοῦ συνήθους «ὁ Θεὸς νὰ σ' ἐλεήσῃ!», καὶ εἰς ἑτέρας δὲν τῷ ἤνοιγον ὀλοτελῶς.

— Θεέ μου, θεέ μου! πρέπει νὰ ἀποθάνω λοιπὸν σήμερον! ἐψέλλισε τὸ ταλαίπωρον παιδίον, καὶ δύο δάκρυα ἔρρευσαν ἐπὶ τῶν ἰσχνῶν παρεῖων του, ὅτε γυνὴ τις συμπαθὴς τὸ ἔκραξεν ἐκ τῆς θύρας καὶ τῷ ἔδωκε τεμάχιον ἄρτου.

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἔλαβεν αὐτὸ μὲ δάκρυα ἐγνωμοσύνης καὶ τὸ κατεβρόχισε μετ' ἀδηφαγίας. Εἶτα κεκυφῶς, ἀνεχώρησε βαδίζων κατ' εὐθείαν ἔξω τῆς πόλεως.

Ἡ νύξ ἤδη ἐπλησίαζε, καὶ ἐν τούτοις τὸ παιδίον ἐκεῖνο οὐδόλως ἐφοβεῖτο ὃν ἔξω τῆς πόλεως. Μόνον ἐφαίνετο κυριευμένον ὑπὸ βαθυτάτης λύπης. Ἐβόρῃσεν ἐμπροσθεν καλύβης τινὸς καὶ στὰν πρὸ τῆς θύρας, ἔκρουσε δειλῶς τὸ ἄθλιον ρόπτρον.

Ὁ ἄνεμος ἐσύριζε τοσοῦτον σφοδρῶς ὥστε τὸ ἐλαφρὸν κρούσμα δὲν ἤχησεν ὡς φαίνεται ἐντὸς τοῦ οἰκήματος διότι ἡ θύρα δὲν ἠνεώγη. Ὁ παῖς ἔκρουσε καὶ δεύτερον, καὶ ἤδη βῆμα βαρὺ ἠκούσθη ἔσωθεν καὶ φωνὴ τις ἠρώτησεν ἀποτόμως·

« Πόλις κτυπᾷ; »

— Ἐγὼ εἶμαι μπάρμπα Γιακουμῆς, ἀνοιξε! ἀπήντησεν ὁ Ὀδυσσεὺς μὲ ἀσθενῆ φωνήν.

Ἡ θύρα ἠνεώγη τρίζουσα καὶ ἐπὶ τοῦ κτωρλοῦ ἐφάνη ἀνὴρ τις ἀπαισίου καὶ ἀγγρίας φυσιογνωμίας κρατῶν εἰς χεῖρας χον

δροειδέστατον ἐξ ἀλειμματοκρήριου λύχνου.

— Ἄ! σὺ εἶσαι μλαουρίδι! ἀνέκραξε μὲ ὕφος τραχὺ, καλῶς ὤρισε! ἔμβα νὰ ἰδῶ τί μοῦ ἔφερες ἀπόψε κὺρ ζήτουλα!

Ὁ παῖς εἰσηλθε τρέμων. Ὁ Γιακουμῆς ἐκλεισε τὴν θύραν, κατέθεσεν ἐπὶ τινος σκοληκοβρώτου τραπέζης τὸν λύχνον, καὶ ἀνέκραξε μὲ φωνὴν βροντώδη στραφεὶς πρὸς τὸν Ὀδυσσεᾶ·

— Ἐ, λοιπὸν, παλιόπαιδο! τί μοῦ ἔφερες ἀπόψε ἀπὸ τῆς ταξειδοῦ σου; λέγε γλήγωρα!

Ὁ παῖς ὠχρὸς, ἀπεκρίθη δισταζὼν καὶ μετὰ τινὰ ἐσωτερικὸν ἀγῶνα.

— Μπάρμπα Γιακουμῆ, σήμερα εἶναι πολὺ κρύο, καὶ γιὰ δ' αὐτο κανένας ἄνθρωπος δὲν μοῦ ἔδωκε τίποτα! τί πταίω ἐγὼ ὁ κακομοῖρης;

— Τίποτε; . . . ὅλως δίολου τίποτε;

— Μόνον μιὰ γυναῖκα μοῦ ἔδωκε . . . ἀπεκρίθη ὁ Ὀδυσσεὺς δισταζὼν καὶ μὴ θελῶν νὰ ψευσθῇ.

— Ἄ! σοῦ ἔδωκε μιὰ γυναῖκα κάτι . . .

— Ναί! ἕνα κομμάτι ψωμί τὸ ὁποῖο . . . ἔφαγα.

— Καὶ ἄλλο; ἠρώτησεν ὁ Γιακουμῆς προσηλῶν τὸ ἄγριον βλέμμα του ἐπὶ τοῦ παιδός.

— Τίποτα ἄλλο! ἀπεκρίθη ὁ Ὀδυσσεὺς μὲ φωνὴν τρέμουσαν.

— Πῶς τίποτα ἄλλο! ἀνέκραξε μὲ κεραυνοβόλον φωνὴν ὁ Γιακουμῆς, παλιόπαιδο! καὶ γιὰτί λοιπὸν σὲ τρέφω ἐγὼ; στάσου νὰ σὲ δεῖξω!

Καὶ ἀρπάσας μάλιστα κρεμαμένην ἐπὶ τοῦ τοίχου, ἐπροχώρησεν ἀπειλητικῶς πρὸς τὸ παιδίον μουρμουρίζων·

— Τίποτα, τίποτα, τίποτα! τώρα σοῦ δείχνω διαβόλου γυιέ!

Τοῦ Ὀδυσσεῦς οἱ ὀφθαλμοὶ ἐξήστραφαν εἰς τὴν θέαν τῆς μαστιγῆς, τὸ πρόσωπόν του συνεστάλη, κατρηθρίασε, καὶ ὀπισθοδρομήσας δύο βήματα ἤρπασεν ἕνα πέλεκυν ὅστις ἔκειτο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Εἶτα περιστρέφων αὐτὸν μετ' εὐστροφίας ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του, ἀνέκραξεν ἀπειλητικῶς·

— Μπάρμπα Γιακουμῆ! μὴ προχωρῆς, γιὰτί ἀλλῶς σοῦ κτυπῶ μὰ τὸν Θεόν! τὸ

τζικοῦρι αὐτὸ κόπτει καλά! συλλογίσου!

— Ἄ! παλιόπαιδο! ἀνέκραξεν ἀφρίζων ὁ Γιακουμῆς.

Καὶ ἀρπάσας ψίαθον πεπαλαιωμένην ἐκ τοῦ ἐδάφους τὴν ἔρριψε κατὰ πρόσωπον τοῦ Ὀδυσσεῦς, ὅστις περιπλεγθεὶς ἔπεσε. Ὁ δὴμιός του τότε ὀρμήσας τὸν ἀφώπλισε, καὶ δέσας τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του, τὸν ἐξήπλωσε κατὰ γῆς. Εἶτα διὰ τῆς μαστιγῆς ἤρξατο νὰ τὸν δέρῃ ἀνιλεῶς, τοσοῦτον, ὥστε ὁ ταλαίπωρος παῖς αἰσθανόμενος πόνους σφοδροῦς, ἐκραύγαζε γοερῶς. Τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπεσπάσθη κατὰ λωρίδας ἐκ τῆς ράχους του, καὶ ἡμιθανῆς, ἐλειποθύμησεν ἐκ τοῦ πολλοῦ αἵματος.

Τότε ὁ Γιακουμῆς ἔπαυσε τοὺς ραβδισμούς του, ἤγειρε τὸν Ὀδυσσεᾶ ἀναισθητὸν καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τινὰ γωνίαν τῆς καλύβης, ἐπὶ τινος κλίνης συνισταμένης ἐκ σωροῦ ξηροῦ χόρτου. Εἶτα ἀπαθῆς, ὡς εἰ νὰ μὴ συνέβη οὐδὲν, ἐξῆλθεν.

Ἰδοὺ ἐν συνόλῳ ὁποῖαν ζωὴν ἐζήσεν ὁ Ὀδυσσεὺς, ὁ ἡμέτερος ἦρως Ὀδυσσεὺς, εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν του. Ὁ Γιακουμῆς ἀντὶ προστάτου ἦν τύραννος ἀπηνῆς. Ἡ σκηνὴ δὲ ἦν περιεγράψαμεν, ἐπανελαμβάνετο πάντοτε ὅτε ὁ παῖς ἐπέστρεφεν ἀπρακτὸς ἐκ τῆς ἐπαπειτίας. Ἄλλ' οἱ χρόνοι παρέρχονται ὁ παῖς ἐμεγάλωσεν ὁ Ὀδυσσεὺς ἐγένεν ἀνὴρ, καὶ ἀνὴρ ἰσχυρὸς συνεθίσας εἰς τὰς κακουχίας καὶ στερήσεις. Ἡ ρωμαλέα φύσις του ἦν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ καταβάλωσιν αἱ δοκιμασίαι ἄς ὑπέστη ἀλλὰ μᾶλλον ἐνεδυνάμωσαν, ἐγένετο ἰσχυρὰ. Ἡ ὑπερηφάνεια ἦτο ἐμφυτος αὐτῷ, καὶ τοῦτο σχεδόν ἦν τὸ διατηρήσαν ἀνέπαφα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ τὰ φυσικά του προτερήματα. Μόλις πατήσας εἰς τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν κατενόησε τὸ ἄτοπον τοῦ νὰ ἐπαίτῃ. Ἐκαμε τὴν πρότασίν του τῷ Γιακουμῆ, ὅστις εἰς ἀπάντησιν τὸν ἔδειρε. Ἄλλ' ὁ Ὀδυσσεὺς δὲν ἦτο πλέον παῖς! Ἀπεφάσισε νὰ ἐκδικηθῇ καὶ ἡμέραν τινὰ δέσας κοιμώμενον τὸν δῆμιόν του, τῷ ἀπέδωκε τὰ ἴσα δέρων αὐτὸν ἀνιλεῶς.

Ἡ πράξις αὕτη ἐγένετο πρόξενος ὥστε ὁ

Γιακουμῆς νὰ μὴ δέρῃ πλέον τὸν Ὀδυσσεῶ, καθ' ὅσον μάλιστα, ὁ τελευταῖος τῷ ἠπείλησε νὰ φανερώσῃ πράξεις τινὰς τοῦ Γιακουμῆ, ὧν ἡ ἀποκάλυψις ἠδύνατο νὰ τὸν ἐνοχοποιήσῃ τρομερά.

Ἐν τι συνέδεσε τοὺς δύο τούτους ἄνδρας ὁ Γιακουμῆς συνειθίσας ἄπαξ, ἦν ἀδύνατον νὰ ζῆσῃ μακρὰν τοῦ Ὀδυσσεῶς, καὶ οὗτος πάλιν μὴ εὗρισκων καλλίτερον συγκατάκτικον ἔζη μετὰ τοῦ Γιακουμῆ Ἄλλ' ἡ συμβίωσις αὕτη, ἀπῆται ὅπως ὑποκόψωσιν ἀμφοτέροι εἰς τὰς θελήσεις ἀλλήλων. Ὁ Ὀδυσσεῦς, ὁ ὑπερήφανος Ὀδυσσεῦς, δεκαεπταετής περίπου καὶ πλήρης γενναίων ὁρῶν, διεκύρηξεν ὅτι δὲν θὰ ἐπῆται πλέον εἰς τὰς ὁδοῦς. Ὁ Γιακουμῆς ἀντέτεινε, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐδέχθη σκεφθεὶς ὅτι ὁ Ὀδυσσεῦς ἐργαζόμενος θὰ ἦτο ὠφελιμώτερος τοῦ νέου Ὀδυσσεῶς ἐπαίτουντος. Ἡ πρότασις τοῦ νέου ἦν τὸ νὰ εὔρωσιν ἐργασίαν, ἦν καὶ εὔρον παρά τιμι γαιοκτήμονι.

Ὁ Ὀδυσσεῦς εἰργάζετο ἀνδρείως, ἐπιτηδείως καὶ τακτικῶς, τὸ παράδειγμα τοῦ ὀπίου ἀκολουθῶν ὁ Γιακουμῆς ἐφιλοτιμεῖτο νὰ τὸν ὑπερβῇ. Τὰ πάντα θὰ ἔβαινον καλῶς, ἐὰν ἡ διεφθαρμένη φύσις τοῦ Γιακουμῆ δὲν ἐξανίστατο κατὰ τοιαύτης ζωῆς τιμίας καὶ ἐργατικῆς. Συνενωθεὶς μετὰ τινων ἄλλων κακούργων, τοῦ Μικῆ, τοῦ Νικόλα, τοῦ Μάστορο-Κυριακού, καὶ ἄλλων οὐς εἶχον ἀπαντήσῃ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῶν Φαντασμάτων, ἐσχέδιασε νὰ γυμνώσῃ τὴν ἐπαυλιν ἐν ἡ εἰργάζοντο. Ὁ Ὀδυσσεῦς πληροφορηθεὶς τοῦτο τὸν ἠπείλησε νὰ τὸν προδώσῃ ἄλλ' ἰδὼν ὅτι ἦν σταθερὸς εἰς τὴν ἰδέαν του, προειδοποίησε τὸν κύριόν του, καὶ τὸ ἐπιχειρήμα τῶν κακούργων ἀπέτυχεν.

Ὁ Γιακουμῆς καὶ ὁ Ὀδυσσεῦς διετέλεσαν ἐπὶ τινα καιρὸν εἰσέτι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐπαύλεως, καὶ ἀποκτήσαντες ἄρκετὰ γρήματα ἀνεχώρησαν. Ἦν τότε τὸ ἔτος 1864 ὁ Γιακουμῆς ἀπεφάσισε νὰ γίνῃ ξενοδόχος, κυρίως διότι τὸ ὄκνηρον τοῦτο ἐπάγγελμα τῷ ἤρεσκε ὑπερμέτρως. Τὸ ξενοδοχεῖον τῶν Φαντασμάτων εἶλκυσε τὴν προσοχὴν του, καὶ ἀγοράσας αὐτὸ παρὰ τοῦ ἰδιοκτήτου του εἰς ἐκπεσμένῃ τιμῇ, ἀποκατεστάθη ἐν αὐτῷ.

Ἦν Ἰούλιος τοῦ 1864, ὁ ἥλιος ἐκλινε πρὸς τὴν δύσιν του λοῦον διὰ τῶν ἡμιχρόστων ἀκτίνων του τὸ χωριδίον ἐνῷ ἔκειτο ἡ ἐπαυλις τοῦ Κωνσταντίνου Καλέργου, ἡς τὰς ἐκτεταμένας γαίας ἐκαλλιέργουν εὐθύμως οἱ χωρικοί. Ὁ καύσων ὑπερβολικὸς καθ' ὅλην τὴν διάκειαν τῆς ἡμέρας, ἐμετριάζετο κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ὑπὸ γλυκείας ἐσπερινῆς αὔρας.

Εἶπομεν ὅτι τὸ χωριδίον τοῦτο ἦν ἐπὶ γηλόφου ὑψηλοῦ καὶ γλοσηφόρου. Δένδρα καρποφόρα καὶ μὴ περιεκύκλουν αὐτὸ, καὶ μόνον ἡ κορυφὴ τῆς ἐπαύλεως ἐξεῖχεν ὑπεράνω αὐτῶν. Μικρὸν τι δάσος ἔκειτο δεξιόθεν τῶν ὀρίων τοῦ χωριδίου, εἰς ὃ οἱ χωρικοὶ ἐσύχναζον ἐνίοτε χάριν πηγῆς τιδὸς ἡς τὸ καθαρὸν καὶ διαυγὲς ὕδωρ τοὺς εἶλκυεν.

Ἦν εὐχάριστον τοῦτον ἡ ἐξοχή. Ὅταν ὁ χωρικὸς ἄδων ἀφελῆς τι καὶ συγκινητικὸν ἄσμα, ὁδηγεὶ τὰς ἀγελάδας του, εἰς ὧν τὸ βέλασμα ἀνταποκρίνεται δι' ὁμοίου ποίμνην προβάτων παρέκει βόσκουσα, ὅταν εἰς τὸν ψιθυρισμὸν τῶν δένδρων καὶ τὸν φλοῖσθον τῶν ρυακίων συνενονται τὰ μελωδικὰ κελαδήματα τῶν πτηνῶν, ὅταν, λέγω, ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐξοχῆς πλήρωσι τὴν ὄρασιν καὶ τὴν ἀκοήν μας, τότε γοητευόμεθα καὶ μὲς φαίνεται σκληρὸν νὰ ἀφίσωμεν τὸν τερπνὸν καὶ μαγικὸν ἐκεῖνον τόπον, ὅπως κλεισθῶμεν εἰς τὸν πνιγερὸν ἀέρα τῶν πόλεων.

Ἄλλ' ἄς ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τὸ προκείμενον.

Εἶπομεν ὅτι ἦν ἐσπέρα. Ὁ ἥλιος ὡς γίγχε τις ἀπνυθικῶς ἐκ τῆς ἡμερησίου ὁδοῦ, ἀπεσύρετο βραδέως καὶ μεγαλοπρεπῶς χρυσόνων τὰ πέριξ νύφη. Τὰ ζῶα τῆς ἐπαύλεως ἔβροσκον δισκορπισμένα τῆδε κακείσε ἐπὶ τῆς χλοερᾶς γῆς τοῦ χωριδίου. Ὁ ποιμὴν ἐξηπλωμένος ὑπὸ τὴν σκιὰν δένδρου ἐπαίξε τὸν αὐλὸν, καὶ ἡρμῖα ἐπεκράτει εἰς τὰ πέριξ.

Ἀἶρνης ἡ κιγκλιδοτὴ θύρα τοῦ κήπου τῆς ἐπαύλεως ἠνεώγη, καὶ ἐξῆλθον δύο ἄτομα ἐξ αὐτῆς. Τὸ πρῶτον ἦν μεσήλιξ γυνή, ὑψηλὴ, ὡς εἰκάζετο ἐκ τῶν ἐνδυμάτων τῆς

καὶ ἐκ τοῦ σεβασμοῦ μεθ' οὗ ἐφέρετο πρὸς τὸ ἕτερον ἄτομον, νεάνιδα δεκαεπταετίην περιόπου, καὶ ἐξαισίας ὠραϊότητος. Καὶ πράγματι ἦν τροφὸς αὐτῆς.

— Κυρία, νὰ φροντίσω διὰ τοὺς ἵππους, ἠρώτησεν ἄμ ἐξῆλθον.

— Ὁχι, Βασιλική! θὰ ὑπάγω εἰς τὸν περίπατον περὶ τὴν σήμερον, ἀπεκρίθη ἡ νεάνις μετὰ γλυκύτητος, θὰ ἦναι εὐχάριστον καθὼς λέγει ὁ πατὴρ μου: καὶ ἡξεύρεις; καθ' ἡμέραν ἐπιππος εἶναι βαρετὸν πλέον.

— Καλὰ λέγεις, παιδί μου! εἶπεν ἡ τροφὸς, μὰ ποῦ νὰ πάμε σήμερον; πάλιν εἰς τὸ ἴδιον μέρος;

— Καὶ ποῦ ἀλλοῦ βασιλική; πάντοτε εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ δάσους. ἠξεύρεις πόσον εἶναι εὐχάριστον νὰ κάθηται τις ὑπὸ τὰ δένδρα, νὰ ἀκούῃ τὸν ψιθυρισμὸν τοῦ ρύακος καὶ τὸ κελάδημα τῶν πτηνῶν; ἡ ἐξοχή οὕτω πως μὲ ἀρέσκει! ἀλλ' ἄγωμεν.

Καὶ μὲ βῆμα βραδὺ καὶ ἤρεμον ἐπροχώρησαν πρὸς τὸ δάσος. Ὁ ἄνεμος δὲν ὑπῆρχεν, καὶ μόνον λεπτὸς τις ζέφυρος ἐδρόσισε τὰς θερμὰς παρεῖας των. Ἡ νεάνις ἦν ἀσκεπής, καὶ ἡ μακρὰ, ὠραία, καὶ ἄφθονος κόμη τῆς καπέπιπτε βοστρυχηδὸν ἐπὶ τῶν κομψῶν ὤμων τῆς.

Ἄλλ' ἡ τροφὸς ἐφόρει τὸ σύννηδες τῶν ὑπηρετριῶν κάλυμμα ὅπερ ἡμεῖς κοινῶς καλοῦμεν φακίόλι.

Μετ' ὀλίγον ἀμφοτέραι ἔφθασαν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ δάσους. Εἷς ρυάξ σχηματιζόμενος ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ δάσους ἐκύλιεν ἑλαφρῶς τὰ σπινθηροβολοῦντα ὑπὸ τὰς δυσούσας ἀκτίνιας τοῦ ἡλίου ὑδάτά του, καὶ ἡ φλοῖσθος αὐτῶν, ἀναμιγνόμενος μετὰ τὸν ἑλαφρὸν ψιθυρισμὸν τῶν δένδρων καὶ τὸ τετίτισμα τῶν πτηνῶν, ἀπετέλει εὐχάριστον ἁρμονίαν.

Εἷς ἀνὴρ ἐστηρικμένος ἐπὶ τοῦ κορμοῦ γοῦρου τινος δένδρου, καὶ ἰστάμενος ἀκίνητος, ἀπειπάσθη εἰς τὴν ἔλευσιν τῶν δύο γυναικῶν, καὶ ἐπροχώρησεν εὐθὺς πρὸς αὐτάς.

Ἡ νεάνις τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα.

— Καλὴ ἐσπέρα, ἐξάδελφέ μου, εἶπε μετὰ τὴν γλυκεῖαν καὶ καθαρὰν φωνὴν τῆς, δὲν ἐτήρησα τὴν ὑπόσχεσίν μου;

— Κατὰ πάντα Αἰμιλία, ἀπήντησεν ὁ Δεσάμπης: (διότι ἐκεῖνος ἦτο), δὲν ἔχω εἰς τοῦτο νὰ παραπονεθῶ! πλὴν γνωρίζεις διὰ τί σὲ προσδιώρισα ἐδῶ συνέντευξιν;

— Δὲν εἶμαι μάντις, ἀγαπητέ μοι ἐξάδελφε, ἀπεκρίθη μειδιῶσα ἡ νεάνις.

— Πρόκειται περὶ σπουδαίας ὑποθέσεως, πλὴν... ἐπιθύμουν εἰ δυνατόν νὰ ἤμεθα μόνον.

— Ω! ἡ Βασιλικὴ κάθηται ἐδῶ, καὶ ἡμεῖς προχωροῦμεν ὀλίγον μετὰ ἂν ἀγαπήξῃ; ἀπήντησεν ἡ Αἰμιλία μὲ ἀφελὴ ἀθωότητα.

Ὁ Δεσάμπης ἔτεινε τὸν βραχίονα, καὶ ἡ νεάνις ἐστηρίχθη ἐπ' αὐτοῦ. Εἶτα ἀμφοτέροι ἀρέντες τὴν τροφὸν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ δάσους ἐπροχώρησαν εἰς τὸ ἐνδότερον.

Τὸ δάσος βαθυμυθὸν ἐγένετο πυκνότερον καὶ ἡ ἀπόστασις τῶν δένδρων ἀπ' ἀλλήλων ἐπυκνωθεὶ καθ' ὅσον ἐπροχώρουσαν πρὸς τὸ ἐνδότερον. Μετὰ ἄρκετον διάστημα ἐστάθησαν καὶ ἐκάθησαν ὑπὸ τὰ δένδρα ἐπὶ παρειὰς χλόης. Στιγμῆς τινος σιγῆς διέρρυσαν εἶτα ὁ Δεσάμπης λύων πρῶτος αὐτήν, ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς ἐξαδέλφου του εἰς τὰς ἰδικὰς του καὶ εἶπε μὲ φωνὴν ἣν προσεπάθει νὰ καταστήσῃ γλυκεῖαν.

— Αἰμιλία! εἶναι ἡ πρώτη ἴσως φορά καθ' ἣν θὰ σὲ ὀμιλήσω εἰλικρινῶς; καὶ θὰ σὲ ἀνοίξω τὴν καρδίαν μου! μὴ ἀπορήσῃς εἰς τοὺς λόγους μου, διότι θὰ σὲ ὀμιλήσω ὡς νεὸς καὶ οὐχὶ ὡς ἐξαδέλφος.

— Δὲν ἐννοῶ τί θέλεις νὰ εἰπῆς, ἐξάδελφέ μου, εἶπεν ἡ νεάνις χαμηλώσασα τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπὸ τὸ πύρινον βλέμμα τοῦ Δεσάμπου, καὶ σχεδὸν ἀρχίζουσα νὰ φοβῆται διὰ τοὺς λόγους του.

— Θὰ μὲ ἐννοήσῃς ὁσονοῦπω, ἐξαδέλφη μου, ἀπήντησεν ὁ Δεσάμπης μετὰ τόνον μᾶλλον ἐπιτακτικὸν παρὰ φιλόφρονον. Ἄκουσον μου ἤδη. Ὁ πατὴρ μου ἦν διεφθαρμένος ἀνήνρ! τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ ἀρνηθῶ. Τὸ παράδειγμά του ἠκολούθουν καὶ ἐγὼ ὅτε ὁ πατὴρ σου, μὲ ἀνέσυρεν ἐκ τοῦ βορβόρου εἰς τὸ ἐβυθίστην! Ὁ τόσον συνετὸς ὅμως, ἐπραξε μίαν ἀπροσούνην! διατί θὰ μὲ εἶπῃς; διότι ἀντὶ μακρὰν νὰ φροντίσῃ περὶ ἐμοῦ, μὲ ἔλαβε

πλησίον του, και οὕτως ἐπλησίασε στενωῶς μετ' ἀλλήλων δύο ἄτομα! Ἄκουσον με καλῶς, ἐξαδέλφη μου· τὰ δύο ταῦτα ἄτομα εἰσὶ σὺ και ἐγώ! Μὴ ἀπορῆς! ἡ ἀφροσύνη ἀκριβῶς ἐν αὐτῷ ἐγκριεται, διότι . . . δὲν εἴμεθα εἰμὴ δεῦτεροι ἐξαδελφοί!

— Καὶ μήπως ἐμποδίζει τοῦτο νὰ σὲ ἀγαπῶ ὡς ἀδελφόν; εἶπεν ἡ Αἰμυλία μετ' ἡλικίας καὶ ἀθῶον μειδιάμα, Γεώργιε! Γεώργιε! διατὶ ἤλλαξες; δὲν γνωρίζω ἐὰν λανθάνωμαι, πλὴν με φαίνεται ὅτι δὲν εἶσαι πλέον ὁ γλυκὺς και μελιχρὸς ἐξαδελφός μου!

— Σοὶ εἶπον ὅτι θὰ σὲ ὁμιλήσω διαφορετικῶς σήμερον! ἀπήντησεν ὁ Δεσάμπης μετ' ἀλλόκοτον φωνήν. Ἄκουσον με λοιπόν. Ἡ συγγένειά μας εἶναι τόσον ἀπομακρυσμένη, ὥστε ὁ δεσμός της δὲν ἰσχύει εἰς τὸ νὰ καταβάλλῃ τὰς ὁρμὰς τῆς φύσεως, αἵτινες γεννῶνται αὐτομάτως μεταξὺ δύο νέων! Εἶσαι νέα, ἐξαδέλφη μου, ὡραία και πλουσία συγχρόνως· και ἐγώ εἶμαι νέος ἐπίσης! Ἐν ἔτος εἶναι τώρα ἀφ' οὗτου ἐν πάθος με κατατρώγει εἰς βαθμὸν φρικώδη! Ναι, ὁ δεσμός της μικρᾶς συγγενείας μας δὲν ἰσχυσε νὰ καταδαμάσῃ τὴν ὁρμὴν ἐκείνην ἣν ἠσθάνθη ἐν τὴν θεῶν σου! Αἰμυλία... ἐγώ σὲ ἀγαπῶ!

— Δεσάμπη! τί λέγεις! ἐφέλλισεν ἡ νεανίς ἐντρομος εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ ἐξαδέλφου της, ἐρυθριῶσα, και ἀρχίσασα νὰ μετανοῆ διότι ἀπεφάσισε νὰ ἀκούσῃ τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον.

Ἐν τῷ Δεσάμπης ἐσφιξε τὴν χεῖρά της ἰσχυρῶς, και ρίψας πρὸς αὐτὴν βλέμμα πύρινον ὑπ' ὃ ἐταπεινώσε τοὺς ὀφθαλμούς ἡ δειλὴ και ἀθῶα νεανίς, ἀπήντησε μετ' ἡλικίας φωνήν ἐντονὴν (ἐπεταί).

ΠΟΙΗΣΙΣ

Ἡ ΕΥΧΗ ΜΟΥ

Ἄ Πλάστα μου, ἐνόησα,
και πιστεῖ Σὲ δοξάζω,

ὅτι ὀφείλω πάντοτε
πρὸς Σὲ νὰ πλησιάζω.
Ἐκ μόνης τῆς ἀγάπης Σου
τὴν ὑπαρξίν μου ἔχω
και ἵνα φθάσω πρὸς Αὐτὴν
ἀδιαλείπτως τρέχω.
Ὡς πνεῦμα μὲν μ' ἐπροίκισας
μετ' ἀπληρῶς δυνάμεις
και πρὸς τελειοποίησιν
ποικίλως με συνδράμεις·
ὡς σῶμα δὲ μ' ἤξιώσας
τοιαύτης ἡλικίας
και ῥώμης, ὥστε ἀψηφῶ
τοὺς πόνους τῆς Κακίας.

Καίτοι δὲ ἐν τῷ ὕλικῷ
ὑπάρχων, οὐδεμίαν
ἀπέχθειαν αἰσθάνομαι
πλέον ἢ ἀθυμίαν.
Και οὐδενὸς ἐφίεμαι,
οὐ δόξης, οὐδὲ πλοῦτου,
οὐδεμιᾶς τῶν ἡδονῶν
τῶν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.

Εἴτε δ' ἐνταῦθα παροικῶ,
εἴτε ἐν χώρῳ ἄλλῳ,
οὐδέποτε τὴν γνώμην μου
πλέον θὰ μεταβάλλω·
ἐφ' ᾧ και Σοὶ εὐγνωμονῶ,
Πανάγαθε, ἀπείρως
ἀναγνωρίζων ἐν παντί
τὸ κράτιστόν Σου κῦρος.

Σὺ, ὁ πληρῶν τὸ ἀπειρον
Θεός, ὁ ἐπιβλέπων
τὸ σύμπαν κ' ἕκαστος νὰ ζῆ
ὡς θέλει ἐπιτρέπων,
γνωρίζεις τὴν μοναδικὴν
εὐχὴν μου, ἂν μὴ σφάλλω,
εὐδόκησον ἀπανταχοῦ
τὴν δόξαν Σου νὰ ψάλλω.

Νὰ ἦμαι θέλω μετὰ Σοῦ,
πάντοτε νὰ προβαίνω
και ἐν ἀγάπῃ και χαρᾷ
πᾶν πνεῦμα νὰ εὐφραίνω.

Ὁργανον ἐνεργότατον
τῆς γενικῆς εἰρήνης
νὰ γίνω καταξίωσον
τάχιον, ἂν ἐγκρίνης,

και τοὺς ἐν πλάνῃ ἀδελφούς
ἣ μένονται ὀπίσω
διδάσκων τὴν ἀλήθειαν
πρὸς Σὲ νὰ ὀδηγήσω.

A. N.

ΠΛΟΥΤΟΣ ΚΑΙ ΠΕΝΙΑ

ΠΛΟΥΤΟΣ. Γῆς ὁ θεός εἰμι ἐγώ,
ἐγώ τὸ πᾶν ὀρίζω,
και θρόνους και ἐμπόριον
ἀείποτε στηρίζω.

Ναοὺς, μουσεῖα, θεάτρα,
μέγαρ' Ἀκαδημίας,
ἐγείρω και διατηρῶ
μετ' ὄψης προθυμίας.

Στρατοὺς εἰς κίνησιν ἐγώ
και στόλους ἀεὶ βάλλω,
και διὰ τῆς ἰσχύος μου,
τὰ πάντα καταβάλλω.

Τίς ἀγνοεῖ τὸ κράτος μου;
και τίς ποτε ἀρνεῖται
ὅτι τὸ πᾶν νυχθημερόν
ἐμὲ διανοεῖται;

Κατόπιν τῶν ὠκεανῶν,
ὄρεων, πεδιάδων,
τὰ ἔχνη μου ἀκολουθοῦν
οἱ πόθοι μυριάδων.

Ὁργανον τοῦ πολιτισμοῦ,
και τῆς πολυτελείας
ἐγώ, και εὐνοούμενος
στομάχου και κοιτίας.

Τῶν πελωρίων μηχανῶν
ἀτμῶν και τηλεγράφων,
και τῶν ὑπὸ τὴν θάλασσαν
ἅμα και τῶν ἐδάφων

Ἐγώ τὸ ἐλατήριον,
ἐγώ και ἡ αἰτία,
θαυμάτων ἢ κατόρθωσις
και ἡ ἐπιτυχία.

Ἐξευγενίζω ἀγενεῖς,
και ἀμαθεῖς παιδεύω,
τιμὰς και δόξας ἐνταυτῷ
τοῖς ἐπιδαψιλεύω

Ἐγὼ προστάτης ὀρφανῶν,
χρηρῶν παραμυθία,
ἀσθηνειῶν ἢ ἱασίς,

γερόντων εὐθυμία.
ΠΕΝΙΑ· Ναι, Πλοῦτε, ἔχεις δίκαιον
τοσοῦτον νὰ κομπάζης,
τὴν παντοδυναμίαν σου
τόσον νὰ ἐκθειάζης.

Πλὴν ὅμως ἐλθισμόνησες
και νὲ μάς ἀναφέρης,
πόσας κακίας και δεινὰ
στὸν κόσμον ἐπιφέρεις.

Εἴπέ μοι τί ἐξάγῃσι
στρατῶν στόλων κινήσεις;
και ποῖον ἀποτέλεσμα
φέρουν αἱ κατακτήσεις;

Μήπως ἐν μέσῳ δυνατῶν
κ' ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων,
κακία και διαφθορὰ
δὲν ρίπτ' ἐκεῖ τὸν σπόρον

κακῶν ἀπειρῶν και δεινῶν
φρικτῆς ραδιουργίας,
ἐξώσεων, καταδρομῶν,
θυμάτων, κολακείας;

Ἐντὸς ἐκεῖ δὲ συνεχῶς
σκηναὶ δηλητηρίων
παρθένων αἱ ἀποβολαί,
διαβολῶν μυρίων.

Πόσοι δὲν καταστρέφονται
διὰ χαρτοπαιγιῶν
και πόσοι ματαιοπονοῦν
μ' ἐλπίδας τῶν λαχείων;

Ἴδου οἱ δορυφόροι σου,
Δόλος, Συκοφαντία,
Φόνος, Κλοπὴ, Ἀσέλγεια,
και ἡ Παρατυπία.

Ὡ Πλοῦτέ μου, ὁμολογῶ
μὲν τ' ἀπειρα καλὰ σου,
πλὴν ἀφ' ἑτέρου βλέπουσα
τ' ἀμέτρητα δεινά σου.

Προκρίνω τῆς καλύβης μου
τὰς ταπεινὰς φροντίδας,
παρὰ τῆς ματαιότητος
τὰς ὑψηλὰς ἐλπίδας.

Μ' εὐφραίνει ἄστος μελαμψός,
κρόμμυον και ἐλαία,

ἢ αἰ ποικίλαι τράπεζαι
 δι' ἓνα Βασιλέα,
 ὡς στρώμα, ψάθην προτιμῶ,
 δαυλοῦ φῶς ἀναμμένον
 καὶ μόνην συναναστροφὴν,
 βουκόλων καὶ ποιμένων.
 Καὶ φιλοπόνων γεωργῶν,
 κ' ἀπλῶν βιομηχανῶν,
 παρὰ τὴν συναναστροφὴν
 καὶ σχέσιν Μεγιστάνων.
 Ἐμβαλωμένον φέρεμα
 πλὴν καθαρὸν προκρίνω,
 παρὰ τὸ χρυσοῦφαντον
 καὶ ἀργυροῦν ἐκεῖνο.
 Προκρίνω βίον ἥσυχον
 μεστὸν χρηστῶν φροντίδων
 διατελοῦσα πάντοτε
 μακρὰν σαθρῶν ἐλπίδων.
 Μὲ ἀρετὴν καὶ μὲ χαρὰν
 πραγματικὴν ἀξίως
 τῆς φύσεώς μου, προτιμῶ
 νὰ ζήσω αἰωνίως.
 Ναὶ . . .

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΓΟΥΠΟΥΛΟΣ.

ΠΑΛΜΟΣ—ΒΙΟΣ.

(Τῷ φίλῳ Φωτίῳ Δημητριάδῃ).

Ἴδου ὠχρὰ τὰ χεῖλη μου
 καὶ σήμερον κινουῦνται·
 ἰδοὺ τὴν λύραν δράττομαι
 τὴν σύντροφόν μου πάλιν·
 συγγνώμη! αἱ χορδαὶ αὐτῆς
 με θρήνον ἂν δονοῦνται
 οἴμοι! μόλπην δὲν ἔμαθον
 καὶ ἀρμονίαν ἄλλην.
 Ἡ Μοῖρα πάντα τόνον των
 εἰς γόον μεταβάλλει·
 με τὴν καρδίαν ἢ χορδὴν
 ἐν συμφωνίᾳ ψάλλει.

Χθὲς ἔτι παῖδες θαλεροὶ,
 ἰδέως πρὸς τὸν βίον
 προσμειδῶντες, ἔχοντες
 πάντα παλμὸν ἐλπίδα,
 καὶ κόσμον ἀναπλάττοντες
 ὄνειρων ἐκθυμίων
 ὑπὸ τῆς ἀθωότητος
 τὴν γλυκερὰν αἰγίδα,
 ἐβλέπομεν τοὺς πόθους μας
 με χόριν, με μαγίαν,
 νὰ μᾶς χειραγωγοῦν φαιδροὶ
 πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν.

Καὶ σήμερον . . . ἄ, συμφορὰ
 ἢ κεφαλὴ μας κλίνει
 εἰς στήθος ὅπερ καταιγὶς
 δεινὴ διαρρηγνύει,
 καὶ ἀριθμῆι πάντα παλμὸν
 τοῦ στήθους μας ὀδύνη,
 καὶ ἡ καρδία ἄβυσσον
 ἐνώπιον δεικνύει . . .
 προσβλέπουν σκότος πανταχοῦ
 οἱ πόθοι τῆς καρδίας·
 κ' ἀκούουν . . . μόνον τὴν σιγὴν
 φρικτῆς ἀπελπισίας.

Εἶναι κατὰρα τοῦ Θεοῦ
 ὁ βίος, ἀγωνία
 ἐν ᾗ τὸ πᾶν ἀπόλλυται
 συντρίβεται καὶ φθίνει
 καὶ ἡ μικρὰ ἐάν ποτε
 ἐπέλθῃ εὐτυχία
 παρέχει φρικωδέστερον
 τὸ σκῆπτρον τῆ ὀδύνης.
 Ἄκτις ὠχρὰ καὶ ἀσθενὴς
 τὸν σκότον ἐπεκτείνει
 κ' ἐγκυμονεῖ τὴν θύελλαν
 ἢ ἤρεμος γαλήνη.
 Ἐάν μηδέποτε ἦω;
 ἡμῖν προσεμεΐδια,
 κ' ἐσύρομεν τὰ ράκη μας
 ἐν συνεχείᾳ σκοτίᾳ,
 δὲν θὰ μᾶς ἐξηπάτα κἂν
 μ' ἐλπίδα ἢ εὐδία

καὶ τὸν υἱὸν τοῦ κεραυνοῦ
 ἠδύν' ἢ τρικυμία.
 Διπλὴν δὲ πάσχει τύφλωσιν
 τὴν φύσιν ὅστις πρῶτον
 ἐθαύμασε, καὶ ὕστερον
 ἐνέπεσ' εἰς τὸν σκότον.

Μόλις ἢ ἤβη ἔρχεται
 τὴν ὄψιν μας κοσμοῦσα,
 καὶ τὴν ἰδίαν ὑπαρξίν
 αἰσθάνετ' ἢ καρδία,
 καὶ μόλις ἄρχεται τερπνῆ,
 ἠδεῖα πλημμυροῦσα
 τὸν βίον μας, ἢ τῶν παλμῶν
 τοῦ στήθους ἀρμονία,
 κατέλαβε τὴν νεαρὰν
 καρδίαν μας τὸ γῆρας
 καὶ τοῦ θανάτου κρούομεν
 τῶν πόθων μας τὰς θύρας.

Καὶ μένει ἢ ἀνάμνησις
 ἥτις με ἄλγος κλίνει
 ἐπὶ τῶν πόθων τὸ ὠχρὸν
 καὶ πένθιμον μνημεῖον
 καθὼς φανὸς τὴν λάμψιν του
 ἐπὶ μνημάτων χύνει
 καὶ ἀνθρωπίνων τὸν σωρὸν
 φωτίζει ἐρειπίων.
 Εἰς τάφον τέλος φέρεται
 κλονούμενον τὸ βῆμα,
 καὶ δέχεται παρήγορον
 τὸ μνημα ἄλλο μνημα.

Κων]πολις Ἰανουάριος 1875.

Α. ΚΟΥΡΤΙΖΗΣ.

Ο ΜΥΡΟΠΩΛΗΣ ΠΕΡΣΗΣ.

«Αἰ δέ γ' ἐλπίδες βόσκουσι
 τοὺς κενοὺς βροτῶν.»

Ἄνθρωπός τις νεανίας, τῆς Περσίας μυροπώλης
 τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὄλας
 διερχόμενος τὰς πόλεις,

τὰς εὐώδεις του φιάλας
 εἰς τὸν κόσμον ἐπωλοῦσεν
 Ἡ Περσία φέρει σάλλα
 καὶ μυρωδικὰ καλὰ,
 ἄτινα στοὺς ξένους τόπους
 δίδουν χρήματα πολλὰ.

Καὶ ὁ νεανίσκος οὗτος,
 εὐεϊδῆς ὢν εἰς τὴν ὄψιν
 εἰς τὸ εἶδος τοῦτο εἶχεν
 ἀξιόλογα προκόψειν·
 ἄνω κάτω μετ' ὃν κόσμον
 ἔπαιξε καὶ ἐγελοῦσεν.

* *

Εἶχ' ὀξύνοιαν μεγάλην,
 τρόπον εἰς τὴν ὀμιλίαν,
 συμπεριφορὰν ὠραίαν,
 ὑψηλὴν τὴν φαντασίαν,
 ὡς νὰ εἶχε τὴν Εὐρώπην
 ὡς μπετέρα του γνωρίσει.

Ποῦ Εὐρώπη, ποῦ Περσία;
 μολοντοῦτο εὐγενῆ
 φήμην ἔλαβον τὰ μῦρα
 καὶ τοῖς πᾶσι προφανῆ.

Καὶ ὁ Πέρσης νεανίας,
 εἰς διάστημα ὀλίγον
 ἤλιξε νὰ ἀπολαύσῃ,
 ἐργαστήριον ἀνοίγων,
 ἤλιξε νὰ γείνη Κραῖτος,
 καὶ μεγάλως νὰ πλουτίσῃ.

* *

Φαντασία, φαντασία,
 ὦ θ. ἢ ἡ ἀπατῶσα
 φαντασία, πᾶσι πλέον
 μετ' ὅσους νέους σου γελῶσα.
 Πόσον τυραννεῖς δὲν βλέπεις
 ὀπαδοῦς σου τοὺς ὠραίους!
 Καὶ ὁ Πέρσης εἰς τὸν νοῦν του
 χρήματα ἀναπολεῖ·
 δι' αὐτὰ κ' ἐνῶ κοιμᾶται
 κ' ἐγειρόμενος λαλεῖ.
 Ἐλαία ἔχει μὴν στάμον·
 πῶς νὰ κάμῃ νὰ πλουτίσῃ;

ἂν τὰ ἐλαιά του ταῦτα
 λευανικῶς ὄλα πωλήσῃ
 θὰ κερδίσῃ . . . ἐφουσκώθη
 με συλλογισμοὺς ματαίους.

Μελετῶν δ' οὕτω τὴν στάμνον
 ἔβαλεν ἐνώπιόν του
 κ' ἤρχισε πάλιν νὰ κάμῃ
 ὄλον τὸν συλλογισμὸν του
 — ἂν τὴν στάμνον μου πωλήσω,

λευανικῶς καὶ εἰς φιάλας
 (ἄλλα βόσκονται οἱ βόες,
 ἄλλα θέλει ὁ ζευγᾶς,
 καὶ ὁ δαίμων ἀνατρέπει
 τῶν ἀνθρώπων τὰς βουλάς.)

Χρήματα πολλὰ θὰ κάμω,
 καὶ μ' αὐτὰ εἰς τὴν Περσίαν
 ἐπιστρέφω καὶ συστήνω
 μὴν μεγάλην ἑταιρίαν.

Εἰς ἐμπορικὰς ἐμβαίνω
 ὑποθέσεις καὶ μεγάλας.
 * *

Μεγαλέμπορος θὰ γείνω
 εἰς καιροῦ ὀλίγου χρόνον
 θὲ νὰ δίδω, θὲ νὰ παίρνω
 καὶ χωρὶς μεγάλων πόνων
 εἰς τὸν κλοφῶν' ἐπάνω

μὴν ἡμέραν θὲ νὰ φθάσω,
 («Μὲ τοὺς λόγους κτίζω πόλεις
 καὶ παλάτια λαμπρά.»
 Χωρὶκὸς ἐχθὲς τὸ βράδυ
 ἐτραγῶδει λιγυρά.)

Βαθμηδὸν θὰ γείνω μέγας,
 καὶ μεγάλως θὰ πλουτίσω,
 ἀγροκήπια ὠραῖα

καὶ παλάτια θὰ κτίσω
 με τὰ πέρατα τοῦ κόσμου
 ἀνταπόκρισιν θὰ πιάσω.
 * *

Ἵππρέτας καὶ ἀμάξας
 ἢ αὐλή μου θὰ γεμίσῃ
 καὶ ὁ κόσμος τ' ὄνομά μου,
 τὸ μεγάλο θὰ τιμήσῃ,
 Νά τοις! ὄλοι θεὸς νὰ λέγουν,
 καὶ ἐγὼ δὲ καμαρόνων,

(«Τὸ μὲν πνεῦμα προθυμεῖται
 τὰ αἰθέρια ζητεῖ,
 τὸ δὲ σῶμα νὰ τὸ φθάσῃ
 τρέχει, πλὴν ἀδυνατεῖ . . . »)

Τί χαρὰ! καὶ τόσα πλούτη!
 θεὸς νὰ ἦμαι καθισμένος,
 ἄξιος γαμβρὸς εἰς ὄλας
 τὰς Κυρίας φημισμένους..
 τί ὄνομά μου θεὸς νὰ ἦναι
 ἐν Περσίᾳ ἐν καὶ μόνον!

* *

Ἄπὸ ὄλας θέλω στρέξῃ
 ὕπως πάρω τὴν πλουσίαν
 σοβαρῶς θὰ ἐπιβάλλω

ἐπ' αὐτῆς τὴν ἐξουσίαν
 κί' αὐστηρῶς νὰ μ' ὑπακούῃ
 θέλω νὰ τὴν συνειθίσω,
 (Τὴν κυπάρισσον τὴν τρέπει,
 ὅταν κλίνη κεφαλὴν;
 τῶν πλουσίων νεανίδων
 ἁμοιάζει τὴν φυλὴν.)

Θέλω δὲ ἀπ' ἕνα πρῶτον
 τὴν ὑπακοὴν νὰ ἔχῃ
 εἰς τὰς προσταγὰς μ' ἀμέσως
 ὡς αἰχμάλωτος νὰ τρέχῃ..
 εἰ δὲ μὴ καὶ ἀπειθήσῃ,
 κάτω μὰ θὰ τὴν κρημνίσω!..
 * *

Ταῦτα λέγων καὶ τὴν στάμνον
 με τὸν πόδα του κτυπήσας
 τὴν ἐσύτριψεν ἀμέσως
 μετ' αὐτῆς κάτω κρημνίσας,
 τὰς ὠραίας του ἐλπίδας,

τὰ μεγάλα σχέδιά του..
 (Τὴν ἐλπίδα ἢ Πανδώρα
 εἰς κιβώτιον κρατεῖ
 καὶ τυφλὴ ἢ τύχη τρέχει
 ἐπὶ σφαιρας καὶ πατεῖ.)

Ἵδὲ Πέρσης; εἰς μὴν ὦραν
 εἶδε νὰ ματαιωθῶσιν
 ὄλαι αἱ χρυσαῖ ἐλπίδες
 κί' ἀπ' ἐμπρός του νὰ χαθῶσιν.
 Νεολαία! ὠφελήσω
 ἀπ' αὐτὸ τὸ μάθημά του.

ΣΟΦΙΑ Ζ. ΛΑΜΠΙΣΗ ΙΑΤΡΟΥ.